

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

ΙΑΝΘΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Υ Π Ο

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ.

ΤΗ: ΠΡΟΟΥΜΩ: ΞΥΝΔΡΟΜΗ: ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΕΤΟΣ Γ'

ΦΥΛΛ. Δ'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Αἱ δύο ἀδελφαί, (Συνέχ.) ὑπὸ Babby.—Οἱ αἰχμάλω-
τοι τοῦ Θεοδώρου, (Συνέχ.)—Περὶ ἀτμῶν, ζέσεως καὶ
ἐξατμίσεως, ὑπὸ Ι. Α. Μάργαρη, ἰατροῦ.—Τὰ ἐν Πα-
ρισίαις δεσμοτήρια, (Συνέχ.) ὑπὸ Η. Καταιβάτη.—Ὁ
θάνατος τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης.—Ὁ Κόμης τῶν Πα-
ρισίων (μετὰ εἰκόνας).—Ἠθικὴ τοῦ ἔρωτος ἀξία, (με-
τάφρασις) ὑπὸ Γ. Κ. Σφήμα.—Πρὸς τὴν Μαρίαν Μεσ-
σάλα Μαρτζώκη, ὑπὸ τοῦ Σολύγου Ἀδῆς Λουδ. Ἰγν.
Μαρτζώκη.—Περὶ τροφῆς καὶ πότου παρ' ἀρχαίοις, ὑ-
πὸ Β. Βιβούλια.—Ἀπορίσις ἑνὸς συνδρομητοῦ μας.—
ΠΟΙΗΣΙΣ Εἰν' ἀλχθῆς, ἀπέθανε ; ὑπὸ Χ. Ρουσιάνου.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ:

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η «ΑΥΓΗ»

Ν. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΑ

(Ὅπισθεν τοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Πάντων)

1877

—Καθήκον ἡμῶν ἀπαραίτητον κρίνομεν ἵνα δημοσίᾳ καὶ πάλιν ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς ἅπαντα τὸν Ἑλληνικὸν τύπον, ὅστις οὐχὶ μόνον ἐκαστοτε ἀνηγγέλλει τὴν ἐκδοσὶν τῶν φυλλαδίων τοῦ «Ζακυνθίου Ἀνθῶνος», ἀλλὰ καὶ μετ' ἐπαίνων συστάει τοῖς φιλομούσις τὸ μικρὸν μᾶς περιοδικόν. Ἡ εὐμενὴς πρὸς ἡμᾶς αὕτη διαγωγή μεγίστην ἠθικὴν ἀπορροὴν ἐφ' ἡμῶν ἐξασκουσα, μᾶς παροτρύνει, ὅπως προσπαθῆσωμεν νὰ φανώμεν ἀντάξιοι τῶν ἐπαίνων αὐτοῦ.

Ἰδιαιτέραν δὲ μνήμην ποιούμεθα τῆς ἀξιοτίμου Συντάξεως τῆς «Νέας Ἡμέρας» ἀξιοσάσης ἡμᾶς τῆς μετὰ τοῦ σπουδαιοτάτου φύλλου τῆς ἀνταλλαγῆς.

—Δύο ἐπιστολαὶ προερχόμεναι ἢ μὲν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ κ. Ε. Θωμᾶ, ἢ δὲ ἐκ Κερκύρας παρὰ τοῦ κ. Σ. Ι. Β. Δε-Βιάζη καὶ περιέχουσαι ἄρθρα πρὸς καταχώρισιν ἐν τῷ «Ζακυνθίῳ Ἀνθῶνι» ἀπολέσθησαν· ἐπίσης καὶ δλόκληρος ὁ Β'. τόμος αὐτοῦ πεμπόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν ρηθέντα κ. Ε. Θωμᾶ, μετ' ἀπορίας μας ἐμάθομεν ὅτι δὲν ἔφθασεν εἰς τὸν πρὸς ἄνδρον· ἐπίσης δὲν ἐλάβομεν φάκελλον γαλλικῶν ἐφημερίδων σταλέντων ἡμῖν ἐκ Παρισίων· θερμῶς ὅθεν συνιστῶμεν τῇ ἀξιοτίμῳ Διευθύνσει τῶν Ταχυδρομείων ὅπως ρίψη βλέμμα εἰς τὴν ἀπὸ τινος ἐπικρατοῦσαν εἰς αὐτὰ ἀκαταστασίαν, διότι κατέστη πλέον ἀνυπόφορος ἢ οἰκτρὰ οὔτη κατάστασις, ἀγνοοῦντος τοῦ στερουμένου εἴτε ἐπιστολῆς εἴτε βιβλίου ποῦν' ἀποταθῆ.

—Ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ ἀνηγγείλαμεν τοῖς ἡμετέροις συμπολίταις ὅτι ὁ φίλος ἡμῶν κ. Ἄνδρ. Μαρτζώκης ἀξιεπαίνον πρωτοβουλίαν λαβὼν ἀπέστειλε πρὸς τὸν Κ. οὐ Χιώτην ἐπιστολήν, δι' ἧς τὸν παρεκάλει ὅπως οὕτως ἐνεργήσῃ παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις ἵνα μετενεχθῶσιν ἐνταῦθα ἐκ Πύργου τὰ λείψανα τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Γουζέλη. Μετὰ χαρᾶς σήμερον ἀναγγέλλομεν ὅτι ὁ κ. Χιώτης ἐπιδοκιμάσας, ὡς ἦν ἐπόμενον, τὴν εὐγενῆ ταύτην αἴτησιν ἀπηύθυνε σχετικὴν ἀναφορὰν τῷ κ. Δημάρχῳ δημοσιευθεῖσαν ἐνταῦθα ἐκδιδομένῳ ἱ' Ἀγῶνι».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΖΑΚ. ΑΝΘΩΝΟΣ

Δὲ Μ. Ζάκυνθον. L'uomo deve vivere per l'onore e per la società.—Προσφιλεῖ κ. Δ. Α. Ζάκυνθον. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἀνθρώπος πρέπει νὰ κἀνῃ «Ἵν τὸν βράχον, ὅπου ἀρίνει κάθε ἀκάθαρτο νερὸ εἰς τὰ πόδια του νὰ χύνη εὐκολόσβυστον ἀφρό.»—Συνδρομητὴν Ἀρθῶνος, Ζάκυνθον. Βλέπομεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ὁ ἡμέτερος εἰσπράκτωρ κατέστη, δι' ἐσᾶς, ἐνοχλητικώτατος, πλὴν ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὑπομένητε μέχρις οὗ τὸν ἀντίκαταστήσωμεν διὰ τινος δικαστικοῦ κλητήρος (...).—Κ. Α. Ζάκυνθον. «Ὁ Θεὸς δὲν λησμονεῖ τὰς πτωχὰς δεσφωτίδας... δίδει καὶ εἰς αὐτὰς μίαν ἠλιακὴν λαμπηδόνα Του...» κ. Σ. Ι. Δ. Β. Κέρκυραν. Ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν καὶ περιμένομεν τὰ ἀντίγραφα τῶν ἀπολεσθέντων...—κ. Ι. Κ. Κέρκυρα. Συστημένην ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν καὶ διατελοῦμεν πρὸς ἡμᾶς.—κ. Γ. Σ. Ἀθήνας. Λάβετε ἐπιστολήν ἀπὸ Σ. Κ. (φοιτητήν).—κ. Κ. Π. Ὀδησόν. Ἐν τῷ προσεχεῖ εὐχαρίστως.—κ. Φ. Μ. Κων]πολιν. Τελευταίαν σας ἐλάβομεν, θὰ λάβομεν καὶ ἄλλην;—κ. Ε. Θ. Κων]πολιν. Ὡς φαίνεται μᾶς παρεκλογεῖ ἡ σικὰ del Boscò. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι καὶ σπουδαία καὶ γελοία.—κ. κ. Α. Π. Παρισίους, Χ. Ρ. Λονδίον, Δ. Κ. Λιβερπούλιν καὶ Ι. Α. Φ. Κερραλληνίαν. Ἀπαντῶμεν ἰδιαιτέρως. κ. Δ. Η. Ζάκυνθον. Πιστεύομεν ὅτι ἡ καλὴ σας ψυχὴ θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν καὶ ἐτέραν ἀναβολήν.—κ. Δ. Κ. Ζάκυνθον. Διότι ὑπάρχει κατάστασις τῆς ἀσκητισμοῦ, ἀδράνεία τῆς ἠθικῆς, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ, οὐδετέρα πρὸς ὅλα τὰ περὶ αὐτὴν ὡς ἐκ τῆς αἰμωδιᾶσεως τῆς, ξένη πρὸς τὰ πράγματα τῆς ζωῆς, δὲν ἀντιλαμβάνεται, ἐξαιρουμένων τῶν σεισμῶν τῆς γῆς καὶ τῶν κατακλυσμῶν, οὐδεμιᾶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐντυπώσεων, εἴτε εὐαρέστου, εἴτε δυσχερούς.

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

ΑΝΘΩΝ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1877.

ΦΥΛΑΞΗ

ΑΙ ΔΥΩ ΑΔΕΛΦΑΙ.

(Ὁρα συνέχεια φύλλ. ΚΖ')

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νεανίου περιγράφοντος τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ εὐεργέτου τοῦ ἦσαν ὕγροι καὶ ὕγροι ἐπίσης ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο νεανίδων αἰτινες ἠκροάζοντο μετ' ἰσῶς σιγῆς τὴν διήγησιν. Ἡ καρδιά των εἶχε συντριβῆ κατὰ τὴν ἀφήγησιν τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐπελθούσης αὐταῖς συμφορᾶς, ἀλλ' ἐν τῷ σκότει τούτῳ τῆς θλίψεως ὁ ὀφθαλμὸς των ἐβλεπε συμπαθῆ καὶ παρήγορον ἀκτῖνα, τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ τέως ἀγνώστου ἐκείνου νέου παραμυθίσαντος καὶ γλυκάναντος τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ πατρός των εἰς τὰ ἄξενα καὶ ἀπώτατα μέρη ὅπου τὸν συνάδευσεν, ὃν ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε πλησίον των, ἵνα ταῖς παράσχῃ τὴν γενναίαν καὶ ἀνδρικήν προστασίαν του, καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν εἶχον μεζοναταύτης ἀνάγκην. Ὅτε λοιπὸν τὸ βλέμμα τοῦ Ἐκτορος συνήνητησε, μετὰ τὴν διήγησιν, τῶν κορασίδων τὸ βλέμμα, διείδεν ἐν αὐτῷ ζωηρῶς ἀπαστράπτον αἶσθημα εὐγνωμοσύνης βαθείας, στοργῆς, σεβασμοῦ ἀπέιρου, καὶ ἡσθάνθη πληρουμένην τὴν καρδίαν του ὑπὸ ἀνεκκαλήτου χαρᾶς.

Ἐξ ἡ λοιπὸν μετ' αὐτῶν ἀπότινος καιροῦ ἐγκαταστάς ἐν τῇ ἐπαύλει. Τῷ προσδιωρίσθη ἐν δωμάτιον κομψόν, καθαρὸν καὶ ἀπέριττον, βλέπον πρὸς τὴν θάλασσαν. Τὴν διακό-

σμῆσιν αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος μετὰ σπανίας λεπτότητος καὶ φιλοκαλίας. Εἶπομεν ὅτι ἡ ἀνατροφή αὐτοῦ εἶχε γίνε ἐπιμελετημένη καὶ τελεία. Τὸ δωμάτιον διεσκευάσθη ἐπομένως οὕτως, ὥστε νὰ μαρτυρῆ καὶ κατὰ τὰ ἐλάχιστα τῶν ἔξων καὶ τοῦ χαρακτήρος τὸ εὐγενές καὶ λεπτόν. Παρὰ τὰ ἀπλᾶ καὶ κομψὰ ἐπιπλα ἐτέθη μικρὰ βιβλιοθήκη γέμουσα βιβλίων ἐκλεκτῶν, εὐχαρίστου ὕλης. Ἐν κλειδοκώμβalon μετὰ πλουσίας συλλογῆς μελωδιῶν γνωστῶν ἐτέθη εἰς μίαν γωνίαν. Δὲν ἐλησμονήθη ὁ μικρὸς καὶ χαρῆς κλωβὸς ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἐξαρτούμενος, ἐν ᾧ εὐλαλον κανάριον ἐθορύθει φαιδρῶς ἄδον ἀπὸ τῆς πρώτας μέχρι τῆς ἐσπέρας, οὐδὲ τὰ ἀνοδοχεῖα, ὅπου αἱ ροδωνιαὶ καὶ τὰ καρυόφυλλα πλουσιοπάρῳως ἀρδευόμενα ὑπισχοῦντο διὰ τῶν πολυπληθῶν καλύκων ἄφθονον ἀρωμάτων εἰσοδείαν.

Ἡ ἐξοικείωσις ἐπῆλθε ταχεῖα· ἀπλοῖ ἀλλ' εὐγενέστατοι ἦσαν τοῦ νέου οἱ τρόποι καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἐπέπνευεν εἰλικρίνεια ζωηρὰ σαγηνεύουσα ἀληθῶς καὶ ἀποσπῶσα τὴν συμπάθειαν ἐκ ἐάθους ψυχῆς. Ἡμέραν παρ' ἡμέραν αἱ νεάνιδες εὐρισκον τὴν συναναστροφὴν τοῦ νέου μᾶλλον εὐάρεστον καὶ ἡ σχέσις καὶ ἡ φιλία ἐφαίνετο στενοτέρα.

Αἱ γνώσεις ἄς καθ' ἡμέραν ἀφελῶς καὶ ἀνευ ἐπιδείξεως ἀνέπτυσσεν ἐνώπιόν των κατεμάγευσον τὰς νεάνιδας. Ἐξήρχοντο συχνάκις εἰς περίπατον ὁμοῦ. Ὀμίλουν ἀδιαφόρως περὶ παντὸς προς-

τυγχάνοντας αυτοίς αντικειμένου. Ἄν ἡ Θάλεια ἔδρεπεν ἐν ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, ὁ Ἐκτωρ τῇ ἔλεγε τοῦ ἀνθους τὸ ὄνομα, ὅπερ ἐκείνη ἠγνόει. Ὅτε δὲ ἀνήγειρε τὸ παιδικὸν βλέμμα πρὸς τὸ γλαυκὸν στερέωμα, ὅπου μεγαλοπρεπῶς διεσπείρετο τῶν ἀστέρων ἢ χρυσῆ ψάμμος, καὶ παρετήρει ἐκθαμβος ἢ κορασις ἄστρον τι, οὐπερ ἡ ἐρυθρωπὴ λάμψις ἐσελάγιζεν ἀπώτατα, ὁ νέος μὲ ὕφος μελίχιον καὶ μετὰ προθυμίας ἐξήγει τὰς κινήσεις τῶν διαφόρων ἀστρων, δεικνύων κατ' ὄνομα τοὺς πολυπλόκους ἀστερισμούς. Πολλὰς ὥρας συνεχεῖς εὐχαρίστως διήρχοντο αἱ νεάνιδες ἀκροώμεναι τὴν διήγησιν τῶν μακρυνῶν ταξιειδίων τοῦ νέου μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ προσοχῆς ἥτις λίαν ἐκολάκευεν αὐτόν. Περιέγραφε πιστῶς τὰς ἔξεις καὶ τὰ παράδοξα ἢ διαφόρων λαῶν, οὓς ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἶχε γνωρίσει κατὰ τὰς συγχνῆς ἀποδημίας του. Ἡ Λευκὴ ἐξέφερον ἐνίοτε παρατηρήσεις, αἵτινες χωρὶς νὰ τὸ θέλη ἦσαν ἐμβριθεῖς ὡς προερχόμεναι ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἡ Θάλεια ἀπεναντίας ἐξεργηγνύετο κάποτε εἰς ἐπιφωνήσεις καὶ ἐρωτήσεις παιδικὰς πλήρεις χάριτος καὶ ἀφελείας, ὥστε ἀπέσπα τὸ μειδίαμα ἀπὸ τὰ χεῖλη. Ἐνίοτε ὅτε τὰ νέφη μελανὰ ἐσωροῦοντο εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἡ ἀστραπὴ διέσχίζεν ὀφιοειδῶς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ βροντὴ ἐπατάγει δεινὸν, καὶ ὁ λιψ ἐμυκάτο εἰς τὸ πέλαγος ἐγειρῶν πελώρια κύματα μανιωδῶς θραυόμενα κατὰ τῶν βράχων τῆς ἀκτῆς, ἔμενον ἐντὸς τῆς οἰκίας συνομιλοῦντες πολλὰκις μέχρις ὥρας λίαν προκεχωρημένης. Ἐστῆριζε τότε ἡ Λευκὴ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος καθήμενη παρὰ τὴν σπινθηρίζουσαν ἐστίαν καὶ ἤκουε τοὺς ἄλλους ὁμιλοῦντας σιγῶσα. Ἦτο τότε ὠραία ἡ Λευκὴ. Τὸ ρεμβῶδες τῆς στάσεώς της, ἡ ὠχρὰ καὶ εὐγενὴς μορφή της φωτιζομένη ἐκ τῆς ἐστίας ἔρερέ τινα τύπον ἀόριστον καὶ φαντασιώδη. Ὁμοιάζε προς τὰ ἀγαθοεργὰ πνεύματα τὰ κατὰ

τὴν ὥραν τῆς καρδιοβόρου μελαγχολίας κατερχόμενα ἐξ οὐρανῶν, ὅπως εἶπωσι μίαν μόνην λέξιν παραμυθίας εἰς τοὺς δυστυχοῦντας καὶ ἀφιπτάμενα πάλιν ταχέως πρὸς τὸ κυανοὺν βασίλειον, φοβούμενα μήπως ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς τὰ μολύνῃ. Τότε ὁ Ἐκτωρ ἐκάθητο παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἡ χεὶρ του ἀμελῆς διατρέχουσα ἐπὶ τῶν πλῆκτρων ἐξετέλει περιπαθῆ μελωδίαν τοῦ Βετγῶθεν ἢ ἀνάμνησιν τινα ἐκ τῶν μελοδραμάτων τοῦ Βελλίνη. Οἱ γλυκεῖς φθόγγοι τοῦ ὄργάνου τὴν ὥραν ἐκείνην ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιωπῆς τῶν παρισταμένων ἀντηχοῦντες καὶ συνενούμενοι κάποτε μὲ τὸν μυκηθμὸν τῆς βροντῆς, οὐδὲν εἶχον τὸ κοινὸν καὶ σύνηθες ἀλλὰ περιεβάλλοντο μὲ κάλυμμα ἀνεκφράστου μυστηρίου. Καὶ ἐνῶ ἡ Θάλεια ἤκουεν ἐκστατικὴ καὶ φρίσσουσα τὴν συμφωνίαν, ἐφαίνετο φωσφορίζων ὡσεὶ ὑποὶ ηλεκτρικῆς λάμψεως, ὁ συνήθως γλυκὺς καὶ ἀπλανὴς ὀφθαλμὸς τῆς Λευκῆς. Διέρρευσε οὕτως ἰκανὸς καιρὸς. Οὐδεὶς ποτε λόγος ἐρέθη μετὰξὺ αὐτῶν περὶ τοῦ προσεχοῦς συνοικεσίου. Ἡ συμφωνία ἦτο σιωπηρὰ καὶ ἐπίσημος καὶ ἕκαστος ὑπετάσσετο χωρὶς νὰ ἐπανέλθῃ ἐπ' αὐτῆς καὶ νὰ λεπτολογήσῃ. Τὴν ἀρμονίαν τῆς τῶν ἀρελοῦς καὶ εὐχαρίστου συμβιώσεως, οὐδεὶς ἤθελε νὰ διαταράξῃ θιγγάνων προώρως ἄλλων χορδῶν καὶ καταβιάζων τὴν σκεψὶν εἰς χθαμαλὰ καὶ πεζώτερα στάδια. Ἡ ἐξοικειωσις ἤδη εἶχε γίνεαι πλήρης. Τὴν διατετυπωμένην τῆς ἐθιμοτυπίας γλῶσσαν εἶχον μικρὸν κατὰ μικρὸν παραιτήσει. Ὁ Ἐκτωρ ἀπεκάλει διὰ τοῦ ὀνόματος τὰς νεάνιδας, προθύμως δ' ἐκείναι τῷ ἀνατεπέδιον τὰ ἴσα. Ἴχνος τι αἰδημοσύνης ἔμενε μόνον ἐνίοτε παρὰ τῆς Λευκῆς ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐξηφανίζετο κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς διαχύσεως. Ὁ Ἐκτωρ μελετήσας ἀκουσίως τὸν χαρακτῆρα ἐκάστης τῶν νεανίδων ἐξετίμα καὶ ἠγάπα αὐτὰς ὁσημέραι ἐπὶ πλέον. Ἐσέβετο καὶ ἐξετίμα τὸ σοβαρὸν, γλυκὺ καὶ μελαγχολικὸν ἰδίωμα

τῆς μιᾶς καὶ ἐθέλετο λίαν εἰς τὸν ζῶντῶν καὶ παιδικὸν χαρακτῆρα τῆς ἄλλης. Ἀληθῶς εἶπειν τῆς Λευκῆς ὁ ταπεινὸς καὶ περισταλμένος χαρακτῆρ, ἐμβριθέστερος καὶ βαθύτερος, ἐγένετο ἀφορμὴ πλείονος σκέψεως παρ' αὐτῷ. Ἡ ὠραία ρεμβῶδης τῆς κόρης μορφή ἐνεποιεῖ αὐτῷ παράδοξον ἐντύπωσιν. Ἄλλ' ἂν παρατηρητῆς βέβηλος ἔρριπτε βλέμμα λαθραῖον ἐντὸς τῆς καρδίας του, ἢ ἐκράτει σφιγκτὰ καὶ ζηλοτύπως κλεισμένην, θὰ ἔβλεπε ὅτι τὸ γεννώμενον καὶ βλαστάνον ἐν αὐτῇ αἰσθημα δὲν ἦτο ἔρωσ βεβαίως.

V.

Ἄλλὰ δὲν συνέβαινε τοιοῦτό τι καὶ παρὰ τῆς Λευκῆς. Ἡ καρδία ταύτης κλεισμένη τέως πρὸς πάντα τὰ αἰσθηματὰ καὶ μόνον ἐν ἑαυτῇ περικλείουσα ἄγνον καὶ ἄσπιλον τὸ αἰσθημα τῆς ἀμέτρου πρὸς τὸν πατέρα στοργῆς, ἠσθάνθη παράδοξον κλονισμόν ἅμα τῇ προσεγγίσει τοῦ νέου καὶ τῇ ἐγκαταστάσει αὐτοῦ εἰς τὴν ἑπαυλιν. Νέος ὀρίζων εὐρύτερος ἠνεώχθη ἐξαιφνης καὶ ἐξετάθη πρὸ αὐτῆς καὶ τὸ βλέμμα της ἄπειρον καὶ δειλὸν ἅμα περὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀπεσῶρθη ἀμέσως ἐκπεπληγμένον. Ἡ σχέσις τοῦ νέου παρήγαγεν ἐν αὐτῇ ἐντύπωσιν ἄγνωστον, ἢ ἠδυνάτει νὰ ἐξηγήσῃ. Ἠσθάνετο τὴν ὑπαρξίν της μεταβαλλομένην καὶ λαμβάνουσαν ἄλλοιαν τροπὴν, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν. Ἐβλεπε καὶ ἠσθάνετο ὅτι μετεβάλλετο ἀκουσίως ἀπὸ κάλυμτος εἰς ἄνθος, ἀλλ' ἠγνόει τίς ἦτο ἡ εὐεργετικὴ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου, ἥτις ἐπενήργει ἐν αὐτῇ τοιαύτην τινα μεταβολήν. Ζήσασα καὶ ἀνατραφεῖσα ἐν τῇ μονώσει καὶ τῇ ὀρφανείᾳ, ἡ νεάνις ἐθήλασε τὸ γάλα τῆς ἀλιθοῦς αὐστηρᾶς ἠθικῆς καὶ οὐχὶ τῆς ἐπιτετηδευμένης σεμνοτυφίας. Ἡ ἀγνὴ ζωὴ της εἶχε ρέουσαι ἡσυχος, ὡς ρυάκιον πεδιάδος ἐρήμου καὶ δὲν εἶχε σπιλώσει τὰ καθαρὰ νάματά της ἢ γειννίας τοῦ βορβοῦρου τῆς ταρραχῶδους κοινωνίας. Ἠγνόει καὶ τὰ πάθη καὶ τὴν φενάκην δι' ἧς τὰ πάθη

καλύπτονται κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ κόσμου σκηνήν. Ἄμα ὡς ὁ Ἐκτωρ κομιστῆς τοῦ ἀπαισίου μνημόματος τῆς ὀρφανείας τῶν δύο ἀδελφῶν ἀφίκετο καὶ ἐγκατέστη παρ' αὐταῖς, ἅμα ὡς ἔμαθεν ἡ Λευκὴ τὸν τελικὸν αὐτοῦ προορισμὸν, τὸ μὲν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς της, τὸ δὲ ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς παρθενικῆς σεμνότητος, ἠκροάσατο μετὰ τινος ψυχρότητος, μετὰ τινος αἰδημοσύνης τοῦ προσεχοῦς συνοικεσίου αὐτῆς τὴν εἰδήσιν. Ἄλλ' ὅσον ὁ καιρὸς προέβαιεν, ὅσον τὰ προτερήματα τὰ κοσμοῦντα τοῦ νεανίου τὴν ψυχὴν ἐγένοντο ἡμέραν παρ' ἡμέραν καταφανέστερα, ἅμα ὡς ἔγνω τὸν τίμιον, τὸν γενναῖον καὶ εὐλικρινῆ χαρακτῆρα ἐκείνου, τὸ λεπτόν καὶ ἐπιπόλαιον τοῦ πάγου κάλυμμα ἤρχισε ν' ἀναλίσκηται, καὶ πρῶτον ἡ ἐκτίμησις τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ μέλλοντος αὐτῆς συζύγου, ἔπειτα αἰσθημὰ τι συμπαθείας ὁσημέραι ζωηρότερον ἀποκαθιστάμενον, ἤρξατο νὰ πληροῖ τὴν καρδίαν τῆς Λευκῆς.

Ἄλλ' οὕτω γεννῶνται συνήθως τὰ πάθη, οὕτω βλαστάνουσι καὶ φύονται ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ τῇ σιγῇ κατὰ πρῶτον. Ὁ ἔρωσ ἰδίᾳ τοιαύτην τινα ἔχει τὴν μυστηριώδη καὶ ἀνεξιχνίαστον ἀρχήν. Ὁ ἔρωσ εἶναι τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν τῆς φύσεως ἐλατήριον. Ἡ φύσις ζηλότυπος κρύπτει εἰς πυκνὰ στρώματα μυστηρίου τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γέννησίν του. Δεικνύει μόνον τ' ἀποτελέσματα. Οὐδεὶς ποτε ἐρώμενος ἐνόησε πῶς καὶ πότε ἠράσθη. Τὸ ἐννοεῖ μόνον ὅταν τὸ πάθος προσδεύσῃ. Πρότερον τυφλώττει, νοεῖ ὅτι νοεῖ, ἀλλ' ἀγνοεῖ τὴν αἰτίαν καὶ τὴν φύσιν τῆς νόσου, καὶ μόνον ὅταν τὸ πάθος φθάσῃ εἰς στάδιον προκεχωρημένον, ὁπότε εἶναι δύσκολος καὶ συγχνῆς ἀδύνατος ἢ θεραπεία, μόνον τότε ἀνευρίσκει τὴν αἰτίαν τῶν παραδόξων τοῦ πυρετοῦ συμπτωμάτων.

Ἡ Λευκὴ ἤρατο τοῦ Ἐκτορος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ σχεδὸν τὸ ἠγνόει. Ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ γεννώμενον τὸ αἰσθημα,

ἡσθάνετο ἑαυτὴν ἐλκυομένην ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ὡς σίδηρος πρὸς τὸν μαγνήτην, ἀλλὰ δειλὴ οὕσα δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμολογήτῃ· οὐδ' εἰς ἑαυτὴν ὅτι τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο ἦτο ἔρωσ.

Καὶ ὅμως ἔρωσ ἦτο· ἔρωσ παρθε- νικὸς, εὐγενὴς καὶ τόσον μάλλον ὑψη- λὸς ὅσον μάλλον ἀπόκρυφος. Ἐρωσ πε- ριβεβλημένος τὸ χάριεν κάλυμμα τοῦ μυστηρίου, ὡς ἡ ἡμέρα πρὶν ἢ φανῆ περιβάλλεται τὸ γλυκὺ κρᾶμα τοῦ σκό- τους καὶ τοῦ φωτός.

Ἄλλ' εἰς τὸν ἄτολμον καὶ περιεσταλ- μένον χαρακτῆρα ἐκείνον δὲν ἐπενήρ- γησεν ὁ ἔρωσ, ὡς εἰς ἄλλας καρδίας θερ- μάς ἤθελεν ἐπενεργήσει. Εἰς πᾶσαν αὐτοῦ ὁρμὴν εὗρισκε πρόσκομμα τὴν δειλίαν, εἰς πᾶσαν παραφορὰν, τὴν σκέ- ψιν. Τὸ αἶσθημα τῆς αἰδοῦς, εἰς τὸν ὑ- πατον βαθμὸν παρ' αὐτῇ ἀνεπτυγμέ- νον ἐτάσσετο φραγμὸς εἰς πάντα ἀνυ- πότακτον τῆς καρδίας τῆς παλμῶν. Ὁ Ἐκτωρ ἔμελλε νὰ ἦνε μετ' οὐ πολὺ σύζυγός της, ἀλλ' ἦτο ἄνθρωπος ὅστις πρὸ ολίγου ἔτι ἦτο ὄλιγος ἄγνωστος εἰς αὐτὴν. Ἡ ταχεῖα συνοικεῖσις καὶ ἡ σχέσις ἐπῆλθον ὡς ἐκ τῶν περιστά- σεων. Ὁ Ἐκτωρ προσῆνεγκε πρὸς αὐ- τὴν τὴν χεῖρά του ἐκπληρῶν τὸν ὄρκον, ὃν εἶχε δώσει· ἀλλὰ δίδων τὴν χεῖρα ἔδιδεν ἄρα γε καὶ τὴν καρδίαν; ὁπίου ἐχέγγυον εἶχε περὶ τούτου ἡ Λευκὴ; Ὁ Ἐκτωρ ἦτο ἀγαθὸς, εὐγενὴς, γλυ- κὺς τοῦς τρόπους, ἀλλ' εἰς ταῦτα οὐδὲν εἶχεν εἰσέτι διδῆαι ἔρωτος σημείον. Ἄν καθίστα φανερόν αὐτῇ πρώτη τὸ πρὸς ἐκείνον αἶσθημά της, θὰ τὸ ἐξε- τίμα ἄρα ἐκεῖνος ὅπως ἔδει; Θὰ τὸ ἐ- δέχεται πιθανότατα διότι τοῦτο τῷ ἐ- πεβάλλετο ἐκ τῆς πρὸς αὐτὴν θέσεώς του ἀλλὰ θὰ τῇ ἀνταπέδιδε τὰ ἴσα; Θὰ τῇ προσῆνεγκε τὴν ἀγάπην του, πρὶν ἢ προσενέγκῃ αὐτῇ τὴν χεῖρά του, θὰ τῇ προσῆνεγκε τὴν καρδίαν του, πρὶν ἢ προσενέγκῃ αὐτῇ τὴν τύχην καὶ τὸ ὀ- νομά του;

Τοιαῦται σχέψεις βασανίζουσαι ἀ- καταπαύστως τῆς νεανίδος τὸ πνεῦμα,

ἔσχον σπουδαίαν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐ- πιρροήν. Ἡ Λευκὴ ἐγένετο σιγηλὴ καὶ ρεμβώδης ἐπὶ μάλλον. Ἐνῷ οἱ ἄλλοι νηθύμουν ἐκείνη διέμενε κατηφῆς καὶ σιωπηλὴ· ἀπεσύρετο συχνάκις μονή- ρης εἰς παλιὰς ἐρήμους καθήμε- νη παρὰ τὴν ἄκρην τῆς θαλάσσης καὶ χαράττουσα ἀφηρημένως λεπτὰς γραμμὰς εἰς τὴν ἄμμον, ἀκρωμέ- νη τῶν κυμάτων τὸν μελωδικὸν φλοῖ- σθον καὶ θεωροῦσα μετ' ἀπλανές ὄμμα τὰ πολυειδῆ χρώματα τῆς δύσεως, ἐπανήρχετο δὲ τὸ ἑσπέρας ἀργὰ πρὸς μεγίστην ἀπορίαν καὶ ἀνησυχίαν τῶν ἄλλων, καὶ ἰδίως τῆς Θαλαίας. Ἐτέρ- πετο ν' ἀκοῦη ὁμιλοῦντα τὸν Ἐκτορᾶ ἢ τοῦς ἄλλους ὁμιλοῦντας περὶ αὐτοῦ ἄλλ' οὐδέποτε ἔδιδεν εἰς τοῦτο ἀφορμὴν. Ἀ- φορμὴ τούτου διηνεκῆς ἐγένετο ἡ Θά- λεια ἥτις λάλος καὶ κατὶλη, ὡς χελι- δὼν, εἴτε ἐβασάνιζε δι' ἀπειρῶν ἐρω- τήσεων τὸν νεανίαν παρόντα, εἴτε ἀπόντος αὐτοῦ ἔφερε πάντοτε τῶνο- μά του εἰς τὰ χεῖλη. Ἐνίοτε στεναγ- μὸς βαθύς ἐξήρχετο τῶν χειλέων της, μάρτυς ἀκριτόμυθος τῆς ἐσωτερικῆς αὐ- τῆς διαπάλης, καὶ πολλάκις ἐθεάθη ὁ γλυκὺς καὶ γαλανὸς ὄφθαλμὸς της ὑ- γρὸς ὑπὸ δακρύου ἀναιτίου, βιαιῶς ἀ- ναβάντος καὶ θέλοντος νὰ ἐκρεύσῃ ἐκ τῶν βλεφάρων της.

Ἡ Θάλεια εἶχε παρατηρήσει τὴν με- ταβολὴν τῆς ἀδελφῆς της μετ' ἀνησυχίας. Ἡ Θάλεια ἦτο χαρακτῆρος εὐκινητοῦς, ζωηροῦ καὶ ελαφροῦ, ὡς εἴπομεν, καὶ δὲν εἶχεν ἱσως ἐμβατεύσει μέχρις ἐγκάτων ὅπως ἴδῃ τί συνέβαινεν ἀπόκρυφον εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Λευκῆς, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς φανερᾶς μετατροπῆς, ἐπισθητικῶς καθ' ἡμέραν προχωρούσης, ἐνόησεν ὅτι ἐκτακτὸν τι ἐλάμβανε χώραν. Ἰδίως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς τὸν Ἐκτορα συστολῆς καὶ πῶς ψυχρὰς συμπεριφορᾶς τῆς ἀδελ- φῆς της, τοσοῦτο μάλλον ὅσον ὁ και- ρὸς προέβαινε, καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν γά- μων ἐπομένως ἔμελλε νὰ φθάσῃ. Συ- χνάκις ἀπέτεινε πρὸς τὴν Λευκὴν τρυ-

φερὰς ἐπιπλήξεις διὰ τὴν ἀσυνήθη με- λαγχολίαν της, διὰ τὰς ἀπουσίας της καὶ τοῦς ἐρημικοῦς περιπάτους, πρὸς ἃς ἐκείνη ἀπῆντα σιγῶσα ἢ ἐνίοτε μει- διῶσα. Ἡ Θάλεια αἰσθανομένη ζωηρὰν πρὸς τὸν Ἐκτορα κλίσιν νύχταρσταιτο νὰ ἐκδηλοῖ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἐλάχι- στα, καὶ ἀφ' ὅτου μάλιστα παρετή- ρησε τῆς ἀδελφῆς· αὐτῆς τὴν ἀλλοί- ωσιν ἐπεδαψίλευε διπλασίας πρὸς αὐ- τὸν περιποιήσεις· θέλουσα αὐτῇ μόνῃ ν' ἀναπληρώσῃ τὸν ὀφειλόμενον πρὸς ἐκείνον φόρον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐ- γνωμοσύνης, μειούμενον, καθὰ ἐνόμιζεν, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀδελφῆς της.

Τὰ γεγονότα ταῦτα, ἄλλως μικρὰ καὶ ἀπαρατήρητα ἂν ἐλάμβανον χώ- ραν εἰς κύκλον ζωῆς θορυβώδους καὶ φιλοταράχου, δὲν διέλαθον τὸ ὄξυ καὶ παρατηρητικὸν βλέμμα τοῦ νέου. Εἰς τὴν εἰκόνα ἐκείνην τοῦ εἰδυλλιακοῦ βίου τὴν τόσον καθαρὰν καὶ ἀπέριττον καὶ ἡ ἐλάχιστη κηλὶς διεκρίνετο καὶ ἐφαί- νετο μεγαλειτέρα. Εἰς τὴν γλυκεῖαν ἁρ- μονίαν τῆς ζωῆς, ἣν διῆγον κοινῇ, καὶ ἡ μικροτέρα παραφωνία διεκρίνετο ἐπαισθητικῶς ἀλλοιοῦσα τῆς ἁρμονίας τὸ σύνολον. Ὁ Ἐκτωρ παρετήρησε τῆς Λευκῆς τὴν μεταβολὴν, παρετή- ρησε τὴν πρὸς τὴν μόνωσιν ἀναφανεί- σαν ἔρσιν αὐτῆς, τὴν καθεκαστην παρατεινομένην ροπὴν αὐτῆς πρὸς τὴν ῥέμωσιν· εἶχε σημειώσει τὴν συστο- λὴν τῆς μνηστῆς του, τὴν παντελῆ σι- γὴν αὐτῆς περὶ τοῦ προσεχοῦς αὐτῶν ὕμεναίου καὶ εἶχε καὶ αὐτὸς νοήσει ὅτι συμβαίνει τι τὸ ἀπρόοπτον ἐν τῇ ψυχῇ της. Ἀλλὰ δὲν ἐνόησεν ὅτι αἰ- τία τῆς καταστάσεώς της ἦτο αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καὶ νὰ τὸ γνωρίζῃ, εἶχε ταραξεί τὴν ἤρεμον ὑπαρξιν τῆς ἀθάνας νεανίδος. Δὲν ἐνόει ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδιοῦ ἐ- πήγαζεν ἡ ἀόριστος δύναμις, ἥτις ἐ- δέσμευε τὴν ἀδύνατον ἐκείνην ψυχὴν· ὅτι ἐκεῖνος τῇ εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύ- ραν δι' ἣς ἡ κόρη εἰσῆλθεν εἰς ἄλλον ἄ- γνωστον κόσμον, θαμβώσαντα τὸ ἄ-

πειρον βλέμμα της καὶ ἀφ' οὗ ματαίως ἐζήτει νὰ ἐξέλθῃ προηθεῖσα. Καὶ ἀπα- τηθεῖς ὡς πρὸς τὰ αἰτία ἠπατήθη καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα. Ἐξέλαβε τὸν ὕστατον τῆς αἰδοῦς ἀίωνα ψυχρό- τητα, τὴν καρδιοδόρον σιωπὴν της, ἀ- διαφορίαν, τὴν μελαγχολίαν, μεταμέ- λειαν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἐκτωρ ἦτο τί-μιος καὶ εὐκρινῆς, ἡσθάνθη κατόπιν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν ὀδυνηρὰν αἶσθησιν.

Ἄλλως τε δὲν ἦσαν ταῦτα μόνα ὅσα ἐσκέφθη ὁ νέος. Ἀπὸ τινος καιροῦ εἶχε παρατηρήσει συμπτώματα ἐπιφο- βα εἰς τὴν καρδίαν του. Εἶπομεν ὅτι ἅμα τῇ ἀρίζει του, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, καὶ ἡ μορφή καὶ οἱ τρόποι καὶ ὁ χαρακτῆρ τῆς Λευκῆς τῷ εἶχε προ- ξενήσει σπουδαίαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ἡ ἀφέλεια, ἡ χάρις ἢ ἀπαράμιλλος καὶ τὸ ἔτι παι- δικὸν ἦθος τῆς Θαλαίας τῷ εἶχον σα- γηνεύσει τὴν καρδίαν. Ἐτέρπετο ὑ- περμέτρως εἰς τὰς φαῖ'ράς διαχύσεις αὐτῆς· συνεμριζετο μετ' εὐχαριστή- σεως τὰς ἠδονὰς, τοὺς γέλωτάς της, καὶ ῥσάκις ἔμενε μόνος μετ' αὐτῆς ἐ- νόμιζεν ὅτι ἐπανεῦρισκε τοὺς παι- δικούς αὐτοῦ χρόνους. Αἱ ὥραι διήρ- χοντο ταχέως κατὰ τὰς ἀθώας ταύτας διασκεδάσεις, αἵτινες ἐπλήρουν τὴν καρ-δίαν του ἀμέτρου ἀγαλλιάσεως. Ὅτε δὲ ἡ φαιδρά καὶ εὐχαρις κορασις ἐκρέ- ματο ἀμέριμος εἰς τὸν βραχίονά του, ἡσθάνετο πῖσιν τινα εἰς τὴν καρδίαν, ἠδονὴν ἄγνωστον, ἀπόλαυσιν, ἣν οὐδέ- ποτε εἶχε δοκιμάσει. Τὰ συμπτώματα ταῦτα παρετήρησεν ὁ νεανίας μάλιστα ὅτε ἐπῆλθε βαθμηδὸν ἡ ἀνεξήγητος τῆς Λευκῆς μεταβολή, ὅποτε ἡ πρὸς αὐ- τὸν φιλία καὶ ἐμπιστοσύνη τῆς Θα- λείας ἔλαβε πολὺ μεγαλειτέρας δια- στάσεις. Συμπαρέβαλλεν ἐνίοτε ἄκων τοὺς δύο ἀνομοίους χαρακτῆρας καὶ ἐνῷ πρὸς τὴν Λευκὴν ἐβλεπεν ὅτι ἡ- σθάνετο στοργὴν καὶ συμπάθειαν καὶ σεβασμὸν, πρὸς τὴν Θάλειαν ἐνόει με- τ' ἀπορίας ὅτι ἡσθάνετο ἰδιάζουσαν κλί-

σιν. Τίς ἦτο ἡ κλίσις αὐτῆ ἡγνός; ἀλλ' ὅτε παρήλθον ἔτι τινὲς ἡμέραι, ὅτε εἰς τὴν ἐκάστοτε γενομένην στάθμισιν ἔβλεπε τὴν πλάστιγγα κλίνουσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλείας, μία φωνὴ ἐσωτερικῆ τῶ ὑπεψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς ὅτι ἡ φαινομένη ἐκείνη κλίσις ἦτο ἕρως.

Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἐταράχθη καὶ ἀνεσκήρτησεν ὁ νεανίας. Εἰς τὴν τιμίαν καρδίαν του ἡ ἰδέα τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀθετήσεως τοῦ ὅρκου του ἐφάνη φρικώδης καὶ ἀποτροπαία. Ἄλλ' ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ὁ πυρετός τοῦ πάθους φλογίζῃ τὸ αἷμα, ἔχει τὴν ὀλεθρίαν δύναμιν νὰ ὑποτάσσῃ τὸ πνεῦμα καὶ νὰ τὸ καθιστᾷ πειθήνιον ὄργανον, παίγιον τῶν ἀλόγων ὀρμῶν τῆς. Γίνεται τότε τὸ πνεῦμα ἀγχίστροφον καὶ στρεψόδικον καὶ ἀκολουθεῖ τυφλῶς τὴν πορείαν, ἣν ἡ καρδία μεμεθυμένη τῶ ὑποδεικνύει. Ἄκων ὁ Ἐκτωρ εἶχεν ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ἡ περίοδος τῆς υγιούς καὶ ἀμεροληπτοῦ κρίσεως καὶ ἄκων ἀφῆθη νὰ παρασυρθῇ εἰς τὸ στάδιον τὸ ἀναπεπταμένον τοῦ πάθους. Εἰς τὴν εὐγενῆ ὀρμὴν τῆς τιμιότητος τὸ πνεῦμα ἀπήντησε δι' ἀπατηλῶν σοφισμάτων, καὶ ἀθωούμενος ἐνώπιον τοῦ μεροληπτικοῦ δικαστηρίου τῆς κρίσεώς του ἀφῆθη εἰς τὸν ροῦν νομίζων ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν εὐθεϊαν τριβῶν, ἐνῶ ἠκολούθει μόνον τὴν τύφλωσιν τῆς καρδίας του.

Μία περίστασις συνέτεινεν εἰς τοῦτο. Ἡμέραν τινα αἱ δύο ἀδελφαὶ περιεπάτουσαν ἐντὸς τοῦ κήπου, ἐνῶ ὁ Ἐκτωρ εὐρίσκετο ἐντὸς σκιερᾶς λόχμης ἀναγινώσκων ἀκούσας ὀμιλίας ἔτεινε τὸ οὖς ἀκουσίως καὶ ἤκουσε, χωρὶς νὰ φαίνεται, τὸν ἐξῆς διάλογον.

Ἐπρόκειτο περὶ τῶν πενήθιμων ἱματιῶν, ἅτινα ἔφερον αἱ νεανίδες, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔμαθον τοῦ πατρὸς αὐτῶν τὸ τέλος.

— Ἀδελφὴ μου, ἠρώτα ἡ Θάλεια τὴν Λευκὴν, πότε λοιπὸν θ' ἀποβάλωμεν τὰ πένθημα ταῦτα ἱμάτια; Εἶνε και-

ρὸς, νομίζω, νὰ φροντισώμεν περὶ τῶν νέων φορεμάτων.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύδῃς τόσον, ἀπήντησε μετὰ τόνου ἐπιπλήξεως ἡ Λευκὴ, διότι γινώσκεις ὅτι τὰ ἱμάτια ταῦτα μᾶς ἐνθυμίζουσι τὸν προσφιλεῖ ἡμῶν πατέρα, τὸν μόνον προστάτην ἡμῶν, ὃν διὰ παντός ἀπολέσαμεν.

— Ἀλλὰ μήπως τοῦτο, εἶπε μετὰ φωνῆς παραπόνου καὶ σχεδὸν δακρύουσα ἡ νεανίς, εἶνε ἀσεβασία πρὸς τοῦ πατρὸς μας τὴν μνήμην; Λευκὴ, ἀδελφὴ μου, εἶσαι ἄδικος.

— Ὅχι, καλὴ μου ἀδελφὴ, ὄχι, εἶπεν ἡ Λευκὴ, σφίγγουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τὴν ἀδελφὴν τῆς, δὲν σὲ ἐπιπλήτω· ἀλλὰ τὸ τραῦμα ἦτο καίριον καὶ ἡ πληγὴ ἔτι δὲν ἐπουλώθη. Ἐγκαταλείπουσα τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ πένθους, προσέθηκε δεικνύουσα τὴν μελανὴν αὐτῆς ἐσθῆτα, καὶ ἀσχολουμένη εἰς ἐτοιμασίαν καλλωπισμῶν, ἐνῶ ἡ καρδία μου ἔτι αἰμάσσει, νομίζω ὅτι θὰ πράξω ἔγκλημα.

— Καὶ ὅμως εἶνε ἀνάγκη. Ἐνθυμήθητι τὴν ὑστάτην παραγγελίαν τοῦ πατρὸς μας! ὁ καιρὸς πλησιάζει, οἱ γάμοι πρόκειται νὰ τελεσθῶσι καὶ πρὸς τοῦτο χρειάζεταιται πρότερον ἡ δέουσα ἐτοιμασία.

— Ἀλλ' ἂν ἀνεβάλλομεν; . . . ἠρώτησε δειλῶς ἡ Λευκὴ.

Ἡ Θάλεια τὴν διέκοψε ζωνηρῶς.

— Οὐδέποτε! εἶπε. Τί ἰδέα ἀλλόκοτος σοὶ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, Λευκὴ; Ἐπὶ τίνι σκοπῷ θὰ γίνετο ἡ ἀδικαιολόγητος αὕτη ἀναβολή; Διατί νὰ γίνωμεν παρήκοοι τῆς ἐντολῆς τοῦ πατρὸς μας; Ἡ ἀναβολὴ αὕτη κατ' οὐδὲν ὠφελεῖ, καὶ ἡ πρότασις σου μὲ κάμνει νὰ σκέπτομαι καὶ νὰ πείθωμαι ἔτι μᾶλλον μετὰ λύπης εἰς ἐκεῖνο, ὅπερ πρὸ καιροῦ ὑποπτεύομαι.

— Τί; ἠρώτησεν ὠχρῶσα ἡ Λευκὴ.

— Ἄς σοὶ τὸ εἶπω λοιπὸν φανερά, εἶπεν ἡ Θάλεια ἐξαπτομένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διότι δὲν δύναμαι νὰ τὸ κρατήσω πλέον ἀπόκρυφον. Λευκὴ, εἶσαι πολλὴ ψυχρὰ πρὸς τὸν Ἐκτορα.

— Ἐγὼ; εἶπεν ἐκείνη ἀνασκριτῶσα.

— Ὡ ναί! ἐὰν ἴδῃ τις τοὺς τρόπους σου, ἐὰν παρατηρήσῃ καλῶς τὴν μελαγχολίαν σου, τὴν ἐπιμονὴν σου ν' ἀπορεύῃς τὴν παρουσίαν του, τὴν τάσιν σου εἰς τὴν ἀπομόνωσιν, θὰ ὑποθέσῃ βεβαίως ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος εἶνε ξένος ὀχληρὸς καὶ οὐδέποτε ὅτι εἶνε συνδεδεμένος μεθ' ἡμῶν διὰ δεσμῶν οὕτως ἰερῶν καὶ ἀναποσπᾶστων, οὐδέποτε ὅτι ἐντὸς βραχείου διαστήματος ἔσεται σύζυγός σου. Λευκὴ, ὁμολόγησέ το, δὲν ἀγαπᾷς τὸν Ἐκτορα.

Στεναγμὸς διέστειλε τὸ στήθος τῆς Λευκῆς.

— Σπεύδεις πολὺ εἰς τὰς κρίσεις σου, ἀδελφὴ μου, εἶπε.

— Καὶ ὅμως, ἐξηκολούθησεν ἡ Θάλεια μὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν δικαιολόγησιν τῆς ἀδελφῆς τῆς, καὶ ὅμως εἶσαι ἄδικος, Λευκὴ. Ὁ Ἐκτωρ εἶνε χαριεπὴς πολύτιμος. Τὰ προτερήματά του δὲν κρύπτονται, ἀλλ' ἀπαστράπτουσι καὶ καταθέλλουσι. Εἶνε ἀγαθός, εἶνε γενναῖος, εἶνε εὐγενὴς καὶ ἡ πρὸς τὸν πατέρα μας διαγωγή του εἶνε ἡ εὐγλωττοτέρα μαρτυρία. Ὡ! ἐὰν ἡ τύχη αὕτη ἐπεφυλάσσετο εἰς ἐμέ! ἐὰν ἡ Προνοία μὲ ἤϊον ν' ἀπαντήσω ἐνώπιόν μου ἄνδρα τοιοῦτον, εἰς ὃν νὰ ἐναποθέσω τὴν τύχην μου, τὸ μέλλον μου, ἐνομένη μετ' αὐτοῦ. . .

— Τί θὰ ἔπραττες σὺ λοιπὸν; ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος ἡ Λευκὴ.

— Θὰ τῷ προσέφερον τὴν χεῖρά μου μετὰ χαρᾶς, καὶ θὰ τὸν ἠγάπων, θὰ τὸν ἐλάτρευον μετὰ παραφορᾶς δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς.

Δὲν ὠμίλησαν πλέον αἱ δύο ἀδελφαί, ἀλλ' ἦσαν ἀρεκτὰ τὰ λεχθέντα. Ἡ Λευκὴ διέμεινε σύννοος μᾶλλον τοῦ συνήθους δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ὁ Ἐκτωρ αὐτὸς ἐφάνη σκεπτικὸς καὶ κατηρητός. Προφασισθεὶς μικρὰν ἀδιαθεσίαν περὶ τὴν ἐνομήσιν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἔβην ἠνέφξεν τὸ βιβλίον, ὅπως ἀναγνώσῃ τὰ τὸ σύνθημα, δὲν ἠγγίσε τὸ κλειόμενον ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν προσ-

φιλή αὐτοῦ μελωδίαν, ἀλλ' ἐρρίφθη ἐπὶ μιᾶς ἑδρας στηρίζων τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν ἐπὶ τῆς παλάμης. Καὶ ὅτε ἡ νύξ κατῆλθεν ἀστερόεσσα καὶ ἤρχισε νὰ σκορπᾷ τὰ πλήρη μυστηρίου σκόπη τῆς ἐπὶ τὴν γῆν, προσέβη ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἔχων τὴν κεφαλὴν ἀσκεπτὴ καὶ ἐκτεθειμένην εἰς τὴν δρόσον καὶ τὸν ψυχρὸν ἀέρα τῆς νυκτός, διότι ἠσθάνετο καῖον καὶ φλογιζόμενον τὸ μέτωπόν του.

(ἀκολουθεῖ)

BABBY.

ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ.

(Συνέχεια, ὄρα φυλ. ΚΖ.)

Γ'.

Ἄφιξις τοῦ Θεοδώρου εἰς Μάγδαλα. — Ἀπορία εἰς τε τοὺς λόγους καὶ πράξεις του. — Σφαγὴ τῶν ἰθαγενῶν δεσποτῶν. — Μάχη τοῦ Φάχλα.

Τῆ 2 Ἀπριλίου, ἐνωρίς, ἄγγελος τινὲς ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἦλθον ἵνα μᾶς πληροφορήσωσιν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Θεόδωρος μᾶς ἐκάλει ἀμέσως παρ' αὐτῶν εἰς Ἰσλάμγιε. Κατὰ τὴν πείραν μας εἰς εὐμετάβολον ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Νέγους, ἠγνοοῦμεν πᾶσι ἤθελεν εἰσθαι ἡ τύχη μας, εὐάρεστος ὑποδοχὴ, καθιεργῆς ἢ τι χεῖρον· ἀλλὰ μὴ οὐσης θεραπείας, ἐνεδύθημεν καὶ, συνοδευόμενοι παρὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ φρουρίου, ἐγκατελίπομεν τὰς καλύβας μας, ἵνα πορευθῶμεν πρὸς τὸ ἐν τῇ ὑπὸρεια τοῦ ὄρους ἐγκατεστημένον στρατόπεδον. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν μᾶς ἀφηρέθησαν αἱ ἀλύσεις, καὶ ἐκείνη ἦτο ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν κατελείπομεν τὸν περίβολον τῆς φυλακῆς μας. Ἀτελεστάτην ἰδέαν εἶχομεν περὶ τῆς ἀμύρας, καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν ἔκτασιν τῆς, μεγαλύμενον ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν προσ-

ρομεν επίσης την μεταξὺ τῶν θυρῶν ὀδὸν μακροτέραν καὶ ὀρθοτέραν, καὶ αἱ ἐφ' ἑτέρας τῆς κατωφερείας τῆς ἀγούσης εἰς Ἰσλάμγιε τρεῖς τραχύτεραι καὶ μακρότεραι παρ' ὅσον ὑπεθέσαμεν κατὰ τὰς εἰκοσι καὶ ἐνὸς μὲνός ἀναμνήσεις μας.

Κατὰ τὴν ἀφιζίν μας ὁ Θεόδωρος ἐκάθητο ἐφ' ἐνὸς σκουροῦ λίθου, περὶ τὰ εἰκοσι μέτρα ὑπὸ τὴν Ἰσλάμγιε, ἐπὶ τοῦ πλευροῦ τῆς εὐλίγον πρότερον τελειοποιηθείσης ὁδοῦ δι' ἧς κανόνια, ὄλμοι καὶ ἀμάξια ἐπρεπε νὰ κομισθῶσιν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων. Ἐκ τῆς θέσεως ἦν ἐξέλεξεν ἠδύνατο νὰ διακρίνη ἅπασαν τὴν ὄδον ἥτις ἐξετείνετο εἰς τὰς ὑπερείας τῆς Ἰσλάμγιε, καὶ ἐν τῇ ἀπαξάπαντες οἱ ὑπήκοοί του, ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῶν Ἑυρωπαϊῶν, προθύμως ἐνησχολοῦντο ἵνα προσδέσωσι μακρὰ σχοινία εἰς τὰ βαρέα τηλεβόλα, καὶ ἐποίουν τὰς ἀναγκαίαις προετοιμασίας ὅπως ἀναβῶσιν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος. Ὁ αὐτοκρίτωρ ἦτο ἐνδεδυμένος λίαν ἀφελῶς, ἡ μόνη διαφορά μεταξὺ τῆς στολῆς αὐτοῦ καὶ ἐκείνης τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς φρουρᾶς του, ἰσταμένου δέκα μέτρα μακρὰν, συνίστατο εἰς τὴν μεταξίτην φαν τοῦ σχάμα του· ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ λόγχην καὶ δύο μακρὰι πιστόλαι τῶ ἐκρέμαντο εἰς τὴν μέσην του. Μᾶς ἐχαϊρέτησεν ἐγκαρδίως καὶ μᾶς ἐκάθισεν ὀπισθὲν του· τοῦτο ἦτον ἀπόδειξις ἐμπιστοσύνης, ἢν θεβαίως δὲν ἤθελε συναπέσει εἰς τὸν προσφιλέστερον τῶν ἀξιπίστων του ἀδυσσινῶν, ἐπεὶδὴ ἤρκει νὰ τῶ δώσωμεν μίαν αἰφνιδίαν ὠθησιν ὅπως τὸν στείλωμεν κατακέφαλα εἰς τὸν κρημνὸν ὅστις ἦτον κάτῳθεν ἡμῶν.

Τὸ κύριον αἶτιον τοῦ νὰ θέλη νὰ μᾶς ἴδῃ περὶ αὐτὸν ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμή ἦτον ὁ πόθος τοῦ νὰ ἤμεθα ἡμεῖς μάρτυρες τῆς ἀφίξεως τοῦ βαρέως πυροβολικοῦ του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἢν ἐχάραξεν, ὁ Θεὸς γινώσκει, μεθ' ὁπόσων ἀγώνων, ἐπὶ τῶν δύο ὁχθῶν τοῦ ἔρους τῆς Δαλάντας καὶ εἰς τὰς ὀρθὰς κατωφερείας τοῦ Βασιλοῦ. Τὸ νὰ ἐλκυσῶσιν ἐπὶ τῶν

ὀρθῶν ἐκείνων ὑψωμάτων τὰ τηλεβόλα, ἐν τῶν ὁποίων, ὀνομασθέν ὑπ' αὐτοῦ, Σεβαστούπολις, ἐξέβλεπεν ὄχι ἐλιγώτερον τῶν δέκα ἑξ χιλιάδων λιτρῶν, δὲν ἦτο μικρὰ ἐπιχειρήσις.

Ἡ σκηνὴ αὕτη ἦτον ἀξία ἵνα θεωρηθῆ. Ὁ Θεόδωρος, ὀρθῶς ἐπὶ τινὰ προέχουσαν ἀπορροῶγα, ἐστρηγμένος ἐπὶ τὴν λόγχην του, ἔστειλε ἀνά πάσαν στιγμὴν τὸν ὑπασπιστὴν του ἵνα φέρῃ ὀδηγίαν πρὸς τοὺς διευθύνοντας τοὺς πεντακοσίους ἢ ἑξάκκοσους ἀνδρας τοὺς προσκεκολλημένους εἰς τὰ σχοινία τῶν κανονίων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὅτε ὁ θόρυβος ἦτο λίαν ἰσχυρὸς, ἢ ὅτε εἶχε γενικὰς ὀδηγίας νὰ δώσῃ μόνον ὑψωνε τὴν χειρὰ καὶ οὐδὲις πλέον ἤχος ἤκούετο μεταξὺ τῶν χιλιάδων ἐκείνων ἀνθρώπων ἡσχολημένων εἰς τὸ ἔργον· ἡ μόνη καθάρᾳ φωνὴ τοῦ Θεοδώρου ἤκούετο ἐν μέσῳ τῆς θαθείας σιγῆς ἥτις παρήγετο ὑπὸ τῆς ἀπλῆς αὐτοῦ χειρονομίας.

Τέλος πάντων ἡ Σεβαστούπολις ἠχθη εὐτυχῶς εἰς Ἰσλάμγιε· τὸ λοιπὸν τῆς ἐργασίας δὲν ἦτο πλέον εἰμὴ παιδιὰ ἐν συγκρίσει, καὶ ἐδράμομεν ἵνα ἀπευθύνωμεν τὰς φιλοφρονήσεις μας τῷ Νέγους διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεγάλης του ἐπιχειρήσεως. Ὁφείλομεν νὰ διαλαγχθῶμεν ἡσύχως καὶ φιλικῶς. Ὅντος ἐν τούτοις τοῦ ἡλίου φλογερωτάτου ἢ Α. ἐξοχότης ἐπιμόνω ἐζήτει ἵνα φορέσωμεν τοὺς πῖλους, καὶ μετ' ὀλίγον ζήτησαντος τὴν ἀδειαν τοῦ κυρίου Ράσσαμ ὅπως ἀνοίξῃ ἀλεξήλιον αὐτὸς οὐ μόνον τῶ ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἶδὼν ὅτι ἐγὼ δὲν εἶχον τοιοῦτον ἐπέτρεψεν ἕνα τῶν ὑπηρετῶν του εἰς ἀνάγκη τῆσιν τοῦ ἰδικοῦ του, τὸ ἠνώθεξ καὶ μοὶ τὸ ἔδωκε.

Μᾶς ἐνεπιστεύθη τότε πάσας τὰς δυσκοιλίας ἅς ὑπέστη καὶ τὴν ἀρνητικῶν χωρικῶν τοῦ νὰ τῶ παρέξω βοήθειαν ὅτε ἦτον ἀνάγκη. «Ἡναγκηζόμην, εἶπεν, ἵνα ἐξωμαλύνω ὁδοὺς καὶ νὰ σύρω τὸ πυροβολικὸν μου ἐν ἡμέρᾳ

καὶ νὰ λεηλατῶ ἐν καιρῷ νυκτὸς, διότι οἱ στρατιῶταί μου οὐδὲν εἶχον πρὸς ἑρωσιν.» Προσέθεσεν ὅτι ὅλη ἡ χώρα ἦτο κατ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὅτε οἱ ἐχθροὶ του κατάρθουν νὰ συλλάβωσιν ὀπαδὸν τοῦ τινα, ἀμέσως τὸν ἐθανάτονον. Πρὸς ἀντεκδίκησιν δὲ οὗτος ὅτε συνελάμβανεν ἀνάρτηται, ἔκαίεν αὐτὸν ζῶντα. Ἔλεγε τοῦτο μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἀταραξίας, κυρίως ὡς εἶχεν ἐκτελέσθη τὸ καθήκοντο. Μᾶς ἠρώτησεν ἔπειτα περὶ τῶν στρατευμάτων, ἐλεφάντων, καραβίων μας κλπ. Ὁ κύριος Ράσσαμ τῶ εἶπε πᾶν ὅτι ἐγίνωσκεν ὅτι εἶχον ἀποθιβασθῆ δωδεκακισχίλιοι ἀνδρες, ἀλλ' ὅτι πέντε ἢ ἐξ μόνον ἤθελον πρόχωρήσῃ ἐπὶ τῶν Μαγδάλων, καὶ προσέθεσεν. «Ἀλλὰ τοῦτο θέλει εἶσθαι μόνον φιλικὴ ἐπίδειξις.» Ὁ Θεόδωρος ἀπήντησεν. «Ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει· πρὸ τίνος καιροῦ, ὅτε ἤλθον οἱ Γάλλοι εἰς τὸν τόπον μου, ἐπὶ τοῦ καιροῦ τοῦ ληστοῦ ἐκείνου Agau-Negussie, (17) ἔκαμον μίαν ταχείαν κίνησιν ὅπως τοὺς καταλάβω, ἀλλ' ἀπέφυγον. Νομίζετε ὅτι δὲν ἤθελον πορευθῆ ἔναντιον τῶν Ἀγγλων, ἵνα τοὺς ἐρωτήσω τί τοὺς φέρει ἐν τῷ οἴκῳ μου; Ἀλλὰ πῶς ἠδυνάμην νὰ πράξω τοῦτο; Εἶδετε σήμερον τὸ στράτευμά μου,» καὶ δεικνύων τὴν ὑπεράνω ἡμῶν ἄμβαν· «Ἰδοὺ τὰ κράτη μου. Ἀλλ' ἐγὼ θέλω τοὺς περιμένῃ ἐνταῦθα, καὶ τότε γεννηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.» Εἶτα ὠμίλησε περὶ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, περὶ τῆς τελευταίας πάλης μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας, περὶ τοῦ βελωνοῦ τουφεκίου, καὶ μᾶς ἠρώτησεν ἂν οἱ Πρωσσοὶ ἠγμάλωτευσαν τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, ἢ ἐκυρίευσαν τὴν αὐτοκρατορίαν του. Ὁ κύριος Ράσσαμ τῶ εἶπεν ὅτι οἱ Πρωσσοὶ ὀφείλον τὴν νίκην των εἰς τὸ βελωνοτὸν τουφεκίον καὶ τὴν ταχύτητα τῆς βολῆς του· ὅτι κατὰ τὴν εἰρήνην ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐ-

(17) Δίνεσται τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Κ. Ρούσσελ ἀξιώματικὸν ναύτου, ἐπιφορτισμένου ἀποστολῆν τινα παρὰ τῶ ἀνεγνωρισμένου ἐκεῖνον ἀρχηγῶν τὸ 1860 ἐν Τίγγρεϊ.

μελλε νὰ πληρῶσῃ μέγα χρηματικὸν ποσὸν, ὅτι μέρος τῆς χάρας του προσηρτήθη εἰς τὸν νικητὴν, καὶ ὅτι ἅπαντες οἱ σύμμαχοί του ἀπώλεσαν τὰ κράτη των. Ὁ Θεόδωρος ἠκρόασθη μετὰ μεγάλης γαλήνης· ὅτε ἤκουσε νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐκστρατεύσαντος μικροῦ στρατοῦ ἐναντίον του, κίνησιν τις τῶν χειλέων ἐδήλωσεν ὅποσον αὐτὸς ἠσθάνετο τὴν παρακμὴν του, ἐπεὶδὴ ἐνομίζετο ὅτι ἡ δρᾶξ ἐκείνη τῶν ἀνδρῶν ἤρκει ἵνα τὸν νικήσῃ. Μᾶς ὠμίλησεν ἀκολούθως περὶ τῶν παλαιῶν παραπόνων του κατὰ τοῦ Καμερόν, Στέρν καὶ Ρόσενδαλ. Ὡς πρὸς ἡμᾶς, εἶπε· «Σεῖς οὐδὲν κακὸν μοῦ ἐκάμετε. Γινώσκω ὅτι εἴσθε σπουδαῖα πρόσωπα ἐν τῇ χώρᾳ σας, καὶ λίαν λυποῦμαι ὅτι σὰς μετεχειρίσθη κακῶς ἄνευ λόγου.»

Ὅτε τὸ τελευταῖον ἀμάξιον ἐφέρθη ἐπὶ τοῦ ὑψώματος, ἠγέθη, καὶ μᾶς εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν· περιπατοῦμεν ὅλη γὰ βήματα ὀπισθὲν του, καὶ ὁ Σαμουήλ, ὁ διερμηνεὺς ἡμῶν, ὅστις ἐπεφορτίσθη ὑπ' αὐτοῦ ὅπως στήσῃ ἡμῖν σκηνὴν, ἐπέστρεψε, μᾶς ἀπέτεινε δι' αὐτοῦ πολλὰς ἐρωτήσεις περὶ τῶν νομῶν, τῆς ἀναγκαίας γομώσεως τοῦ μεγάλου ὄβουζίου του κτλ.

Πρὸς ὅλα ταῦτα ὁ κύριος Ράσσαμ ἀπήντησεν ὅτι, ὡν διδάκτωρ τῆς νομικῆς, οὐδὲν ἐνόει περὶ τῶν τοιούτων. Ὁ Θεόδωρος τότε ἐστράφη πρὸς με, πλὴν ὁ κύριος Ράσσαμ ἐπανελάβεν ὅτι ἐγὼ δὲν ἐγίνωσκον εἰμὴ τὴν ἰατρικὴν. Τότε ἐπαύσατο τῶν ἐρωτήσεών του, καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν σκηνὴν, ἥτις δι' ἡμᾶς παρεσκευάσθη, μᾶς πύχθη καλὸν ἀπόγευμα, καὶ ἀπεσύρη ἐν τοῖς δωματίοις του. Ἐπειτα μᾶς ἔστειλεν ἄριστον τοῦ τόπου, τέιον, φαγητὸν εὐρωπαϊκὸν καὶ πλακοῦντας οὗς ἡ κυρία Γαλδμέγερ εἶχε προετοιμάσῃ κατὰ τὰς ὀδηγίας του. Μετ' ὀλίγον ἐκάλεσε παρ' αὐτῶ τὸν κύριον Γαλδμέγερ καὶ τὸν Σαμουήλ.

Ἐν τῇ ἀφίξει αὐτῶν ἡ ταραχὴ τοῦ Θεοδώρου προέδιδε τὰς πόσεις εἰς ἅς ἐγκατελείπετο καθ' ἡμέραν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ· τοὺς ἠρώτησε διατὶ δὲν τῶ ἐ-

κοινοποιήθη ἡ ἀπόβασις τῶν στρατευμάτων μας, καὶ ἐὰν ἦτο σύμφωνον πρὸς τὸ ἔθος καὶ τὸ δικαίωμα τῶν λαῶν νὰ μὴ εἰδοποιήσῃ προηγουμένως ἀρχῶν ὧστίς εισέβαλλεν εἰς ξένην γῆράν τὸν ἐταῖρόν τοῦ ἐρχοῦτα. Ὅτε ὁ κύριος Γαλδμέγερ καὶ ὁ Σαμουήλ ἐπανήλθον, ἐφαινότο ἀνήσυχος, ἐπειδὴ δὲν ἦτο σπᾶνιον ὁ Θεόδωρος, εὐνούστατος τὴν πρῶτον διερχόμενος εἴτα εἰς κατάστασιν μέρης, νὰ ἥλλαζεν ἤθος, καὶ νὰ ἐκακομεταχειρίζετο τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνους οὐστίνας εἶχε κολάκευσῃ ὀλίγον πρότερον. Αὐτὸς ἐκάλεσε πράγματι πάλιν τὸν Σαμουήλ καὶ τὸν κύριον Γαλδμέγερ τὸν πρῶτον ὑπερεπλήρωσεν ὕβρεων, καὶ διεστίνετο ὅτι εἶχε νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ πλείστας κατηγορίας, ἀλλ' ὅτι ἤθελεν ὀμιλήσῃ περὶ αὐτῶν ἄλλην ἡμέραν. Τὸν διέταξε τότε νὰ μᾶς ἐπαναγάγῃ εἰς Μάγδαλα, τῷ ἔδωκεν ὁδηγίας ὅπως φέρῃ τρεῖς ἡμιόνους, καὶ ὁ νῦν ἀρχηγὸς τοῦ ὄρους καὶ ὁ ἀρχαῖος νὰ μᾶς προπέμψωσιν. Ἡμεῖς τῶ χαριστήθημεν ὅτι ἐπιστρέψαμεν ὕγει· εἰς καὶ σώοι εἰς τὴν παλαιάν μας φυλάκην, καὶ λίαν εὐθυμοὶ ἰδόντες τοὺς συντρόφους μας ἠλευθερωμένους ἐκ τῶν σιδηρῶν τῶν, καὶ ὅτι φαίνοντο πλήρεις ἐλπίδων.

Τὴν ἀκόλουθον πρῶταν ὁ κύριος Ράσσαμ ἔγραψεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα αἰτούμενος ὅπως τῷ ἐπιτραπῇ νὰ πληροφορήσῃ τὸν ἀρχιστράτηγον βρεττανόν περὶ τῆς εὐμενείας τῆς Α. Μ. πρὸς τοὺς Ἑυρωπαϊοὺς ὄντας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀλλ' ὁ Θεόδωρος ἀπήντησεν ὅπως ἀπέχῃ τοῦ τοιοῦτου διαθήματος, διὰτι αὐτὸς εἶχεν ἀπαλλάξῃ τὸν αἰχμαλώτους ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν μόνον διὰ τὴν πρὸς τὸν κύριον Ράσσαμ φιλίαν, ὅχι ἡδὴ ἐξ αἰσθημάτων φόβου.

Ἐκφράσαντος τοῦ Θεοδώρου εἰς τινὰς περιπτώσεις τὴν ἐκπληξίν τοῦ ὅτι οὐδεμίαν ἀνακοίνωσιν παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἔλαβεν, ἐσκέφθημεν ὅτι ἤθελεν εἶσθαι εὐκαιρὸν νὰ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ κυρίου (sir) Ροβέρτου Νάπιερ, διὰ τῶν φίλων μας, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ἀπευθύνη

μίαν φιλόφρονα λέξιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἵνα τὸν πληροφορήσῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐκστρατείας, διότι ἡ ἐπιστολὴ ἦν ἀπέστειλε πρὸ τῆς ἀποβάσεως κατισχέθη ὑπὸ τοῦ κυρίου Ράσσαμ, καὶ τὸ παρὰ τοῦ λόρδ Στάνλεϋ ἀπευθύνθηεν τελεσίγραφον, πρὸ τῆς παρεμβάσεως ἐνόπλου δυνάμεως. λαχὸν καὶ τοῦτο ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ κυρίου Ράσσαμ ἠφρανίσθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀντὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

Αἱ προμήθειαι ἤλαττοῦντο, καὶ πρὸ ὀλίγων ἡδὴ ἡμερῶν ἐλέγετο πολὺ νὰ γίνῃ ἐκδρομὴ ὅπως λεηλατηθῇ ἡ Δαχόντας ἀλλ' ὁ Θεόδωρος μὴ θέλων νὰ ἐκθέσῃ τὰ μικρὸν τοῦ στρατεύματος εἰς τὸ νὰ ἀποκρουσθῇ, δὲν διεκινδύνευσε τόσο μακρὰν, καὶ τῇ 4 Ἀπριλίου, πρῶτ' ἔλελλάτησε τὰς ὀλίγας κόμας τὰς κειμένας εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἄμβας, κατακημένας ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπηκόων του, καὶ ἐπειράθη εἰς μάτην νὰ λεηλατήσῃ τὴν κόμην Γουάτατ (Walat) ἐν τῇ ἐφυλάττοντο τὰ κτήνη των. Ἀλλ' ὁ Θεόδωρος ἀπήντησεν, ἐκ μέρους τῶν χωρικῶν Γάλλας, μείζονα ἀντίστασιν ἢ ὅσην προσέδοκα τίνες τῶν στρατιωτῶν του ἐφενύθησαν, καὶ ἐκεῖνος ὁ λαὸς παλλῶ ἀλίγην τῷ ἐπρομήθευσε λείαν.

Οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἀπήρτιζον τὴν φυλάξιν μας καὶ τὴν φρουράν τῆς ἄμβας, ἦσαν τετρωμένοι ὑπὸ μεγάλης ἀποθαρρύνσεως. Καίτοι δὲν ἐφαντάζοντο τὰς σοβαρὰς μεταβολὰς αἵτινες μετ' ὀλίγον ἐμελλοῦν νὰ συμβῶσιν, ἠκολούθουν μετ' ἀνησυχίας τὰ ἐξωτερικὰ συμβάντα, καὶ ἐφοβοῦντο πρὸ πάντων μήπως ὁ Θεόδωρος φεύγων πρὸ τῶν Ἀγγέλων τοὺς ἐγκατέλειπεν ἐπὶ τοῦ βράχου τῶν, ὅπου ἡ πείνα δὲν ἤθελε βραδύνῃ νὰ τοὺς καταλάβῃ.

Τῇ ἐσπέρᾳ τῆς 7 Ἀπριλίου ἐμμέσως ἐμάθομεν ὅτι τὴν αὔριον πάντες οἱ αἰχμαλώτοι, καὶ ἡμῶν συμπεριλαμβανομένων, ἤθελον κληθῆ ἐνώπιον τῆς Α. Μ., ὅς τότε ἰατρατοπέδευεν ὑπὸ τὴν Σελασιεῖ, καὶ ὅτι κατὰ πάσαν πιθανότητα δὲν ἠθέλομεν πλέον ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἄμβαν. Ὅτε ἐγένετο ἡμέρα ἤθε

παρὰ τοῦ Θεοδώρου ἀπεσταλμένος νὰ μᾶς δώσῃ τὴν διαταγὴν νὰ καταβῶμεν, καὶ νὰ λάβωμεν μεθ' ἡμῶν τὰς σκηνάς μας καὶ πᾶν οὐτινος ἡδυνάμεθα νὰ λάβωμεν ἀνάγκην. Ὡς συνειθίζομεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐφορέσαμεν τὰς στολάς μας καὶ ἤλθομεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ αὐτοκράτορος, συνοδευόμενοι παρὰ τῶν πρῶτων αἰχμαλώτων. Πλησιάζοντες εἰς Σελασιεῖ, διακρίνομεν τὸν Νέγους περικυκλούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν καὶ πολυαριθμῶν στρατιωτῶν του, ὄρθιον παρὰ τὰ κανόνιά του, καὶ συνδιαλεγόμενον μετ' ἰνὰς τῶν εὐρωπαϊῶν ἐργατῶν τοῦ μᾶς ἐχαίρεται εὐπροσηγόρως, καὶ μᾶς εἶπεν ἵνα προχωρήσωμεν καὶ σταθῶμεν πλησίον του.

Ὁ Καμερὸν προσβλήθεις ὑπὸ τοῦ καύματος τοῦ ἡλίου, ἐκλονεῖτο, καὶ ἦτο εἰς τὸ σημεῖον νὰ πέσῃ. Ἡ Α. Μ. ἐννοήσας τοῦτο, ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς κακῆς καταστάσεώς του. Ἀπεκρίθημεν ὅτι ὁ Καμερὸν ἦτο κακοδιάθετος, καὶ ὅτι ἤτει τὴν ἀδειαν νὰ καθήσῃ ἡ αἰτία του εἰσηκούσθῃ ἐμέσως. Ὁ Θεόδωρος ἐχαίρεται τότε τοὺς λοιποὺς αἰχμαλώτους, τοὺς ἠρώτησε πῶς εἶχον, καὶ διακρίνας τὸν σεβαστὸν κύριον Στέρν' αὐθ' (Kekab) ἄστρον, εἶπε μειδιῶν, διατί ἐπλέξατε τὰ μαλλιά σας ; • (Ἐν Ἀβουσσινίᾳ αἱ στρατιῶται μόνον πλέκουν τὴν κόμην των) οἱ χωρικοὶ καὶ ἰερεῖς ἑυρίζουν τὴν κεφαλὴν σχεδὸν νὰ ἀπαντήσῃ, εἶπεν ὁ Σαμουήλ τῷ αὐτοκράτορι • Μεγαλειότατε, ἡ κόμη του δὲν εἶνε πεπλεγμένη, ἀλλὰ φύσει πίπτει ἐπὶ τῶν ὤμων του. •

Τότε ὁ Θεόδωρος ἀπεχώρησεν ὀλίγον ἀπὸ τοῦ πλήθους, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς τρεῖς ἡμᾶς καὶ πρὸς τὸν Καμερὸν ἵνα τὸν ἀκολουθήσωμεν. Ἐκάθησεν ἐφ' ἐνός μεγάλου λίθου καὶ ἐκέλευσε νὰ καθήσωμεν παρ' αὐτοῦ. • Σὺς ἐκάλεσα, εἶπεν ἡμῖν, διότι ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαγρυπνήσω εἰς τὴν ἀσφάλειάν σας. Ὅταν ἔλθοσιν οἱ στρατιῶται ὑμῶν καὶ ῥίψωσι κατ' ἐ-

μοῦ, θέλω νὰ σὰς τοποθετήσω εἰς ἀσφαλὲς μέρος, καὶ ἐὰν καὶ ἐκεῖ κινδυνεύητε, θέλω σὰς στειλῆ ἀλλαχού. Εἶτα μᾶς ἠρώτησεν ἐὰν ἐβθασαν αἱ σκηναί μας, καὶ ἀκούσας ὅχι, διέταξε νὰ στηθῇ ἐν τούτοις μία ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐκ φλανέλας κοκκίνης. Ἐμείνε μεθ' ἡμῶν ἡμίσειαν περίπου ὡραν, διαλεγόμενος περὶ διαφορῶν ἀντικειμένων, διηγήθη τὸ ἀνέκδοτον τοῦ Λαμοκλέους, μᾶς ἔκαμεν ἐρωτήσεις ἐπὶ τῶν ἡμετέρων νόμων, ἀνέφερε χωρῖα τῆς Γραφῆς, ἐνὶ λόγῳ ἡ γλώσσα του, ὡς ὁ νοῦς του, ἐπλανᾶτο ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸ ἕτερον, ὀμιλοῦντος περὶ ἀντικειμένων ὅλων ξένων τῶν στοιχησῶν του. Ἐκαμίε πᾶν τὸ δυνάμενον ἵνα τὸν δείξῃ γαληνιαῖον καὶ ἥσυχον, πλὴν ἡμεῖς τάχιστα ἀνεκαλύψαμεν ὅτι κατείχετο ὑπὸ μεγάλης ταραχῆς. Ὅτε κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1866 μᾶς ἐδέξατο εἰς Ζάγε (Zage) ἐθαυμάσαμεν τὴν ἀπλότητα τῆς στολῆς του, ὁμοίας κατὰ πάντα πρὸς ἐκείνην τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν ἑσχάτως ὅμως αὐτὸς εἶχε παραδεδεχθῆ ἐνδυμασίαν πολυτελεστέραν, ἀλλ' αὐτὴ ἦτο οὐδὲν παραβαλλομένη πρὸς τὸ μιμικὸν (ἀρκενικίον) φόρεμα ὅπερ ἔφερε τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην.

Ὅτε μᾶς ἀπέλυσε, κατέβη εἰς τὸν λόφον, ἐφ' οὗ ἵστατο ἡ σκηνὴ μας· ἐκεῖ περιεστοιχισμένως ὑπὸ τοῦ στρατεύματός του, πεντήκοντα περίπου μέτρα ἀφ' ἡμῶν, ἤρχισε μεθ' ὅλης τῆς ζέσεως νὰ λέγῃ «κομπορημοσύνας» ἐπὶ δύο ὡρας. Ἐμνήσθη κατ' ἀρχάς τῶν πρώτων ἐπιχειρήσεών του, καὶ εἶπε τί διενοεῖτο νὰ κάμῃ ὅταν θὰ συνηντάτο μετὰ τῶν λευκῶν ἀνδρῶν, λαλῶν ἀείποτε περὶ τῶν ἐχθρῶν του μετ' ὄρους περιφρονητικούς· στραφεὶς ἀκολούθως πρὸς τοὺς στρατιώτας, οὓς ἐστελλε νὰ καταλάβωσι θέσιν προχωροῦσαν εἰς Ἀρόγιε, τοῖς ἐσύστησε νὰ περιμένωσιν, ὅταν πλησιάσωσιν οἱ λευκοί, νὰ πυροβολήσωσιν αὐτοὺς, καὶ ἔπειτα νὰ ὀρμήσουν κατ' αὐτῶν μετὰ τὰς λόγχας πρὸ τοῦ νὰ λάβωσι καιρὸν νὰ γεμίσωσι πάλιν· καὶ δεικνύων τὸ λαμπρὸν φόρεμα ὅπερ ἔφερον ἐκ

ταύτη τῇ περιστάσει, ἐπρόσθεσεν· « Ἡ ἀνδρία σας θέλει λάβῃ τὴν ἀνταμοιβὴν της, καὶ εἰς θά πλουτήσετε ἐκ φορημάτων ἐν συγκρίσει τῶν ὁποίων τὸ πλούσιον τοῦτο ἔνδυμα, ὅπερ φέρω, εἶνε μὴδέν. » Ὅτε ἐτελείωσε τὴν δημηγορίαν του, ἀπέπεμψε τὰ στρατεύματα, καὶ ἐκάλεσε τὸν κύριον Ῥάσαμ, εἰς ὃν εἶπε νὰ μὴ προσέχη εἰς τὴν ὀλίγην πρότερον συμβάσαν σκηνὴν, ἐπεὶ οὐδὲ μιάν ἀξίαν εἶχεν, ἀλλ' ἦτον ἠναγκασιμένος νὰ λαλήσῃ τοιοῦτοτρόπως δημοσίως ὅπως ἐθαυροῦνη τοὺς στρατιώτας του. Ἐκαθέστη ἔπειτα ἐπὶ τῆς ἡμίονου του, καὶ ἀνέβη ἄχρι τῆς κορυφῆς τῆς Σελασιᾶς ὅπως ἐξετάσῃ τὴν ἀπὸ Δαλάντα εἰς Βασίλον ὁδὸν καὶ θεσβαιωθῇ περὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ.

Τῇ ἐπαύριον 8, εἶδομεν τὸν Νέγους μακρόθεν· αὐτὸς ἵστατο ἐπὶ μιᾶν πέτραν πρὸ τῶν σκηνῶν του, καὶ ὤμιλει ἡσύχως πρὸς ἐκείνους οἵτινες τὸν περιεκύκλουν. Τὸ ἀπόγευμα ἀνέβη ἐκ νέου εἰς Σελασιᾶν, καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ του ἔπεμψε νὰ μᾶς εἴπωσιν ὅτι οὐδὲν εἶδεν, ἀλλ' ὅτι οἱ στρατιῶται μᾶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὦσι μακρὰν διότι γυνὴ τις εἶχεν ἔλθῃ ἵνα τὸν πληροφορήσῃ ὅτι τὴν προηγουμένην ἑσπέραν ὠδηγήθησαν ἵπποι καὶ ἡμίονοι εἰς τὸν Βασίλον ὅπως ποτισθῶσι.

Τὴν προτεραίαν καταβαίνοντες ἀπὸ τῆς ἄμβας ἀπνητήσαμεν ἅπαντας τοὺς ἰθιγενεῖς δεσμώτας ἐλκομένους καθ' ὁδόν, διότι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν εἶχον ἐν τοῖς ποσὶ καὶ ταῖς χεσὶ σίδηρα, καὶ ὑπεχρεοῦντο ἐν τῇ θλιβεράᾳ ἐκείνῃ θέσει νὰ διατρέξωσι τὴν ὀρθὴν ἐκείνην καὶ ἀνώμαλον κατωφέρειαν. Ἦρκει ἡ θέα τῶν ὅπως κινήσῃ εἰς οἶκτον τὴν μάλλον ἀναίσθητον καρδίαν. Μέγας ἀριθμὸς αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἔνδυμα εἶχον εἰμὴ τεμάχιον ράκους περὶ τοὺς νεφροὺς· ἦσαν σκελετοὶ ζῶντες, κεκαλυμμένοι ὑπὸ ἐξησθενημένου δέρματος ὅπερ διήγειρε φοικνῶν. Ἀρχηγοί, στρα-

τιώται ἢ ἐπαιται, ἅπαντες εἶχον ἐκφρασιν ἀνησυχίας. Οὗτοι εἶχον παραπολὺ τὸν λόγον νὰ φοβῶνται ὅτι, ἐὰν ἐξήχθησαν ἐκ τῆς φυλακῆς ἔνθα ἀπὸ ἐτῶν ἐμαραίνοντο, τοῦτο δὲν προήρχετο ἐξ ἀγαθοῦ σκοποῦ. Ὅμως τῆ πρωτῆν ἐκείνην ὁ Θεόδωρος διέταξεν ὅπως ἐβδομήκοντα ἐξ ἐκείνων ἐλευθερωθῶσιν. Ἦσαν ὅλοι παλαιοὶ ὑπἠρέταυ τοῦ αυτοκράτορος ἢ τῶν ἀρχηγῶν τοὺς ὁποίους ἐφυλάκισεν ἄνευ αἰτίας ἐν τοῖς ἐπάκροις τῆς μανίας τοῦ τοσοῦτῶ συχοῖς κατὰ τοὺς τελευταίους τούτου καιροῦς.

Ὅλιγῶ μετὰ τὴν ἐκ Σελασιᾶς ἐπιστροφήν του ὁ Θεόδωρος μεταβαλὼν διᾶθησιν ἔπεμψε διᾶταγὴν ἵνα ἐπτὰ ἄτομα ἀποκεφαλίσθωσι μετὰ τὴν εὐρίσκειν τὴ γυνῆ καὶ ὁ υἱὸς ἀποθηκοφύλακος ὅστις ἔφυγε περὶ τὸν Σεπτέμβριον, δυστυχῆ πλάσματα ἀθῶα εἰς ἃ ὁ δεσπότης ἐξέχουσε τὴν προσελθοῦσαν μανίαν ἐκ τῆς λειποταξίας τοῦ συχοῦ. Αὐτοὶ ἐφρονεῦθησαν παρὰ τῶν ἀγενοίων ἀρχαράς· καὶ τὰ σώματά των ἐρρίφθησαν ἐν τῷ ἐγγυτέρῳ θαλάμῳ. Ὁ Θεόδωρος μοὶ ἐμήνυσε νὰ ὑπάγω νὰ ἐπισκεθῶ τὸν Γάλλον Βαρδέλ (Bardel), ὅς τις ἐπικινδύνως ἠσθένει ἐκ γεινιζούσης τινὶ σκηνῇ. Ἀφ' οὗ τὸν εἶδον καὶ τῷ παρήγγειλά τινα θεραπείαν, ἐπεσκεπθῆν ἑτέροις τινᾶς Εὐρωπαίους οὐχὶ ὅμως τὰς οἰκογενεῶν των. Εὔρον ἅπαντας λίαν τεταραχμένους, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ ἐκ συμπεράσματος περὶ τῆς διαγωγῆς ἣν ἠθελεν ἀποδεχθῆ ὁ Θεόδωρος.

Τὴν 9, ἑνωρὶς, τεχνίται τινὲς Εὐρωπαῖοι μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι ὁ Θεόδωρος ἔκαμνεν ὁδὸν ἵνα καθελεῖται μέρος τοῦ πυροβολικοῦ του εἰς Φάληκτον ἐν ἣ θέσει τὸ χωρίον τοῦτο δεσποῖ τὸ Βασίλο· μᾶς εἶπον δὲ ὅτι πρὶν τὴ ἀναχωρήσεώς του εἶχε δώσει διᾶταγὰς ἵνα ἀπαλλάξωσιν ἐκάτοντάδα δεσμωτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον γυναικῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὰς δύο μετὰ μεσημβρίαν

πέστρεψεν ὁ αυτοκράτωρ στείλας τὸν Σαμουήλ νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι εἶχεν ἵδη πολυάριθμα πολεμοφόδια ἄτινα κατήρχοντο ἀπὸ Δαλάντα εἰς Βασίλο, τέσσαρας ἐλέφαντας, ἀλλ' ὀλιγίστους ἀνδρας. Εἶχε σημειώσῃ ἐπίσης, ἔλεγεν αὐτὸς, ὀλίγα ζῶα λευκά μετὰ μελαίνης κεφαλῆς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ μαντεύσῃ τί νὰ ἦσαν. Ἐγγωρίζομεν ἡμεῖς; Μετὰ ταχέϊαν εἰκάσιαν ἀπεκρίθημεν ὅτι πιθανῶς ἦσαν πρόβατα ἐκ Βερβέρας (Berberas). Αὐτὸς μᾶς ἔπεμψε τελευταίαν ἀγγελίαν. « Ἀπέκαμον, ἔλεγεν, ἰστάμενος σκοπὸς τόσῳ μακρὸν χρόνον, ὑπάγω ἵνα ἐπιὸλίγον ἀναπαυθῶ. Διατί τοσοῦτον βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ στρατός σας; »

Τότε ἐξερράγη βίαία καταιγίς· μόλις δὲ κατεπραῦνθη εἶδον τοὺς στρατιώτας τοῦ Νέγους ἐφορμῶντας ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ κρηνοῦ μακρὰν περὶ τὰ δικασίον μέτρα ἀπὸ τῆς σκηνῆς μας. Δίαν ταχέως ἐμάθομεν ὅτι ἡ Α. Μ. ἐγκατέλιπε τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἐν τρομερᾷ ὀργῇ ὀργῆς καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ κυρίου Ῥάσαμ, ὅπου ἦσαν κεκλεισμένοι οἱ αἰχμάλωτοι τῶν Μυχθάλων ἀφ' οὗτου κατέβησαν εἰς Ἴσλαμγιέ.

Ἐκ τῆς ἡδὴ εἶπον τῇ πρώτῃ τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἡμέρας ὁ Θεόδωρος ἠλευθερώσε μέγαν ἀριθμὸν ἐκτῶν δεσμωτῶν του. Οἱ ἀπομεινάντες, νομίζοντες ὅτι ἠδύνατο νὰ ὤφελθῶσι τῆς καλῆς διὰ αἰθέσεως τοῦ μονάρχου, ἐθορύβουν ὅπως ἔχωσιν ἄρτον καὶ ὕδωρ, διότι ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἐστεροῦντο ἀμφοτέρων, ἀποσυρθέντων ἀπάντων τῶν οἰκείων των καὶ ἀποστάντων ἀφ' οὗτου ἐξῆλθον τῶν Μυχθάλων. Ἐν ταῖς κραυγαῖς. « Abiet, abiet, (ἀβιετ, ἀβιετ) αὐθέντα, κύριε, » (συνῆθη ἐκφρασίαν τῶν ἐπαιτῶν ὅταν αἰτῶσιν ἐλεημοσύνην), ὁ Θεόδωρος ὅστις ἀνεπαύετο, ἀφοῦ ἐδόθη εἰς μεγάλην διὰ τῆς πόσεως εὐθυμίαν, ἠρώτησε τὸν οἰκέτην του. « Τί εἶνε; » Οὗτος τῷ ἀπάντησεν ὅτι οἱ αἰχμάλωτοι ζητοῦσιν

ἄρτον καὶ ὕδωρ.

Τότε ὁ Θεόδωρος πάλλων τὴν σπάθη καὶ λέγων τῷ οἰκέτῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἐφώνασεν. « Ἐγὼ θὰ τοὺς διδάξω νὰ αἰτῶσι τροφήν ἐνῶ οἱ πιστοῖ μου στρατιώται ἀποθνήσκουσιν ἐκ τῆς πείνης. » Φθάς ἐν τῷ τόπῳ ἦσαν ἐγκλειστοὶ οἱ δεσμῶται, τυφλοὶ ὑπὸ θυμοῦ καὶ μέθης ἐκέλευσε τοὺς φύλακας νὰ τοὺς ἐξαγάγωσιν. Ἐκοψεν εἰς τεμάχια διὰ τῆς σπάθης του τοὺς δύο πρώτους. Ὁ τρίτος ἦτο παιδίον, καίτοι δὲ ἐν τῷ θεάματι ἐκείνῳ ἡ χεὶρ του ἐκρατήθη, τοῦτο δὲν ἔσωσε τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου πλάσματος ὅπερ ἐρρίφθη ἐν τῷ ἀποκρήμνῳ κατὰ διᾶταγὴν τοῦ Θεοδώρου Ἐρᾶνη ὅτι ἀνέλαβε γαλήνην τινὰ μετὰ τοὺς πρώτους ἐκείνους φόνους, καὶ τι ὅπερ ὀμοίῳζε πρὸς διᾶταγὴν προεσάθη τοῦ ἐπιλοῖπου τῶν καταδικῶν. Ὅταν ὠδηγεῖτο ἐνώπιόν του αἰχμάλωτος τις, αὐτὸς ἤτει ἕκαστον τὸ ὄνομά του, τὴν χώραν καὶ τὸ ἐγκλημα.

Οἱ πλείστοι αὐτῶν εὐρέθησαν ἔνοχοι· ὡς ἐκ τούτου ἐρρίπτοντο ἐν τῷ κρημῷ, καὶ τινες ὀπλοφόροι πεμφθέντες τοὺς ἀπετελείουν ἐκπυροσκοροῦντες κατ' αὐτῶν, διότι πολλοὶ ἠθελον μείνῃ ζῶντες παρὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην πτώσιν. Ἐγένοντο οὕτω τριακόσια ἐπτὰ θύματα καὶ ἐννεμήκοντα εἰς ἐφυλάχθησαν εἰς ἄλλην ἡμέραν. Πράγμα ἀλόκοτον! οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἦσαν ἅπαντες ἀρχηγοὶ διακεκριμένοι, ἐξ ὧν τινες εἶχον πολεμικήν κατὰ τοῦ αυτοκράτορος καὶ ἅπαντες, αὐτὸς ἦδη τὸ ἐγίνωσκεν, ἦσαν θανάσιμοι ἐχθροὶ του.

Εἶνε εὐκόλον νὰ φανταστῆ τις ὅποια ἦσαν τὰ αἰσθητά μας καὶ ἐκείνην τὴν φοικῶδη τραγωδίαν. Ἡμεῖς ἠδυνάμεθα νὰ βλέπωμεν τὴν πικρὴν γραμμὴν τῶν στρατιωτῶν ὀρθίως ὀπισθεν τοῦ αυτοκράτορος καὶ ἠριθμήσαμεν ἄχρι τῶν διακοσίων ἐκπυροσκοροῦσων· ἀλλ' εἶτα ἐπαύσαμεν νὰ λογαριάζομεν τοὺς ἀγωνιῶντας καὶ τὰ κατακρήντα εἰς θάνατον θύματα. Ἀρχη-

γός τις φίλος ἦλθεν ἵνα μᾶς παρακαλέσῃ σφοδρῶς ὅπως παραμεινώμεν ἡσυχοὶ ἐν ταῖς σκηναῖς μας, διότι πιθανὸν νὰ ἐρριψκοινδυνεύομεν, εἰάν ὁ Θεόδωρος κατ' κείνην τὴν στιγμήν ἀνεμιμνήσκητο τῶν Εὐρωπαϊῶν αἰχμαλώτων του. Πρὸς τὸ λυκόφως ἐπέστρεψεν ἀκολουθούμενος καὶ ἐπευφημούμενος ὑπὸ πυκνοῦ πλήθους. Μ' ὄλον τοῦτο αὐτὸς δὲν προσέσχεν εἰς ἡμᾶς, καὶ μετὰ διάστημα καιροῦ ἦν ὅλως ἡσυχος πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐνομισθημεν σθεῖ τοῦλάχιστον ὡς πρὸς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Δὲν ἦτο ἀμφιβολία ὅτι ὅτε ὁ Θεόδωρος μᾶς ἐκάλεσε μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων εἶχεν ἀποφασίσῃ ἵνα μᾶς φωνεύσῃ ὅλους. Ἡ φαινόμενη ἐπιείκειά του δὲν ἦτο εἰμὴ κάλυμμά τι δι' οὐ ὑπέκρυπτε τὸν σκοπὸν του καὶ ὅπως διεγείρῃ ἐλπίδας ἐλευθερίας ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκείνων ὧν ἤδη ἀπεφάσισε τὸν θάνατον.

Τὴν πρώτην τῆς 40, ἑνωρίς, ὁ Νέγους ἀπέστειλε νὰ μᾶς εἴπωσιν ὅπως εἴμθα ἔτοιμοι ἵνα ἐπιστρέψωμεν εἰς Μάγδαλα. Ἄλλ' εὐθὺς σχεδὸν εἰς τῶν ὑπηρετῶν του μᾶς ἔφερε τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν. «Τίς ἐστὶν ἡ γυνὴ αὕτη ἥτις πέμπει τοὺς στρατιώτας τῆς, ἵνα πολεμήσωσι καθ' ἐνὸς βασιλείως; Μὴ στείλητε πλέον ἀγγελιοφόρους εἰς τὸ στρατεύμα σας ἐὰν μόνον εἰς τῶν ὑπηρετῶν σας ἀπομακρυνθῇ, ἡ συμφωνία τῆς φιλίας μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ διεσπᾶσθῃ.»

Μετ' ὀλίγον νέος τις δὲν πρό τιμῶν ἡμερῶν εἶχον πέμψῃ πρὸς τὸν στρατηγὸν Μερεγουέδερ ἱκετεύων αὐτὸν ὅπως εὐαρεστηθῇ ἵνα γράψῃ τῷ Θεόδωρῳ, ὅστις πολλάκις ἐδήλωσε μέγαν θαυμασμὸν ὅτι οὐδεμίαν ἀνακαινώσιν ἔλαβεν ἐκ τοῦ στρατοῦ, ἐπέστρεψε σὺν ἐπιστολῇ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχιστρατήγου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο εὐπροσηγορωτάτη, ὡς ἐπεθυμοῦμεν σταθερὰ ἐνταυτῷ καὶ φιλόφρον δὲν ἐμπεριείχεν οὔτε ἀπειλάς, οὔτε ὑποσχέσεις, πλην ταύτης, ὅτι ἤθελον μεταχειρισθῆ

ἐντίμως τὸν Θεόδωρον εἰάν ἀπέδιδε τοὺς αἰχμαλώτους οὓς εἶχεν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ του, χωρὶς ἄ κλοποιηθῶσιν. Ἀμέσως ἐστείλαμεν τὸν Σαμουὴλ ἵνα πληροφορήσῃ τὸν αὐτοκράτορα ὅτι ἐθαύσαν ἐπιστολὴ τοῦ σὺρ Β. Νάπιερ πρὸς αὐτόν. Ἡ Α. Μ. ἠρήθη νὰ τὴν δεχθῇ.

(ἐκκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΑΤΜΩΝ, ΖΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΒΡΑΣΜΙΣΕΩΣ.

Ἐν τῷ β'. φύλλῳ τοῦ β'. ἔτους σελίδι 254 τοῦ περιοδικοῦ τούτου γίνεται λόγος περὶ ἀερίων ἢ ἀεροειδῶν σωμάτων καὶ περὶ ἀτμῶν.

Ὡς ἐκεῖ ἐρρήθη οἱ ἀτμοὶ διαφέρουσι τῶν ἰδίως λεγομένων ἀερίων, καθόσον ταῦτα μὲν οἰκοθεν εἶναι ἀεροειδῆ ἤτοι εἶναι ἀεροειδῆ εἰς τὴν συνήθη τῆς ἀτμόσφαιρας κατάστασιν ἐκεῖνοι δὲ εἶναι σώματα στερεὰ ἢ ὑγρὰ μεταβάνα διὰ τῆς ἀπορροφήσεως θερμότητος εἰς ἀεροειδῆ κατάστασιν καὶ οὕτω ἔχομεν ἐπὶ παραδείγματι ἀτμοὺς οἴνοπνεύματος, ἀτμοὺς αἰθέρος, ὕδατος, ὑδραργύρου κτλ.

Τὰ ὑγρὰ, ἅτινα ἔχουσι τὴν ιδιότητα τοῦ μεταβαίνειν εὐκόλως εἰς κατάστασιν ἀεροειδῆ, καλοῦνται ὑπὸ τῶν φυσικῶν πτητικὰ, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ στερεὰ σώματα ἅτινα εὐκόλως ἀναδίδουσιν ἀτμοὺς χωρὶς νὰ μεταβῶσι προηγουμένως εἰς ὑγρὰν κατάστασιν καὶ τοιαῦτα εἶναι ἡ Καφουρά, τὸ Ἀρσενικὸν καὶ ἐν γένει αἱ ὀσμῆρεις οὐσίαι.

Οἱ ἀτμοὶ εἶναι ὡς τὰ λοιπὰ ἀέρια διαφανεῖς καὶ ἐν γένει ἀχρωμάτιστοι ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων.

Ἡ μετάβασις ὑγροῦ τινος ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς εἰς ἀτμώδη κατάστασιν γίνεται εἴτε διὰ τῆς ζέσεως τουτέστι τοῦ βρασμοῦ, εἴτε διὰ τῆς ἀπλῆς ἐξατμίσεως. Ἄς ἐξετάσωμεν τοὺς δύο τούτους τρόπους τῆς παραγωγῆς τῶν ἀτμῶν.

ΖΕΣΙΣ ἢ ΒΡΑΣΜΟΣ.—Ζέσις ἢ βρα-

σμός εἶναι ἡ βίαια παραγωγὴ ἀτμῶν ἐκ τῆς μάζης ὑγροῦ τινος, ὡς συμβαίνει ἐπὶ παραδείγματι ὅταν βράζῃ τὸ ὕδωρ καὶ διὰ νὰ λάβωμεν ἰδέαν καθαρὰν πῶς γίνεται ἡ ζέσις ἃς ὑποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἀγγεῖον ὑάλινον ἐμπεριέχον ὕδωρ καὶ τεθειμένον ἐπὶ τοῦ πυρός· θέλομεν τότε παρατηρήσει, ὅταν προχωρήσῃ ἡ θερμότης, κατὰ πρῶτον φυσαλλίδας ἀνερχομένας ἐκ τῶν κάτω στρωμάτων τοῦ ὕδατος, αὐταὶ δὲ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀήρ ὅστις ἐμπεριέχεται ἐν διαλύσει ἐν τῷ ὕδατι καὶ ὅστις διὰ τῆς θερμότητος ἐξαιρέται· εἶτα παρατηροῦμεν μικρὰς φυσαλλίδας ἀτμοῦ σχηματιζομένας ἐκ τῶν κάτω στρωμάτων τοῦ ὕδατος, αἵτινες ὑψοῦνται εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ ἰδίου καὶ εὐρίσκουσαι θερμοκρασίαν κατώτεραν, συμπυκνοῦνται καὶ ἀφανίζονται πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑγροῦ· ἐκ τοῦ διαδοχικοῦ δὲ τούτου σχηματισμοῦ καὶ τῆς διαδοχικῆς συμπυκνώσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος φυσαλλίδων τοῦ ἀτμοῦ γεννᾶται ὁ ἰδιαιτερός ἐκεῖνος βόμβος δὲ ἀκούομεν ἅμα ἰσχίση ἡ ζέσις. Τέλος προχωρούσης ἐτι μᾶλλον τῆς θερμάνσεως χονδραὶ φυσαλλίδες ἀνυψοῦνται αἵτινες ρήγνυνται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑγροῦ, οἱ ἀτμοὶ ἐλευθεροῦνται, διαχύονται εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἰδοὺ ὁ βρασμὸς ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ.

Ὁ βαθμὸς τῆς θερμοκρασίας καθ' ἣν γίνεται ἡ ζέσις διαφέρει κατὰ τὰ διάφορα ὑγρὰ, οὕτως ἐπὶ παραδείγματι τὸ ὕδωρ κοινῶς βράζει εἰς τὸν ἑκατοστόν βαθμὸν 400° τοῦ ἑκατοβάθμου θερμομέτρου (*). ἀλλὰ διάφορα αἷτια ἐπηρεάζουσι μεταβάλλοντα τὸν πρὸς ζέσιν ἀπαιτούμενον βαθμὸν καὶ τοιαῦτα εἶναι αἱ διαλελυμένοι ἐν τῷ ὑγρῷ οὐσίαι, τὸ εἶδος τοῦ ἀγγείου ἐν ᾧ ἐμπεριέχεται τὸ ὑγρὸν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ μείζων ἢ ἐλάττων πίσις.

(* Ὅρα τὴν περὶ θερμομέτρων διατριβὴν ἐν φύλλῳ β'. ἔτους 4. Ζακ. Ἀνθῶνος Σελ. 30.

1ον Ὅταν τὸ εἰς ζέσιν ὑποβαλλόμενον ὑγρὸν ἐμπεριέχει διαλελυμένας οὐσίας μὴ πτητικὰς ἢ ἥττω πτητικὰς αὐτοῦ, ἡ ζέσις βραδύνεται καὶ τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ αἱ διαλελυμένα οὐσίαι εἶναι μείζονες κατὰ τὸ ποσὸν· οὕτω π. χ. τὸ ὕδωρ ὅταν ἐμπεριέχῃ ἅλας διαλελυμένον ἀπαιτᾶται πρὸς ζέσιν θερμοκρασίαν ἀνωτέραν τῶν 400° βαθμῶν. Δὲν συμβαίνει ὁμοίως τὸ αὐτὸ ὅταν αἱ ἐμπεριεχόμεναι ἐν τῷ ὑγρῷ οὐσίαι δὲν εἶναι διαλελυμένα ἀλλ' ἀπλῶς ἀπηρημένα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τεμάχια ξύλου, κόνις ἐπιπλεύουσα εἰς τὸ ὕδωρ, ὅτε ὁ βαθμὸς τῆς ζέσεως δὲν ἀλλάσσει.

2ον Ὁ Gay-Lussac παρατήρησεν ὅτι ὑγρὸν θερμαινόμενον εἰς ὑάλινον ἄγειον βράζει βραδύτερον ἢ εἰς μεταλλικόν, τουτέστιν εἰς βαθμὸν ὑψηλότερον, αἱ ὅτι διορθοῦται τοῦτο διὰ τῆς ἐμυθίσεως ἐκτὸς τοῦ ἀγγείου τελαχίῳ μεταλλοῦ ἢ τῆς ἐπιρρίψεως κόνεως μεταλλικῆς.

3ον Ἡ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ πίσις μεγάλην ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ζέσεως. Ὅσῳ μεγαλειτέρα ἡ πίσις τόσῳ μεγαλειτερός ἀπαιτεῖται βαθμὸς πρὸς ζέσιν, καὶ ἵνα πεισθῶμεν περὶ τούτου ἃς προσέξωμεν εἰς τὸ ἐξῆς.

Αον Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας ὑάλινον ἀγγεῖον σφιγροειδὲς ἔχον σχῆμα καὶ καταλήγον εἰς τὰ ἀνω διὰ στενοῦ λαίμου, καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ ἀγγεῖον εἶναι ἡμίγεμον ὕδατος δὲ περ ὑποβάλλεται εἰς ζέσιν. Ἀφοῦ προχωρήσῃ ἡ ζέσις ἃς κλείσωμεν τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου καὶ ἃς ἀνατρέψωμεν αὐτὸ, θέλομεν τότε παρατηρήσει ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἡ ζέσις παύει καὶ τοῦτο διότι οἱ παραγόμενοι ἀτμοὶ, μὴ εὐρίσκοντες ἐξόδον, πιέζουσι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑγροῦ. Ἐὰν τότε χύσωμεν ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ψυχρὸν ὕδωρ ἡ ζέσις πάλιν ἀρχεται διότι οἱ ἀτμοὶ συμπυκνοῦνται καὶ παύει ἡ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ πίσις.

Βον Ἐὰν ἀγγεῖον μεταλλικὸν ἐμπεριέχον ὕδωρ κλείσωμεν ἐρμητικῶς, δι' ὅσον καὶ ἐν θερμάνωμεν, ἡ ζέσις δὲν

ὡς μεν ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου, — ἢ συμβουλή αὐτῆ ἦτο ἀρίστη, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ χορηγῶνται συγχρόνως τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως. Ἡ ὁμοσπονδία τῆς ἔθνοφυλακῆς ἤλπιζεν ὅτι ἡ ἔθνοσυνέλευσις θὰ μετεφέρετο εἰς Παρισίους, τοῦθ' ὅπερ θὰ διευκόλυνε τὸν ἐν τῷ Σηκουάνῃ πνιγμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους· ἀλλ' ἡ ἔθνοσυνέλευσις ἐνθουσιάζοντι ἐποχὰς τινας, λίαν ἄλλως τε εὐμνημονεύτους, ἀπεφάσισε τὴν 10 Μαρτίου, ὅπως συνέλθῃ ἐν Βερσαλλίαις. Οὐκ ἄρα λοιπὸν ἐψεύσθη τῆς προσδοκίας τῆς ἡμετέρας τῶν ἐπαναστατῶν, διαμαρτυρηθεῖσα, ὡς εἶκος, κατὰ τῆς προδοσίας καὶ ἀμέσως νέον διαδοῦσα σύνθημα· «Ἡ ἔθνοσυνέλευσις εἶναι μοναρχικὴ καὶ θέλει νὰ καταπνίξῃ τὴν ὑπὸ τῶν Παρισίων ἀνακηρυχθεῖσαν δημοκρατίαν.» Οὐδεὶς τῶν ὁμοσπόνδων ἠπίστησε πρὸς τὴν διάδοσιν ταύτην, καὶ ἅπαντες προηλείφθησαν εἰς τὴν πάλιν. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἡ ἔθνοσυνέλευσις ἐθέσπισεν ἀκατάλληλον νόμον, ἀποδεικνύοντα μέτριον τίνος σημείου αὐτὰ ἠγνοεῖν τὰς παθήσεις τοῦ παρισιανοῦ ἐμπορίου, ἢ κατὰ πόσον αὐτὴ ἀπεφάσισε περὶ τούτων ν' ἀμεριμνήσῃ. Ὁλόκληρος σειρὰ διαταγμάτων παρέτεινε τὴν λήξιν τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων· ἡ βουλή ἠθέλησεν ὅπως τὰ κατὰ τὴν 13 Νοεμβρίου λήξαντα γραμμάτια εἰσπραχθῶσι τὴν 13 Μαρτίου. Διὰ τοῦ νόμου τούτου οἱ τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ εὐπόλητοι μικρέμποροι ἐν Παρισίοις οὐδόπως ἠδύνατο νὰ τιμήσωσι τὴν υπογραφῆν των· ἐκτὸς δὲ τούτου σπουδαίως δυσπρεστοῦντο ἄνθρωποι μεγάλην ἐν ταῖς συνοικίαις αὐτῶν ἐξακοῦντες ἐπιρροὴν, ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἧς ἀπολύτως ἐχρηζον ὅπως ζήσωσιν, καὶ ἔτοιμοι ὅπως πολεμήσωσι πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως. Τὸ διάταγμα τοῦτο, τὸ οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποῦο ἐπιμαρτυρεῖται ὑπὸ πλέον τῶν 450,000 διαμαρτυρήσεων, κοινοποιηθεισῶν ἀπὸ τῆς 13ης μέχρι τῆς 17ης Μαρτίου, ὑπεβλήθη τὰ μέγιστα τοὺς σκοπούς

τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου, διότι, ἐὰν δὲν τῷ ἐχορήγησε πολλοὺς ὀπαδοὺς, ἢ λάττωσε τοῦλάχιστον σπουδαίως τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντιπάλων του, ἔταν τὸ ὑμπανον τῆς 18ης Μαρτίου ἔκρουσε τὸ ἀνακλητήριον.

Ἡ ἔθνοσυνέλευσις παρεδέχθη ἀποφασίαν τινὰ οὐχ ἦττον ἐπικίνδυνον κατήργησε τὴν μισθοδοσίαν ὧλων ἐκείνων τῶν ἔθνοφυλάκων, οἵτινες, ὅπως διατηρήσωσιν αὐτὴν, δὲν προσήγον δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης λίαν ἀποτόμως ἐλύετο ζήτημα ἐπισφαλέςτατον· παρηγωνίζοντο τὰ μαθήματα τῆς συγχρόνου ἡμῶν ἱστορίας, τὰ διδάσκοντα ἡμᾶς ὅτι ἡ αἰφνίδιος κατάργησις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐθνικῶν ἐργοστασίων, κατὰ τὸ ἔτος 1848, ἐπήνεγκε τὴν ἐπαναστάσιν τοῦ Ἰουνίου. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐν μηνί Μαρτίῳ 1871, ὁ λαὸς τῶν Παρισίων πράγματι ἐπέβητο· οὐδεμίαν τακτικὴν ἐργασίαν ὑπέπνευσε, ὀλίγα ἐργοστάσια ἦσαν ἀνεργήματα, ἀπ' ἐναντίας δ' ἐπικράτει ἐνσκιρρωμένη ὀκνηρία, ἢν ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τις ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ἡμέραν. Οἱ τότε διοικοῦντες τὰ κοινὰ φρονίμως βεβαίως θὰ ἔπραττον θυσιάζοντες χρηματικὸν τι ποσόν, ὅπως διατηρήσωσι τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἔθνοφυλάκων ἐπὶ δύο ἔτι μῆνας καὶ μὴ ὑποσχόμενοι προσεχῆ ἔδειξαν εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες εἰλικρινῶς ἐνόμιζον ὅτι ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ τόπου. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ θυσία αὐτῆ ἀπέβαινε λίαν ἐπαχθῆς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ παραβαλλομένη πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς διοικήσεως τοῦ Δήμου προξενηθείσας ζημίας, θὰ ἦτο αὐτόχρημα οἰκονομία. Ἀπὸ τῆς 18ης Μαρτίου μέχρι τῆς 22ας Μαΐου, πόσους, οὐδ' ἐμετράμεθα ὡς ὑπηρετοῦντας· ἐδελυρῶν ἀγῶνα, ἠκούσαμεν ἀποκρινομένου· «Ἐχετε δίκαιον, ἀλλ' ὄφειλον ἐν ἡσυχίᾳ ὡς ἔχομεν τὸν μισθὸν μας.» Πολλοὶ εἶπον ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ Δήμου δὲν ἐγενήθη ἢ ἐκ χρηματικῶν αἰτιῶν· πιθανὸν καὶ τοῦτο. Ὁπωσδήποτε

κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὄφειλε νὰ συζητηθῆ τὸ ζήτημα τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Κατὰ τὸ 1848, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Φεβρουαρίου, οἱ Βλαγγισταὶ (*) ἐπλημμύρησαν τοὺς Παρισίους διὰ τοιχοκολλημένων εἰδοποιήσεων· «Συμπολίται, διατηρήσατε τὰ ὄπλα σας· ἡ ἀντίδρασις ἐγείρει θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν· ὑμεῖς δὲ μέλλετε ὅσον τάχιον νὰ διευθύνητε τὰ ὄπλα ταῦτα κατ' αὐτῆς.» Τὰ ὄπλα ταῦτα ἦσαν παμπληθῆ, λεηλατηθέντων τῶν στρατῶνων καὶ ἀφοπλισθέντων τῶν στρατευμάτων. Ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις προσέφυγεν εἰς τὸ ἀκόλουθον εὐφυὲς μηχανεῖμα· ὕπεσχθη 5 φράγκα ἀντὶ ἐκάστου ὄπλου, 2 ἀντὶ ἐκάστου ἀκινάκου, καὶ φράγγκον ἐν ἀντὶ ἐκάστης λόγχης ἀποτιθεμένης εἰς τὸ δημαρχεῖον. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας αἱ ἀποθήκαι περιεῖχον πλείονα ἢ τὰ ἀφαιρεθέντα ὄπλα, διότι πλείστοι ἀπορροήθησαν ἀπὸ τῶν φράγγκων, τὸ παρά τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐξοπλισμοῦ αὐταῖς παραδοθέν. Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1871 ὁ παρισιανὸς λαὸς ἠθέληεν εὐθύς ἀπειθήσει, τείνων τὸ οὖς εἰς τὰς ἰδιοτελεῖς εἰσηγήσεις τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου· ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τῇ βοήθειᾳ τῆς πείνης, πολλὰ ὄπλα, ὡς ἐπίσης καὶ πυροβόλα ἠθέλον ἀποδοθῆ. Πράγματι, τὴν 19ην Μαρτίου, κατὰ τὴν ἑσπέραν, εἶδομεν ἀγοραζόμενον ἀντὶ τῆς εὐτελοῦς τιμῆς 75 φράγγκων μυδροβόλον τι ὑπὸ τῶν ὁμοσπόνδων φυλακῶν! Χιλιάδες τινὲς παραφόρων ἠθέλον ἔσως ἀποποιηθῆ πᾶσαν σύμβασιν, ἢ ὅταν οὗτοι θὰ ἐνίκωντο μετὰ μείζονος τιμῆς καὶ ὀλιγωτέρων ἐμπρησμάτων. Ὁ νομαρχιακὸν συμβούλιον τοῦ Σηκουάνης ἐχορήγησε 24,000 μεταβατικὸς φράγγκους, οἵτινες ὁμολογουμένως, καὶ ὡς

(*) Σ. Μ. Οὕτως ἀνομάζοντο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ δημαρχοῦ Αὐγούστου Blanqui ἀδελφοῦ τοῦ διασημοῦ οἰκονομολογοῦ Ἰωάννου Ἀλφόνσου Blanqui, οἱ ποῖος Αὐγούστου θλιβερῶν διεδραμάτισε πρόσωπον ἐν ταῖς ἐπαναστάσεσι τοῦ 1830 καὶ 1848.

τὸ τοῦ Σαλῶν στρατόπεδον καὶ αἱ προφυλακαὶ ὑπὸ τοῦς Παρισίους δύνανται νὰ ἐπιμαρτυρήσωσι, δὲν ἀπεδείχθησαν πάντοτε παραδειγματικοὶ στρατιῶται. Τὴν 7ην Μαρτίου, τοῖς ἔδωκαν 10 φράγγκα, ἀπολύσαντες αὐτούς· ἐκεῖνοι δὲ ἔπιον τὰ 40 φράγγκα καὶ ἠνώθησαν μετὰ τῶν ὁμοσπόνδων. «Ἐὰν δὲν ἦσαι ὁ ἰσχυρότερος, λέγει ἡ καλαβρικὴ παροιμία, ἔσο ὁ πανουργότερος.» Ἐὰν δὲν ἔχῃς τὴν σιδηρᾶν κλεῖδα, λάβε τὴν ἀργυρᾶν,» λέγει ἡ ἀραβικὴ.

Ἐκ τοῦ κατὰ τοῦ Vincenzini διαπραχθέντος φόνου, σαφῶς κατανοεῖται ὅτι ἡ κυβέρνησις ἴστατο ἐναντι λαοῦ ἱκανοῦ ὅπως τὰ πάντα διαπράξῃ. Ἐκ τινῶν δειγμάτων πασιφανοῦς ἀνταρσίας, ἀποδοτέας ἱπιθανῶς εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου, ἠδύνατό τις νὰ νοήσῃ ὅτι οἱ ἀξιοματικοὶ τῆς ἔθνοφυλακῆς δὲν ἀνεγνώριζον πλέον ἢ μίαν καὶ μόνην ἐξουσίαν· ἐκείνην, δηλ. τὴν ὁποῖαν εἶχον ἐκλέξει αὐτοὶ μόνοι. Νέος τις, εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἔτους, ὀνόματι Lucien Henri, χρησιμεύων ὡς τύπος εἰς τοὺς καλλιτέχνους, χειρῶναξ, κατασκευαστὴς ἀνδρικοῦ, ζωγράφος, λειψόστρατος, μέγας ῥήτωρ τῶν δημηγύρων τῆς συνοικίας Montparnasse, δι' ἀρκούσης τῆς πολιτορκίας, ἐξελέχθη, τὴν 14 Μαρτίου 1871, ἀρχηγὸς τῆς λεγεῶνος τῆς ΙΑ' νομαρχιακῆς ἐπαρχίας. Ἐπιτετραμμένος ὅπως προσληθῆ, οὗτος ἀποκατέστη διαρκῶς ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συστηθέντι σταθμῷ κατὰ τὴν λεωφόρον τῆς Maine, ἀριθμὸς 94. Ἐκεῖ, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀξιοματικῶν καὶ τῶν φρουρῶν του, μὴ ἐξαρτώμενος ἢ ἐκ τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου, ἀπεποιήθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς πᾶσαν καθεστηκυῖαν ἀρχήν. Ὁ ὑπάστυνός, ὁ δημαρχος παρενέβησαν ἀπ' εὐθείας καὶ ματαίως παρ' αὐτῷ· εἰς τὰς παρατηρήσεις, ὡς πρὸς αὐτὸν ἀπηύθυνον, οὗτος ἀπεκρίνετο· «ἔχω τὴν δύναμιν ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ θὰ ποιήσω

χρήσιν αὐτῆς. Τοιχοκολλεῖ προγράμματα, δι' ὧν ἐξαιτεῖται, ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ, ὅπως ἡ κυριαρχία τῆς ἐθνοφυλακῆς διατηρηθῆ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἀκεραιότητι. Τέλος ἐνταλμα συλλήψεως ἐκδίδεται κατ' αὐτοῦ τὴν 19 Μαρτίου· ἀλλὰ πολὺ ἄργά. Ὁ Κύρ. Lucien Henri ὀλίγον περὶ τούτου ἐφρόντισεν, εὐκόλως δ' ἀπέφυγε τὴν σύλληψιν, διπλασιάσας τὰς φυλακὰς του καὶ μὴ ἐξελθὼν ἢ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ φρουρᾶς. Τὴν ἐπαύριον ἤγειτο οὗτος τῆς κατασκευῆς τῶν ὀδοφραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὠύρωσε διὰ κανονίων, φυλακίσας τοὺς ὑπαστυνόμους τῆς συνοικίας του. Οὗτος ὁ Henri ἐχρημάτισεν «ὁ στρατηγὸς Henri.» Ἡ πρώτη πράξις, ἡ ἐμφαίνουσα τὴν ἀνάμιξιν τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἰς τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων ἔργων, εἶναι ἀξία σημειώσεως· τὴν 30 Μαρτίου ἐξέδοτο τὸ ἀκόλουθον διάταγμα. «Νὰ κατασχεθῶσιν ὅλα τὰ σκευοφόρα ἀγγέλματα τὰ διευθυνόμενα εἰς Παρισίους εἰς τὸν Δυτικὸν Περιβόλον» νὰ τεθῆ ἐκεῖ δραστήριος ἄνθρωπος μετὰ φρουρᾶς τυκτα καὶ ἡμέραν· αὐτὸς δ' ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχη δοκὸν ὅπως φρουρῆ εἰς τὴν ἀφίαν ἐνὸς ἐκάστου σκευοφόρου ἀγγέλματος καὶ ὀφείλει νὰ ἐκβίβῃ τοὺς τροχοὺς, ἐὰν τοῦτο δὲν σταματήσῃ.» — Τὸ διάταγμα τοῦτο εἶναι πολὺ ὀλίγον τετορνευμένον, οὐχ ἦττον ἐγένετο τοῖς πᾶσι καταληπτὸν, καὶ ἅπαντες συνεμορφώθησαν πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον πρόσταγμα. Ὁ στρατηγὸς οὗτος, ὅστις ὤπλιζε τοὺς στρατιώτας του διὰ δοκῶν, ἠχημαλωτίσθη λίαν ἀνοήτως τὴν 3ην Ἀπριλίου, ἀφοῦ πρῶτον ἐδημοσίευσεν διὰ τοιχοκολλησεως προκήρυξιν, ἐν ἧ ἔλεγεν ὅτι ὠδευσεν ὅπως ἀποκρούσῃ τοὺς Βυρδεῖστὰς τοῦ Trochu.

Ἡ πράξις αὕτη, δηλ. τὸ νὰ ἐκλεχθῆ τις ἀρχηγὸς σώματος, οἰκειοθελῶς ἀνυπότακτος, καὶ μὴ ὑπέικων ἢ εἰς τὰς διαταγὰς ἀποκρούου ἐξουσίας, δὲν ὑπῆρξε μεμολομένη, δυνάμεθα δὲ

εὐκόλως νὰ ἀναφέρωμεν πλείστα ὁμοειδῆ παραδείγματα, συμβάντα ἐν ἀπάσαις ταῖς γωνίαις τῶν Παρισίων μετὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ κεντρικοῦ κομητάτου. Τοῦτο ἀπεδείκνυε τὰς ἐκ τῆς χρονοτριβῆς ἐπελθούσας βλάβας, ἐπέτασσε δὲ τὸ καθῆκον εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ μὴ ἀπολέσῃ πλέον ἄλλον καιρὸν, καὶ νὰ προβῆ εἴτε εἰς διαπραγματεύσεις, εἴτε εἰς πάλην ἐναντίον κόμματος ἐπαναστατήσαντος, καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν κρατυομένου. Πράγματι, γωρὶς ποσῶς ν' ἀριθμηθῆ τις διὰ ἄφορα ἰδρυθέντα ὀπλοσκοπεῖα καὶ αὐστηρῶς φυλαττόμενα ἐν Παρισίοις, ἀνιούσαι συνοικίαι τῆς Belleville καὶ τὸ γεώλορον τῆς Montmartre, ἐρασιδιασμένα διὰ κανονίων καὶ ἀφθόνων πολεμοφοδίων, ἦσαν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πραγματικὰ φρούρια. Τὸ διοικητικὸν μέρος τῆς κυβερνήσεως ἐφαίνετο ἡρεμοῦν, ἐθεώρει δὲ τὰς παρασκευὰς ταύτης ἀμύνης ἢ ἐπιθέσεως ὡς ἔργον παιδιαρῶδες ἀναβαρύτητος. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ὑπουργείου τινὸς ἔλεγε μειδιῶν «Τὰ πυροβολικὰ δὲν συγκοινεῖται ἢ ἐν διόπτρων καὶ τὰ κανονία των ἀμφοῦσι σφυρῶν.» — Ἄλλ' ἀπεκρίθη τις εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ τυχὸν σιδηροουργὸς δύναται νὰ κατασκευάσῃ ταύτας. — Ἄλλ' προσέθηκεν οὗτος, δὲν θὰ σκεφθῶσιν τοῦτο. Οὐχ ἦττον τὸ ἐσκέφθησαν καὶ ὁ λαὸς τῶν Παρισίων ἐθορυβήθη ἐπὶ καταστάσει πραγμάτων, ἧτις ἐπέθαλπε διαρκῆ ἀνησυχίαν, παρέτασσε τὴν ἤδη λίαν παραταθείσαν ἀργίαν καὶ ἠπειλεῖ νὰ καταλήξῃ εἰς ἐμφύλιον πόλεμον.

Τὸ κεντρικὸν κομητάτον οὐχ ἦτον δὲν ὑπνωττεν, εἶχε δὲ ἀποφασίσαι ὅπως συνάψῃ μάχην, πρὶν ἢ ὑποκύβῃ καθότι καλῶς ἐγίνωσκεν ὅτι ἕκαστος περιστάσεις ἔθικαν εἰς χεῖρας του νεκρίστους δυνάμεις. Τὰς δυνάμεις τῆς τοῦτο ἐπὶ ἠύξανεν ἀκαταπαύστως φελλὸν πρὸς ἑαυτὸ τοὺς ἀποκρούουσους στρατιώτας τοὺς ἀνήκοντας εἰς

τῶν ἐθελοντῶν τάγματα, τὰ περιλαμβάνοντα τὰς ἐπαρχίας πρὸς ἀνίχνευσιν τοῦ ἐχθροῦ διαρκούντος τοῦ πολέμου· τοιοῦτοτρόπως δ' ἐστρατολογεῖτο ἱκανὸς ἀριθμὸς δραστηρίων καὶ ἀπροκαταλήπτων ἀνδρῶν, βιούντων ἐν μεσῶ τῆς ἀταξίας, ὡς ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν καταστάσει. Οὐχ ἦττον αἱ ὀρθοφρονούσαι ἐφημερίδες ἠρώτων, οὐχὶ ἄνευ ἐλλόγου αἰτίας, διατί ἡ κυβέρνησις δὲν ἐπειράτο νὰ ἀποκαταστήσῃ σπουδαίως τὴν ἀπειλουμένην τάξιν. Ἐπειδὴ ἐν Γαλλίᾳ πάσης ἄλλης ἐπιστήμης ὑπερέχει ἡ ρητορικὴ, ἀπεκάλουν τὸ γεώλορον Montmartre «τὸ ὄρος Ἀβεντινὸν τῆς ὀχλαγωγίας.» Ἡ ἀνύμνησις αὕτη τῆς ρωμαϊκῆς ἱστορίας οὐδόλως ἐβελτίου τὰ πράγματα, ἅτινα ἐφίκνυντο προσλαμβάνοντα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σκυθρωπὸν χαρακτήρα. Αἱ ἐπαναστατικαὶ ἐφημερίδες ὑπεστήριζον θέμα, τὸ ἄλογον τοῦ ὁποῖου οὐδόλως κατενόουν. «Τὰ κανόνια, ἔλεγον αὐταὶ, πληρωθέντα ἐκ τοῦ συλλεχθέντος ἐράνου τοῦ παρισιανοῦ λαοῦ ἀνήκουσι δικαιοματικῶς εἰς τὸν λαόν.» Ἄλλόκοτον ἐπιχείρημα, ὅπερ θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἔλεγε τις ὅτι ὅλον τὸ ὕλικὸν τοῦ κράτους ἀνήκει εἰς τὸν λαόν, καθὸ πληρωθέν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Δριμύτατα ἄρθρα ἀντηλλάσσοντο ἀμοτέρωθεν, πολυἀριθμοὶ δὲ βουλευταὶ ἐπιμόνως παρεκάλουν τὴν κυβέρνησιν ὅπως τερατίσῃ ἀφόρητον κατάστασιν. Οἱ ὁμόσπονδοι ἐκάγχαζον λέγοντες. «Θέλουσι τὰ κανονία μας' ἐμπερὶς! ἄς ἔλθωσιν νὰ τὰ λάβωσι!» Λέγεται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ κ. Saint-Marc Girardin, παροτρυνθεὶς ὑπὸ πλείστων συναδέλφων του τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἐπεχείρησε διάβημα παρὰ τῷ ἀρχαίῳ φίλῳ του Κ. Θιέρσῳ, τότε προέδρῳ τῆς κυβερνήσεως, ὅπως ἐπιτύχῃ διασαφήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν πορείαν, ἣν τὸ ὑπουργεῖον ἐσκόπεε νὰ τηρήσῃ κατὰ τὴν περίπτωσιν ἐκείνην. Λέγεται ὅτι ἐξερχόμενος τῆς λίαν διεξοδικῆς ἐκείνης συνεντεύξεως, ὁ Κ. Saint-Marc Girardin

εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του· «Εἶδον τὸν Κ. Θιέρσον· οὔτε αὐτὸς γινώσκει τί θέλει· ἀλλ' ὅ, τι θέλει, τὸ θέλει συντόμως.» Ἀγνοοῦμεν ἐὰν ἡ φράσις αὕτη ἀληθεύῃ· οὐχ ἦττον αὕτη ἀπεικονίζει ζωηρότατα τὴν νευρικὴν ἐκείνην καὶ ἀμφίροπον ὀξυθυμίαν, ὑφ' ἧς οἱ ἐξοχώτεροι νόες τότε κατελήφθησαν. Ἄπαντες ἠσθάνοντο ὅτι ἡ στιγμή τῆς ἐνεργείας ἐπέστη· οὐδεὶς δὲ ἐγίνωσκεν ὁποῖον εἶδος ἐνεργείας ὄφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ.

(ἔπεται συνέχεια)

II. ΚΑΤΑΙΒΑΤΗΣ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΩΑΝΕΤΤΗΣ.

Appelée par ce peuple sur un trône, ce peuple ne lui donna pas même un tombeau.

LAMARTINE. Histoire des Girondins.

Εἶναι πρῶτα, ἡ μοιραία πρῶτα τῆς 16ης Ὀκτωβρίου 1793. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἐορτάζει ἐορτὴν ἐορτῶν ἢ χοῦσι πανταχόθεν σάλπιγγες, ὧν ὁ φθόγγος ἔχει τι τὸ ἀπαίσιον καὶ αἰμοχαρὲς σῆμα· πλήθη συνωθοῦνται πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἐπαναστάσεως· ὁποῖον θέαμα ὀδηγεῖ ἐκεῖ τὰ θέματα των; Μήπως πορεύονται ἵνα ἐντροφήσωσιν εἰς ἐορτὴν τινα ἐκ τῶν δημῶδων ἐκείνων, δι' ὧν καταδεικνύεται ἡ εἰρήνη καὶ ἀγαλλίασις τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀμωibaία ἀγάπη τῶν συμπολιτῶν; ἢ μήπως ἐκεῖ ἀθρόοι συρρέουσιν ὅπως στέψωσι τὸν ἄνακτα αὐτῶν οὐ μόνον διὰ τοῦ κοσμοῦντος τὴν κεφαλὴν διαδήματος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐγκαρδίου ἐκείνης εὐφροσύνης, ἧτις ἀποτελεῖ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἡγεμόνος διάδημα; Οὐχί. Ὡς λυσσαλέοι λύκοι ζητοῦντες λείαν, οὗτοι ὁρῶσιν ὅπως εὐωχήσωσιν εἰς αἶμα. Στῆτε, μὴ προχωρήτε πλέον, αἰμοβόρα θηρία, δαίμονες ἐξελθόντες τοῦ ἄδου! Ὡ κατάρρα! Τρέ-

χουσιν ὅπως ἴδωσιν ὁμοίον των σφαιζόμενον ὡς ἀρνίον καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἀναπηδῶν μέχρι τοῦ αἰμοχαροῦς προσώπου των. Τέλος τὸ πλῆθος φθάνει εἰς τὴν πλατείαν τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκεῖ ἐπέχει ἀνὰ μέσον φωνῶν, βλασφημιῶν, ζητωκραυγῶν καὶ ἀγρίων ἀσμάτων ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς πλατείας ἐκείνης ὀρθοῦται, ὡς ὁ θρόνος τοῦ θανάτου, τὸ ἀνθρωποκτόνον ἐκεῖνο ὄργανον, ὅπερ οἱ ἄνθρωποι ἐφεῦρον ὅπως φονεύωσι μετὰ πλείονος εὐκολίας τοὺς ὁμοίους των. Ὡ ἄνθρωποι! ὦ πολύμορφε κόσμε! ὦ διαφθορὰ τῶν ἐπιγείων!

Ὁ πανόπτης δίσκος τοῦ ἡλίου κεκρυμμένος ὅπισθεν τοῦ πυκνῶς κεκαλυμμένου ἐκ νεφῶν ὀρίζοντος, ἐξέρχεται ἤδη ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ. Ὡ νὰ μὴ ἐξήρχετο ποτέ! Μετ' ὀλίγον ἀκούεται ἄγριος θόρυβος καὶ φωναὶ λύσσης, ὡς θηρίου βλέποντος τὸ θῦμα πρὸ τῶν ποδῶν του· τέλος μετ' ὀλίγον διακρίνεται πενιχρὸν συμφορητῆριον (tombereau) περιστοιχιζόμενον ὑπὸ σώματος ἔθνοφυλάκων καὶ πολιτοφυλάκων, περιβεβλημένων τὰς ἐπισήμους αὐτῶν στολὰς ὡς ἂν ἐπέστρεφον ἀπὸ νίκην. Ἡ ἄμαξα ἴσταται ἔμπροσθεν τῆς εἰδεχθοῦς μηχανῆς· δύο ἄνθρωποι εἰσὶν ἐντὸς αὐτῆς, ὁ μὲν ἀνὴρ, ἡ δὲ γυνή· ἴδωμεν αὐτοὺς καταβαίνοντας ἤδη ἐκ τοῦ ὀχήματος τῶν καταδίκων. Ἡ γυνὴ ἔχουσα ἡγεμονικὴν ὀραϊότητα καὶ ἀπαθὲς τὸ πρόσωπον εἶναι Μαρία ἡ Ἀντωνέττα, ἡ τάλαινα βασίλισσα τῆς Γαλλίας· ὁ δὲ ἀνὴρ εἶναι σεβάσιμος λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου κεκυρωμένος ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς θαρυπαλάμου χειρὸς τοῦ χρόνου καὶ τὴν κεφαλὴν ἐστεμμένην ἔχων ὑπὸ πολιῶν τριχῶν, ὧν ἡ ἀργυρίζουσα χροιά ὑπενθυμίζει, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀπαισίαν στιλπνότητα τοῦ δρεπάνου τοῦ Χάρωνος ὑπερκειμένου τῆς κεφαλῆς του. Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα προχωρεῖ μετὰ τόλμης καὶ ἀφελείας τοιαύτης, ὥστε θὰ ἔλεγέ τις ὅτι αἱ αἰμοστάζουσαι βαθμίδες τῆς

λαιμητόμου εἶναι αἱ βαθμίδες τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς θρόνου. Δὲν τὴν ἐπτόησε, δὲν τὴν ἐλύπησεν ἡ θέα τοῦ ἐνώπιόν της ἐγειρομένου βασιλικοῦ παλατίου τῶν Tuileries, ὅπερ τῇ ὑπενθυμίζε τὴν ἀρχαίαν δόξαν τῆς μόνον, πρὶν ἢ ἀνέλθῃ τὰς βαθμίδας ἐκείνας, τὸ γαλλνιαῖον αὐτῆς πρόσωπον ἐφάνη σκυθρωπάζον, καὶ διεχύθη ἐπ' αὐτοῦ σκιερὰ ἔκφρασις ἄλγους. Ἴσως ἐνεθυμήθη τ' ἄθῳα ἀγγελόμορφα τέκνα της, ἅτινα ἐγκατέλειπεν εἰς τοὺς λυσσαλέους ἐκείνους φονεῖς. Πλὴν ἡ μεγάλη ψυχὴ της ὑπερίσχυσεν αὐτὴ ἀνέλαθε πάλιν τὴν συνήθη αὐτῆς ἀταραξίαν, καὶ ἀνερχομένη τὰς βαθμίδας, ἤγγισεν ὀλίγον τὸν πῶδα τοῦ δημίου διὰ τοῦ ὄραίου καὶ τοξοειδοῦς ποδὸς της, στρέψασα δὲ τὴν κεφαλὴν μετ' ἀδιάστου ἀγερωχίας τῷ εἴπεν, ὡς εἰς αὐλικόν τινα τοῦ Trianon, τὰς λέξεις ταύτας· *pardonnez-moi.*

Ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ἤδη εἰς τὸ ζενίθ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσελάγιζεν ἐπὶ τοῦ στίλβοντος χάλυβος τῆς μαχαίρας τῆς λαιμητόμου· ἡ δὲ ἀντανάκλασις αὐτὴ ἀπετυποῦτο ἐπὶ τοῦ ἀρρενωποῦ καὶ γαλλνιαίου προσώπου τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἡ ἀνταύγεια τοῦ σπινθηροβόλου μαρτυρικοῦ στεφάνου ἢ τοῦ βασιλικοῦ διαδήματος, ὅπερ οἱ ἄνθρωποι τῇ ἀφήρσαν, ἀλλ' ὅπερ ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν ἀποδίδουσα ἡ λαιμητόμος. Ὅτε δὲ παρεδόθη εἰς τὰς αἰμοβαφεῖς χεῖρας τοῦ δημίου τὸ ἐρατεινὸν ἐκεῖνο σῶμα, καὶ ἐτέθη ὁ κύκνειος ἐκεῖνος λαϊκὸς ὑπὸ τὴν μάχαίραν, καὶ βαρὺς ὁ δούπος αὐτῆς ἠκούσθη, μετ' ὅλην τὴν θηριωδίαν τῶν σκιρτωσῶν ἐκείνων τίγερων περὶ τὸ δυστυχὲς ἀρνίον, ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος δούπος εὔρεν ἠχώ εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας των, ἡ δὲ μαρμαρυγὴ τῆς κατερχομένης μαχαίρας ἐφάνη ὡς ἡ ἀκτινοβολία ἀπαστρέπτοντος ἀγγέλου καταβαίνοντος ἐκ τῶν ἀεφεγγῶν οὐρανίων θόλων ὅπως λάβῃ τὴν μάρτυρα καὶ ἄθῳαν ἐκείνην ψυχὴν. Καὶ ἰδοὺ

θέαμα ὄντως σπαραξικάρδιον· ὁ δῆμιος, ὁ λειτουργὸς οὗτος δῆθεν δικαιοσύνης τε καὶ ἐλευθερίας, — καὶ ἐνταῦθα δύνανται τις νὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς ὑστάτους λόγους τῆς Κυρίας Ρολάνδου ἀναφωνήσασθαι ἐκ τῶν μοιραίων βαθμίδων τῆς αἰμοφύτου μηχανῆς· «*O Liberté! Liberté! que de crimes se commettent en ton nom!*» — ὁ δῆμιος, λέγω, ἤρπασεν ἐκ τῆς ἄλλοτε μὲν ξανθῆς καὶ καλλιπλοκάμου, νῦν δὲ λευκανθείσης ὑπὸ τοῦ ἄλγους ἐκείνης κόμης, τὴν ἠκρωτηριασμένην κεφαλὴν τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης, καὶ τὴν ἐδειξεν εἰς τοὺς σκιρτῶντας καὶ ἀγαλλομένους ἀγαλλίασιν ἀγρίαν ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ αἵματος ἐκείνου πάνθηρας. Ἡ δὲ κεφαλὴ ἐκείνη δὲν ἀπόλεσε τὸ ὑπερήφανον μειδίημα, τὸ χαρακτηρίζον τὴν αυτοκρατορικὴν ἀγερωχίαν τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης, καὶ δονουμένη ὑπὸ σπασμῶν ἐφαίνετο θέλουσα νὰ διαφύγῃ τὰς μιὰς καὶ αἰμοσταγεῖς χεῖρας τοῦ δημίου. Ἀνέωξε δὲ δις καὶ τρεῖς τοὺς κυανοὺς ἐκείνους καὶ καρδιοβόλους ὀφθαλμοὺς, οἵτινες εἶχον τὸ χρῶμα τῆς ἀνεφύλου κατοικίας της· διότι εἰς τὰς οὐρανίους ἐκείνας χώρας ἕκαστος ἀστὴρ εἶναι ἡ μονὴ ἀγγέλου· σὺ δὲ, θελκτικῆρα ψυχῇ, εὐρισκομένη ἐντὸς τῆς διαμονῆς σου, καὶ ἔδουσα ὕμνους εἰς τὴν ἀθωότητα, ἔρριψας βλέμμα εἰς τὴν γῆν, καὶ μαγευθεῖσα ὑπὸ τῶν ὀραίων νυκτῶν τοῦ κόσμου τούτου, τῶν νυκτῶν ἐκείνων, καθ' ἃς ἡ φύσις ὅλη φαίνεται ἀπευθύνουσα ὕμνους πρὸς τὸ χνοῶδες καὶ μυστηριώδες φῶς τῆς μελαγχολικῆς σελήνης — καθ' ἃς ἡ ἀηδὼν διὰ τοῦ θρηνώδους αὐτῆς ἄσματος φαίνεται παρραπονυμένη πρὸς τὸν Δημιουργὸν καθὼ πλάσαντα αὐτὴν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐχὶ ἀοιδὸν περὶ τὸν θρόνον του — ἐν αἷς ρίακες μορμυρίζουσαι ἀναμέσον τῶν βροσυκεπῶν βράχων καὶ τῶν εὐωδῶν καὶ μυροβόλων ἀνθέων, τῶν καλλιτεχνημάτων τούτων τῆς φύσεως — καθ'

ἃς αἱ ὑάκινθοι συνάπτουσιν ἔρωτας μετὰ τῶν ναρκίσσων, καὶ ἐκφράζουσι τὰ ἄθῳα αὐτῶν καὶ εὐώδη αἰσθήματα διὰ τῆς μυστηριώδους τοῦ δροσέντος καὶ ἠδυπνοῦ ζεφύρου γλώσσης — καθ' ἃς ἀκούεται μακρόθεν τὸ ρεμβῶδες ἄσμα τοῦ ἐρωτοπλήκτου ποιμένου, συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν διακεκομμένων καὶ πενθίμων φωνῶν τοῦ αἰγωλιοῦ καὶ τῆς μελαγχολικῆς κλαγγῆς τῶν κωδόνων τοῦ πνοιμνίου του — ἐν αἷς αἱ καταπίπτουσαι σταγόνας τῆς δροσίου φαίνονται τὰ δάκρυα τῶν ἀγγέλων κλαόντων διότι δὲν ἐπλάσθησαν εἰς τὴν γῆν ταύτην — ἐν αἷς ὁ ψιθυρίζων ἀρωματώδης ζέφυρος ἀναμέσον τῶν ἠνθισμένων χόρτων φαίνεται ὡς στεναγμὸς τῆς φύσεως, διότι, ὡς νέος Νάρκισσος, καὶ αὐτὴ θεωροῦσα τὴν μαγευτικὴν ἐκείνην ὄραϊότητα ἠράσθη ἑαυτῆς — κατὰ τὰς νύκτας ταύτας, λέγω, γοητευθεῖσα καὶ σὺ ὑπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου θεάματος, κατῆλθες ἐκ τῆς φωτοβόλου διαμονῆς σου ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ὡς ἄλλοι πρὸ σου καὶ μετὰ σὲ λευκοπτέρυγες ἄγγελοι.

Λοιπὸν, ἀναγνώστα, ὅταν ἴδῃς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμερίας τῶν νυκτῶν ἀστὴρα πίπτοντα ἐξ οὐρανοῦ, εἶναι ἄγγελος μαγευόμενος ἐκ τῶν καλλονῶν τῆς γῆς· διότι ἐάν, ὡς ἡ Γραφὴ λέγει, καὶ ὡς ἔψαλλεν ὁ καλλικέλαδος τῆς Ἀλβιώνης κύκνος (*) ἄγγελοι ἐραστήντες τῶν γυναικῶν τῆς γῆς καὶ κρίναντες ἀπειράκις ἀνώτερον ἐν βλέμμα τῆς λατρευομένης γυναικὸς, ἀπειράκις, λέγω, ἀνώτερον τῆς οὐρανίου εὐδαιμονίας τῆς περικυκλούσης τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου, κατεφρόνησαν τοὺς πόρους τῆς γῆς, καὶ τέλος τὸν θάνατον — πῶς δὲν δύνανται οὗτοι, καταμαγευθέντες δι' ἐν μόνον ἄτισμα τῆς Πλάσεως, νὰ μὴ μαγευθῶσι

(*) Thomas Moore. The Loves of the Angels (Οἱ ἔρωτες τῶν Ἀγγέλων).

δι' ὄλον τοῦτο τὸ ἀριστούργημα, τὸ ἐκτυλισσόμενον πρὸ τῶν τεθαμβημένων ὀφθαλμῶν των;

Νῦν δὲ ἀκούσατε καὶ φρίζατε πόσον ἐδαπάνησεν ἡ καταχθόνιος ἐκείνη ἀλλὰ μεγάλη καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κακουργήματι κυβέρνησις, ἡ ἰδρύσασα τὸ ἑαυτῆς κράτος ἐπὶ ἀσπαιρόντων πτωμάτων, ἡ μετροῦσα τὰς ἑαυτῆς ἡμέρας διὰ κεφαλῶν καὶ τὰς στιγμὰς διὰ σταγόνων αἵματος, — πόσον ἐδαπάνησε διὰ τὴν κηδείαν καὶ ταφὴν τῆς πρώην αὐτῆς βασίλισσας; — 7 ΦΡΑΓΚΑ!

Ο ΚΟΜΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος Ἀλβέρτος, κόμης τῶν Παρισίων, ἐστὶν ὁ πρεσβύτερος γόνος τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, πρώτοτόκου τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου υἱοῦ, νυμφευθέντος κατὰ τὸ 1837 τὴν δούκισσαν Ἐλένην τοῦ Μεκλεμβούρου καὶ ἀποθανόντος κατὰ τὴν 13ην Ἰουλίου 1842 ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ 32 ἐτῶν, καθ' ἣν στιγμήν, ἀφηνιασάντων τῶν ἵππων, ὤρμα ἐκ τῆς ὑπὸ τούτων ἐλαυνομένης ἀμάξης. Ὁ κόμης τῶν Παρισίων ἐγεννήθη τὴν 24ην Αὐγούστου 1838 ἐν Παρισίοις ἀνακηρυχθεὶς δὲ μετὰ τὴν τῇ 24ῃ Φεβρουαρίου ἐκτραγείσαν ἐπανάστασιν βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ὑπὸ τοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτηθέντος πάππου του, ἀπῆλθεν εἰς Eisenach πόλιν τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Σάξ-Βεϊμάρης μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μεταβάσης μὲν προηγουμένως, ἐν τῷ μέσῳ μυριῶν κινδύνων, εἰς τὴν ἐν Παρισίοις βουλὴν, ὅπου ἐμελλε νὰ ἀνακηρυχθῇ βασιλικὴ ἐπίτροπος, πλὴν μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἀποδράσης ἐκ Γαλλίας ἀφοῦ ἡ αἴθουσα τοῦ βουλευτηρίου κατεκλύσθη ὑπὸ τοῦ στασιάσαντος ὄχλου καὶ ἡ δημοκρατία ἐπισήμως ἀνεκνήρυχθη. Ἐν τῇ ἐξορίᾳ του, ὁ κόμης τῶν Παρισίων ἐξεπαίδευσθη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ φιλολόγου Ἀ-

δόλφου Régnier τὸν δὲ πλεῖστον χρόνον τῆς νεότητος αὐτοῦ ἐδαπάνησε περιηγούμενος τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολὴν μετὰ τοῦ δευτεροτόκου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τοῦ δουκὸς de Chartres, μεθ' οὗ ἐπολέμησεν ἐν τῷ ἀμερικανικῷ στρατῷ κατὰ τὸν ἐμφύλιον τοῦ 1863 πόλεμον. Τυχὼν ἐπιμελετῆμένης κατὰ πάντα ἀγωγῆς, κεκτημένος δὲ εὐφυΐαν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ὁ κόμης τῶν Παρισίων, ὁ ἐπίδοξος οὗτος διάδοχος τῶν Ὁρλεανιδῶν συνέγραψε τὰ ἐξῆς πονήματα: *Ἡ Λαλασκὸς καὶ ὁ Λίβαρος* (Λονδίνο, 1861), *αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐργατικαὶ ἐταιρίαι* (1869), βιβλίον ἐλέγχον ἐμβριθῆ γνώσιν τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενων, καὶ τέλος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, *Ἐκστρατεία ἐν Ἀφρικῇ* ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1839 ὑπὸ τῆς διοικήσεως τοῦ πατρὸς των τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Ἐκτὸς τῶν πονημάτων τούτων, ὁ κόμης τῶν Παρισίων κατεχώρισεν ὑπὸ διάφορα ψευδώνυμα σπουδαία ἄρθρα ἐν τῇ *Ἐπιθεωρήσει* τῶν δύο Κόσμων.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν τοῦ ἡγεμονόπαιδος τούτου θέσιν, γνωστόν ἐστὶν ὅτι τὸ κόμμα, οὗ λόγῳ μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἔργῳ προτίσεται, καίπερ δυνάμενον, ὡς ἐκ τῶν ἀρχῶν καὶ παραδόσεών του, νὰ κατισχύσῃ πασῶν τῶν ἄλλων ἐν Γαλλίᾳ μερίδων, ἀπέβαλεν ἐπὶ τοῦ παρόντος πᾶν γόητρον καὶ ἐπιρροήν. Εἰς τὴν ἀποτυχίαν ταύτην τοῦ Αὐρηλιανοῦ κόμματος συνέτειναν τὸ ἀμφίροπον καὶ ἀλλοπρόσαλλον καὶ ἡ ἐν γένει πολιτικὴ ἀδεξιότης τῶν πρωτίστων ὀπαδῶν του, ἀρεσκομένων εἰς συναγματικὰς θεωρίας, πλειστακίως ἀμοιρούσας πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπικληθέντων *doctrinaires* (δογματολόγων). Ἀπὸ τοῦ 1874 τὸ κόμμα τοῦτο, ὅπερ ἐν τῇ τότε ἐθνοσυνελεύσει καὶ ἐν τῇ ἄρτι διαλυθείσῃ βουλῇ ἀπέτέλει τὸ δεξιὸν κέντρον δι-

επαστάθη εἰς δύο μερίδας, ἀποσκιρτησάντων ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Θιέρτου τῶν ἐγκριτοτέρων αὐτοῦ μελῶν καὶ ἰδρυσάντων τὸ ἀριστερὸν κέντρον, ἦτοι τὴν μερίδα τῶν μετριοφρόνων δημοκρατικῶν. Κατὰ τὴν νῦν ὑφεστῶσαν ἐν Γαλλίᾳ πολιτικὴν κρίσιν, οἱ Αὐρηλιανοὶ συνησπισμένοι μετὰ τῶν ἄλλων μοναρχικῶν μερίδων ἀκολουθοῦσι τὴν σημαίαν τοῦ στρατάρχου προέδρου τῆς Δημοκρατίας, κυμαινόμενοι μὲν ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν συμπαθειῶν καὶ τῆς ἐνεστώσης συμμαχίας, πλὴν συνυπέχοντες τὴν εὐθύνην τῶν κυβερνητικῶν ἀτασθαλιῶν καὶ ἀνομημάτων.

ἩΘΙΚΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΑΣΙΑ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Σιλβίου Πελλικίου).

Τίμα τὴν γυναῖκα, πλὴν φοβοῦ τὴν κινδυνώδη καλλονὴν τῆς, πολὺ μᾶλλον φοβοῦ τὸ εὐπάτητον τῆς καρδίας σου. Εὐτυχὴς σὺ, ἐὰν οὐδεμιᾶς ἄλλης θερμῶς ἐρασθῆς πλὴν ἐκείνης ἣν θελήσῃς καὶ δυνήθῃς νὰ ἐκλέξῃς σύντροφον ὄλου τοῦ βίου σου.

Τήρει τὴν καρδίαν σου ἀπηλλαγμένην πάσης ἐρωτικῆς ἀλύσεως, ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃς αὐτὴν ἔρμαιον γυναικὸς μικρᾶς ἀξίας. Ἄνθρωπος οὐχὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων πιθανὸν νὰ κηρύξῃ μετ' αὐτῆς, σὺ δὲν θὰ ἠδύνασο. Σὺ ἔχεις ἀνάγκη ἢ ἰσοβίου ἐλευθερίας ἢ συνεύνου συμμεριζομένης τὴν γενναίαν ἰδέαν ἣν περὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἔχεις, ἰδίως δὲ περὶ τοῦ γυναικείου φύλου.

Αὕτη δέον νὰ ἦναι μία τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνων ψυχῶν αἵτινες ὑψηλῶς ἐννοοῦσι τὸ ὠραῖον τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔρωτος. Πρόσεχε μὴ πλάσης αὐτὴν τοιαύτην διὰ τῆς φαντασίας σου, ἐνῶν πράγματι πᾶν ἄλλο θὰ ἦτο.

Ἐὰν τοιαύτην εὐρησῇς αὐτὴν ἐὰν τὴν βλέπῃς ἀναμφερῆστως ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἔρωτος φλεγομένην ἐὰν βλέπῃς αὐτὴν ὑπὸ εὐγενοῦς κατεχομένην ἐνθου-

σισμοῦ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ἐὰν τὴν βλέπῃς ἀσχολουμένην περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν παντὸς ἐφικτοῦ αὐτῇ ἀγαθοῦ ἐὰν τὴν βλέπῃς ἀσπονδον οὕσαν ἐχθρὰν πρὸς πάσας τὰς ἠθικὰς ταπεινάς πράξεις ἐὰν μετὰ τῶν προτερημάτων τούτων συνδέῃ νῦν καλλιεργημένον, οὐδόλως δὲ κατέχεται ὑπὸ τῆς κενοδοξίας τοῦ νὰ ἐπιδεικνύῃ αὐτόν ἐὰν μάλιστα, τοιαύτη οὕσα, ἦναι ἡ ταπεινότερα τῶν γυναικῶν ἐὰν οἱ λόγοι τῆς ὄλοι καὶ πᾶσαι τῆς αἰ πράξεις πνεύσιν ἀγαθότητα, ἀπερίττον φυσικότητα, ὕψος αἰσθημάτων, ἀκράδαντον ἐπιμονὴν πρὸς τὰ καθήκοντά της, προσοχὴν πρὸς τὸ νὰ μὴ λυπήσῃ οὐδένα καὶ νὰ παρηγορῇ τοὺς τεθλιμμένους, νὰ ποιῆται χρῆσιν τῶν γοήτρων αὐτῆς πρὸς ἐξευγενισμόν τῶν αἰσθημάτων τῶν ἄλλων—τότε ἀγάπα αὐτὴν δι' ἔρωτος μεγάλου, ἔρωτος ἀξίου αὐτῆς!

Ἔστω σοι ἄγγελος φύλαξ' ἔστω σοι ὡς ζῶσα ἔκφρασις τῆς θείας ἐντολῆς τοῦ ν' ἀπέχῃς πάσης χαμερπείας, τοῦ νὰ σπεύδῃς πρὸς πᾶσαν εὐγενῆ πράξιν. Σκέφθητι εἰς πᾶσαν σου ἐπιχείρησιν νὰ τυγχάνῃς τῆς ἐπιδοκιμασίας αὐτῆς· σκέφθητι ἵνα αἱ πράξεις σου ὡς τοιαῦται ὥστε ἡ ὠραία τῆς ψυχῆς ν' ἀγάλλεται ἐχουσάσε φίλον· σκέφθητι νὰ τιμᾷς αὐτὴν, οὐχὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, — τοῦτο ὀλίγον ἐνδιαφέρει—ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ παντεπόπτου βλέμματος τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ἡ γυνὴ ἐκείνη ἔχῃ ψυχὴν τόσῳ ἔξοχον καὶ πιστὴν πρὸς τὴν θρησκείαν, ὁ μέγας πρὸς αὐτὴν ἔρωτος σου δὲν θὰ εἶναι ὑπερβολή, δὲν θὰ εἶναι εἰδωλολατρεία. Σὺ θὰ τὴν ἀγαπᾷς μάλιστα διότι αἱ βουλήσεις αὐτῆς ἐν πληρεῖ ἔσονται ἀρμονία μετὰ τὰς τοῦ Θεοῦ θαυμάζων τὰς μὲν, θέλεις θαυμάζει τὰς δὲ, ἢ μᾶλλον ἔσονται πάντοτε αἱ βουλήσεις Ἐκείνου αἱ ὑπὸ σοῦ θαυμαζόμεναι. Ὡστε ἐὰν ἠδύνατό ποτε αἱ βουλήσεις αὐτῆς νὰ καταστάσι διάφοροι τῶν τοῦ Θεοῦ, ἢ θελξικάρδιος γοητεία θὰ διελύετο, σὺ δὲν θὰ ἠγάπας πλέον αὐτὴν.

Πολλὰ κοιναὶ ψυχαὶ νομίζουσι χιμαιρικὸν τὸν εὐγενέστατον τοῦτον ἔρω-

ταῦτα αὐταὶ θεβαίως ἀγνοοῦσι τί ἐστὶν ἕξιτος γυνή. Οἴκτειρον τὸ ταπεινὸν καὶ εὐτελεὲς τῶν γνώσεων αὐτῶν. Ἐρωτες ἀγνοὶ καὶ ἰσχυρῶς παροτρύνοντες πρὸς ἀρετὴν, καὶ τοὶ σπάνιοι, ὅμως ὑφίστανται. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ὤφειλον νὰ λέγοσιν Ἡ ἐκείνους ἢ οὐδένα.

(ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ

Μετ' ἐγκαρδίου ἀλόγου καταχωρίζομεν εἰς τὰς στίλας τοῦ «Ζακυνθίου Ἀνθόνος» τὴν πρὸς τὴν θανούσαν σύζυγον τοῦ πατρικίου καθηγητοῦ κ. Α. Μαρτζώκη προσώνησιν, ἣν ὑπὸ τὴν ὄψιν ἰταλιστὴ ὁ διάσημος καθηγητὴς Ἐν αὐτῇ ἐξαιρόνται, καὶ δικαίως, τὰ προτερήματα, ὅσων ἔκοσμητο ἡ ἐνάρετος ἐκείνη σύζυγος, ἡ ἀπαράμιλλος μήτηρ, ἡ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐνοσχασίας καὶ μέχρι κεραίας πληρώσασα αὐτὴν γυνή· εὐχόμεθα δὲ τῷ Ὑψίστῳ ἵνα τοὺς ὁμοιωροὺς τῆς παρηγορίας τοῦ ἀφθόνου ἐπιχώρησιν ἐφ' ἀπάσης τῆς ἀπορφανισθείσης οἰκουγενείας, διότι μεγίστη εἶναι ἡ στένοσις, καὶ μονη ἡ ἀπ' Αὐτοῦ προερχομένη παραμυθία δύναται ν' ἀντισταθμίση αὐτήν. Σ. τ. Δ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΑΡΙΝΑΝ

ΜΕΣΣΑΛΑ ΜΑΡΤΖΩΚΗ.

Ἄφοῦ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐπὶ τῆς κινδυνευούσης ζωῆς σου ἠγγύνησαν, ἀφοῦ δὲ τῶν φιλοστοργωτέρων φροντίδων σὲ παρεμύθησαν, καὶ ἀφοῦ ἐκλείσαν τοὺς ὀφθαλμούς σου—τοὺς πολυλοκούς ἡμῶν ἀστέρας—οἱ υἱοὶ σου μετῆνεγκον ἐπὶ τῶν ὤμων των τὸ πεφιλημένον σκῆνός σου εἰς τὴν ὑστάτην αὐτοῦ κατοικίαν. Ἔτερα τρία τέκνα σου, πρὸ πολλοῦ ἤδη εἰς ἀγγέλους μεταβληθέντα, ἐκόμισαν ἐπὶ τῶν πτερυγῶν των τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν αἰωνίαν αὐτῆς πατρίδα.

Ἄριστα θεβαίως καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα προσνήχθησαν πρὸς τὴν ἀπαράμιλλον μητέρα. Ἀλλὰ πῶς θὰ δυνηθῶ σήμερον νὰ σοὶ ἀποδείξω καὶ ἐγὼ τὸ μέγεθος τῆς εὐγνωμοσύνης μου, καθότι, ἐάν σὺ ὑπῆρξας δι' ἐμὲ σύζυγος, φίλη καὶ ἀδελφὴ, ὑπῆρξας ἐπίσης, παρὰ τὸ ἄνισον τῆς μετὰ τῶν ἡλικί-

ας, καὶ τὸν συνεχόμενα ἡμᾶς δεσμόν, μήτηρ καὶ χειραγωγὸς δι' ἐμὲ ὡσαύτως;

Ἀρὰ γε δὲν ἐστήριξας πάντοτε δι' ἐπαγωγῆς μὲν, πλὴν τελειουργοῦ ἀβεντίας, τὰ βήματά μου ἐν τῇ ἀκανθῶδει ὁδῷ τῆς οἰκιακῆς αὐταπαρνήσεως καὶ ἐθειλοθυσίας; Δὲν ἐπειράθης ἄρ' ἀρὰ γε ν' ἀπευγενίσκῃς ἐν τῇ ψυχῇ μου πᾶν εἶδος ἀβροῦ καὶ γενναίου φίλτρου; Δὲν κατεπράξυνας ἄρ' ἀρὰ γε διὰ συνετῶν παραινέσεων καὶ γλυκειῶν θωπειῶν τὰς σκληρὰς ὁδύνας, ἃς ἐνίοτε μοὶ ἐπροξένησεν ἡ τῶν ἄλλων κακοβουλία;

Ἐγὼ ἀπήλαυον ὑπερτάτης γλυκύτητος παραχωρῶν εἰς σὲ τὰ δικαίωματα, ἅτινα, ἀγνοῶ μετὰ πόσης φρονήσεως, εἰς τὸ φύλόν μου ἀδιακρίτως ἀποδίδονται, καὶ θεωρῶν σε ὡς κυρίαρχον τῆς ὑπάρξεώς μου. Μεθ' ὀπόσης προσοχῆς σὲ ἠκροώμην, μεθ' ὀπόσης προθυμίας σὲ ὑπήκουον, μεθ' ὀπόσης πίστεως ἐναπέθετον εἰς μὲν τὰς χεῖράς σου τὸν καρπὸν τῶν ἡμερησίων μόχθων μου, εἰς δὲ τὸν κόλπον σου τοὺς μυχαιτάτους σκοπούς μου, τὰς ὑπονοίας μου, τοὺς φόβους μου, τὰς ἐλπίδας μου!

Εἰς ἐμὲ λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται ἢ νὰ σοὶ ἀμιερώσω διηνεκῇ λατρείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ, ἐν ἣ σοὶ ἀνήγειρα θωμόν, καὶ ὅπου, ὡς ἐν ναφ, ἡ γλυκειὰ σου εἰκὼν διαλάμπει ἐν ὕλη αὐτῆς τῇ ἀκτινοβολίᾳ.

Καὶ ὅμως δὲν ἰσχύω ὅπως μετ' ἠρεμίας ὑπομείνω τὴν στέρησίν σου. Σὺ ἀπῆλθες ἐν τῇ μεγίστῃ ἀνάγκῃ μου, ὅτε ἡ ἡλικία ἤρχιζε ν' ἀμβλύνη τὴν ἰσχὺν τῆς διανοίας μου καὶ τὴν ῥώμην τοῦ σώματός μου—ὅταν ὑπὲρ ποτε ἀπεχθάνομενος τὴν ἀπόνοϊαν καὶ τὰ τερατοεργήματα τοῦ πονηροῦ αἰῶνος τοῦ ὀριστικῶς ἐγκαινιάσαντος τοῦ Σατανᾶ τὴν δεσποτείαν, ἠσθάνομην δι' ἐρχόμενον ἐκ τῆς καρδίας μου, θερμῆς ἔτι ἐκ τῆς ζωηφόρου πνοῆς σου, τὸ πεπηγὸς φύσιμα τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς ἀπογνώσεως, —οἴμοι! τῆς ἀπογνώσεως ἐν τῷ τέρματι τῆς ἐκτε-

κῆς μου σταδιοδρομίας, διακριθείσης, ἐάν οὐχὶ ἐπὶ ἔργοις περιλαλήτοις, τοῦλάχιστον ἐπὶ πίστει διακαεῖ εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος!

Διατί λοιπὸν, περιλημμένη μου, διατί μ' ἐγκατέλιπες;

Ἴδου ἐγὼ ἀπέμεινα ὅμοιος πρὸς μεμονωμένον καὶ αὐχμῶδη κορμόν, εἴσέτι κατὰ τῆς ὁμῆς τῆς καταγίδος ἀνθιστάμενος, διότι ὁ χρόνος βαθύτατα τὸν ἐρρίζωσε· σὺ δὲ, περιβεβλημένη τὴν κεφαλὴν διὰ στεφάνου παρδεισίῳν ἀνθῶν, κάθησαι, ὡς εὐνοημένη αὐτῆς θυγάτηρ, παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ἀνάσσης ἐκείνης τοῦ οὐρανοῦ, ἣν τοσοῦτον ἐν τῷ βίῳ σου ἐλάτρευσας. Ναί, σὺ κάθησαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ ἀμφοτέραι ἐγκατοπτρίζεσθε.

Ὅποιον φέγγος, ὅποια εἰρήνη, ὅποια χαρμονὴ περὶ σέ! Ὅποια σκοτία, ὅποιος σάλος, ὅποια κατῆφεια περὶ ἐμέ!

Καὶ ὅμως χθὲς ἔτι συνεμερίζεσο τὴν αὐτὴν μου τύχην, ἄνισον μὲν πρὸς τὰς μεγάλας σου ἀρετάς, πλὴν ἤξεμον, φαιδρὰν καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιδοκιμασίας σου ἐξαίρομένην!

Φεῦ! μὴ πιστεύσης, μακαρία ψυχῇ, ὅτι διὰ τῶν λόγων μου τούτων μεμψιμοιρῶ· ὅχι· οὐδὲν ἄλλο ἐξωτερικεῦω ἢ ἄστοπον ἐπιθυμίαν. Δὲν ἦτο θεβαίως δίκαιον ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ μακρότερον, χάριν τοῦ ταλαιπώρου συμβίου σου, τὸ ὑπέροχτον βραβεῖον, ὅπερ σοὶ ἐπεφυλάσσετο. Ἀρὰ γε δὲν ἔπραξας ἐπὶ τῆς γῆς πολὺ περισσώτερον ἢ ὅσον εἰς σὲ προσῆκεν;

ὦ! πόσοι μακάριοι, περιβλεπτοὶ ἐπὶ ἀμώμῳ πολιτείᾳ ὑπ' αὐστηρὰς μονώσεως ὑποβοηθουμένη, πλὴν ἀπηλλαγμένοι τῶν ἐξ ἐπιβεβλημένων δοκιμασιῶν καὶ μόχθων, μὴ ἀσχοῦντες δὲ τὴν ἥρωοπρεπῆ ἐκείνην ὑπομονὴν καὶ ἄσβεστον στοργὴν, ἄντοσαῦτα παρἑσχεῖς ἐπιφανῆ δείγματα, πόσοι μακάριοι, λέγω, νῦν σὲ θαυμάζουσιν! Ἐγὼ φαντάζομαι ὅτι κατὰ τὴν πρόσφατον εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσοδὸν σου οὗτοι ἤψαντο τῶν στεφάνων των, προ-

τιθέμενοι ἴσως, ἐν τῇ συναισθήσει τῆς ἐπ' αὐτῶν ὑπεροχῆς σου, νὰ τοὺς ἀποθέσωσιν!

Καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι, μυριάδες τῶν ὁποίων ἔπεσον ποτε εἰς τὸ θεοστουγέστον τῶν ἀνομημάτων, προσβλέπουσι μετὰ θάμβους εἰς σὲ, γεννηθεῖσαν ἐπὶ τῆς πολυτλήμονος ταύτης σφαίρας, ἀμοιροῦσαν τῶν πλεονεκτημάτων τῆς προνομιοῦχου αὐτῶν φύσεως, καὶ ὅμως καθ' ὄλον τὸν βίον σου διατηρηθεῖσαν ἀσπίλον παντός ρύπου, πάσης κηλίδος!

Ναί, τὸ ἐπαναλαμβάνω· ἐγὼ, ὁ σύζυγός σου, καὶ οὐχὶ ἴσως ἀδιάφορος εἰς τὴν καρδίαν σου, ἠτένιζον πρὸς σὲ μετὰ σεβασμοῦ ἴσου πρὸς τὸ φίλτρον, ὅπερ μοὶ ἐνέπνευες· ἠσχυρόμην μάλιστα, ὁσάκις ἠξίους ν' ἀπευθυνηθῆς εἰς ἐμὲ, συμβουλήν ἢ ἐγκρισὶν ἐξαίτουμένην.

Δι' ὁποίου ὀνόματος, ἔλεγον τότε κατ' ἐμαυτὸν, δύναμαι ν' ἀποκαλέσω τὸ ἀποτελεσμα τῶν πολυχρονίων μελετῶν μου, τῶν ἐνδελωχῶν μου σκέψων ἐπὶ τῶν μᾶλλον πολυπλόκων καὶ δυσεπιλύτων ζητημάτων; Τί ἔμαθον; Ὅποιων μεγάλων ὠφελειῶν ἐγενόμην πρόξενος; Πόσον σαφῶς ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ προτερήματα τῆς διανοίας οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ ἐργαλεῖα σχεδὸν πάντοτε ἀνίσχυρα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἰδιοῦ καὶ τοῦ ἀλλοτρίου ἀγαθοῦ, ὡς ὑποδεστέρα ἐλέγχεται ἡ φιλεργία ὑπογείων τινῶν ζώων παραβαλλομένη πρὸς τὴν φαιδρὰν πτήσιν τῶν αἰθεροδρομούντων πτηνῶν;

Ἄλλ' ἴδου—ἐξηκολούθουν λέγων κατ' ἐμαυτὸν—τὸ οὐράνιον τοῦτο πλάσμα, ἀμύητον σχολαστικῶν λεπτολογιῶν, μὴ ἀναγκαζόμενον νὰ ἐκδιάζῃ τὴν θέλησίν του, πλὴν μόνον καταυγαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς φωτός, τοῦτέστιν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ φωλευούσης φλογός, ἀναδείκνυσιν ἐντελῆ τὴν ἀρετὴν ἐν παντὶ ἔργῳ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ αὐτὸ τὸ ὕψος τοῦ προσώπου του δύναται παρὰ τισὶν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παρόρμημα πρὸς μεταμέλειαν καὶ διόρθωσιν.

Ταῦτα κατ' ἑμαυτὸν ἀνεκύκλουν· ἀλλὰ νῦν, ὧ περιλημμένη ψυχῇ, νῦν ἐκρύβη διὰ παντός τὸ ἰσάγγελον πρόσωπόν σου, ὅπερ ἀνθρώπινον ὄμμα ἀδυνατεῖ πλέον νὰ ἐπανιδή· οὐχ ἤττον οὔτε ἡ ἐκνευρίζουσά με ἐκσιρωμένη νόσος, οὔτε ἡ τῶν οἰκείων ἀντίστασις μ' ἐκώλυσε τὸ νὰ ἐμβλέψω εἰς σέ καὶ ὑστάτην φορὰν.

Δευχεμονοῦσε δίκην παρθένου—καὶ τοιαύτη ἦσο παρά τὴν μητρότητα—ἐκείσο ἐντὸς τοῦ φερέτρου σου, ὅπερ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην μοι ἐφάνη ἀγγέλου κλίνη. Ἐνόμισα κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ ἥλιος συνεπύκνωσε ὡς ἐν δέσμῃ ἀπάσας τὰς ἀκτίνάς του ὅπως περιρράνη τὸν πένθιμον θάλαμον, θαυμασίως τότε φεγγεβολοῦντα. Οὐχ ἤττον, κάλλιον ἐμβλέπων, κατενόησα ὅτι ἐκ τοῦ σώματός σου διεχέστο λάμψις ζωηροτέρα καὶ γαληνωτέρα τῆς ἰδικῆς του. Ἦτο ἡ ἀληθὴς Μεταμόρφωσις.

Ἄ πόσον ἰλαρὰ καὶ ὠραία μοι ἐφαίνεσο οὕτως! Ὅποιον νέον φίλτρον διήγειρες εἰς τοὺς ὄρωντάς σε! Καὶ ὅμως ἐπὶ τοῦ προσώπου σου ἐκείνου ἐπεκάθητο τοσοῦτον ἔξοχος μεγαλοπρέπεια—ἀνατύγεια τοῦ πνεύματός σου εἰς τὸν οὐράνιον βίον παλινοστήσαντος—ὥστε οὐδὲ κἀν ἐτόλμησα νὰ ἐγγίψω διὰ τῶν χειλέων μου τὸ μέτωπόν σου καὶ τὰς παρειάς σου, φοβούμενος μὴ ἐν ἀκαρεῖ τιμωρηθῶ ἐπὶ τῷ θρασυτάτῳ τολμήματι. Καλῶς κατενόησα ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἦσο πλέον ἰδικὴ μου,—ὅτι, ὡς τὸ πνεῦμά σου, οὕτω καὶ το θνητόν σου σκῆνος διετέλει ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Πλάστου σου,—ὅτι ὁ βαρύτιμος θησαυρὸς, ὃν οὗτος μοι παρεχώρησεν, ὀλοσχερῶς μοι ἀφῆρηθη,—ὅτι ἐγὼ ὠφειλον νὰ λατρεύω ὅ,τι ἅπαξ κατεῖχον, οὐχὶ δὲ νὰ ἐκχύσω ἐπὶ τῶν παγερῶν τούτου λειψάνων τὴν ἀτελεύτητον στοργὴν μου.

Ὅθεν περιορίσθην ν' ἀσπασθῶ, καὶ τοῦτο ἀκόμη μετὰ τινος δέους, τὰς εὐ-

σεθεῖς καὶ ἱεράς ἐκείνας χεῖράς σου· τὰς μοχθησάσας, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν φθαρείσας ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας σου—τὰς εὐσεβεῖς καὶ ἱεράς χεῖρας, αἵτινες ἐλπίζω ὅτι ἐξετάθησαν ἤδη πρὸς τὸν τῶν πάντων Δεσπότην ὅπως ὑπὲρ ἐμοῦ, τὸν ἐξευμενίσωσιν.

Φοβερά ἰδέα! Τίς οἶδε πόσους κόσμοις πέπτωται μοι νὰ περιέλθω, πόσον χρόνον ὀφείλω νὰ διανύσω εἰς τούτους καὶ εἰς κείνους, μέχρις οὐ ἀξιωθῶ νὰ συμμερισθῶ τὸ πανεύδαιμον ἐκεῖνο ἐνδιαίτημα, ὅπου νῦν ἐνοικεῖς, καὶ ὅπου ἀπ' εὐθείας ἀνήλθες ὡς πνεῦμα ἄμωμον καὶ ἀκηλίδωτον! Τίς οἶδεν ὁποῖαι δοκιμασίαι δι' ἐμὲ παρασκευάζονται ἐν τοῖς ἀγνώστοις ἐκείνοις σταθμοῖς!

Οὐχ ἤττον, ὅπως εὐμοιρήσω, ἔστω καὶ πόρρωθεν, εἰς σέ ν' ἀτενίσω, ἐπιχαρίτως καθημένην ἐπὶ τοῦ κρασπέδου τοῦ εὐρέος τῆς Θεοτόκου μανδύου,—ὅπως τύχω παρά σου, εἰ δυνατόν, ἐνὸς τῶν τοσοῦτον ἀγνῶν καὶ τακερῶν ἐκείνων βλεμμάτων, δι' ὧν με κατέβλεψες κατὰ τὸν εὐδαίμονα τοῦ ἔρωτος ἡμῶν χρόνον, ἡ ἐνὸς ἐκείνων τῶν ἐπιπεραθεστέρων, ἅπερ ἐν μέσῳ τῶν σπασμῶν τῶν πολυδύνων νέων σου, ἀπογινώσκουσα τοῦ ζῆν, προσήλους ἐπ' ἐμοῦ—ἀντὶ τηλικούτου δωρήματος θὰ ὑφιστάμην ἀσμένως ὅ,τι ἡ Κόλασις ἢ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, ἡ Τυραννὶς, δὲν ἠδυνήθησαν εἰσεῖτι νὰ ἐπινοήσωσιν.

Εἶθε δὲ νὰ ἠδυνάμην σήμερον εἶτι νὰ ἐπιχειρήσω τὴν ἐκτενῆ καὶ δύσεργον ὁδοιπορίαν! Ὡς ὁ προσκυνητῆς, ὁ προαλειφόμενος πρὸς τὴν περιήγησιν ἐκείνην ἥτις μέλλει νὰ τὸν ἀγάγη εἰς τὸν ναὸν ὃν πολλακίς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἀντιπαρέστησαν τὰ εὐσεβῆ αὐτοῦ οὐνερα—μεθ' ὁποῖας ζέσεως, μεθ' ὁποῖου ἐνθουσιασμοῦ θὰ παρεσκευαζόμεν πρὸς τὴν μυστηριώδη μακροπορίαν!

Πλὴν θὰ δυνήθω ἄρα γε νὰ ἐπιτύχω ὅ,τι τοσοῦτον ἐνθέρμως ποθῶ; Δὲν θὰ προσκρούσω ἄρα γε ἐναντὶ τῶν προσκομι-

μάτων ἐκείνων, ἅτινα καὶ αὐτὰς τὰς γενναιοτέραις ψυχὰς ἀποθαρρύνουσι καὶ τὴν μάλλον ἀνεπαρὰν θέλησιν κατασυντρίβουσι; Δὲν θ' ἀναγκασθῶ πατὲρ νὰ ὑποχωρήσω ἐνώπιον τῆς βίας τῶν ἐναντίων συμβαμάτων, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐβράδυνεν ἐπ' αἰῶνας ὀλοκλήρους τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν μου; Εἰμὶ τέλος προωρισμένος πρὸς τοιαύτην εὐδαιμονίαν; Ἄχ! περιλημμένη καὶ μόνη τέρψις τοῦ παρεληλυθότος βίου μου καὶ, ἐν μέσῳ αὐτοῦ τοῦ θυμοβόρου ἄλγους μου, τέρψις νῦν εἶτι τῆς διανοίας μου, ἔσο βεβαία ὅτι εἰς οὐδὲν κώλυμα, ὅσον φοβερὸν καὶ ἀν ἦ, οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψω νὰ καταβάλλῃ τὴν ἀπόφασίν μου—ἔσο βεβαία ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἐνοθῶ καὶ πάλιν μετὰ σοῦ. Περιμένε με λοιπόν. Ἄρα γε ὁ Ἔρωσ—καὶ σὺ βεβαίως δὲν ἠγνόησας τὴν ἀκαταγώνιστον ἰσχύν του—ἄρα γε ὁ μεγάλθυμος, ὁ ἀήττητος Ἔρωσ, ὁσάκις οἱ πιστοὶ αὐτοῦ ὑπέκλυψαν ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς ὀδύνης, ἢ ἐτελεύτησαν σπαρασσόμενοι ὑπὸ τῶν βασάνων, καταβιβρωσκόμενοι ὑπὸ τῶν πυρῶν, ἀκρωτηριαζόμενοι ὑπὸ τοῦ ζήφους καὶ τοῦ πελέκειος, δὲν ἀνήγαγεν ἐν θριάμβῳ ὑπὸ τὰς ἀναπεπταμένας καὶ χρυσοπτίλους αὐτοῦ πτέρυγας, ὡς ὑπὸ θεσπέσιον σημαίαν, τὰς τρισολβίους ἐκείνας ψυχὰς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Θεότητος;

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 7)19 Σεπτεμβρίου 1877.

Ο ΑΠΑΡΑΜΕΓΘΗΤΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΣ ΣΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΟΤΟΥ

ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ

(Συνέχεια ἔρα προηγ. φυλλ.)

Μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς βρώσεως ἐρχόμεθα εἰς τὴν πόσιν ἐν γένει. Ἄλλο ποτόν ὁ Ἕλληνας δὲν ἐγνώριζε πλὴν τοῦ ἀμπελίαιου οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος· καὶ κατὰ τὸν Σικελιώτην Διόδωρον ἐφευρέτης τοῦ ἐκ κριθῆς ποτοῦ λέγεται ὁ Διόνυσος· ἐσῦρεν δ' αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς κριθῆς κα-

τασκευαζόμενον πόμα, προσαγορευόμενον μὲν ὑπὸ ἐνίων ζυθος, οὐ πολὺ δὲ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας». Εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους ἤδη χρόνους, ἐθεωρεῖτο ἡ γεῦσις τοῦ οἴνου ὡς ἡ ἐξαιρετικὴ πηγὴ τῆς εὐθυμίας καὶ διαχύσεως, καὶ συμφώνως τῇ δόξῃ ταύτῃ ὅτε Μουσαῖος καὶ Εὐμόλπος ἀποφαίνονται ὅτι οἱ ἀγαθοὶ εἰς τὸν ἄδην ἀπολαμβάνουσι τὸν μισθὸν τῶν ἐναρέτων πράξεων τῶν μεθύνοντες αἰωνίως. «Μουσαῖος δὲ τούτων νεανικώτερα τ' ἀγαθὰ καὶ οὐκ αὐτοῦ παρὰ τῶν Θεῶν διδάσκει τοῖς δικαίοις· εἰς ἄδου γὰρ ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες ἐστεφανωμένους ποιούσι τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας, ἠγησάμενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον».

Περὶ τῆς ποιότητος τῶν οἴνων τῶν Ἑλλήνων ἀκριβῶς δὲν γνωρίζομεν τόσα ὅσα περὶ τῶν τῆς Ἰταλίας. Διὸ καὶ ὀλίγα μόνον ὀνόματα ἀπαντᾷ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις. Ὁ Δημοσθένης ὀνομάζει οἶνους τινὰς κατὰ τὸν Πόντον οἶνος εἰσάγεται ἐκ τῶν τόπων τῶν περὶ ἡμᾶς, ἐκ Πεσαρήθου καὶ Κῶ, καὶ Θάσιος, καὶ Μινδαῖος. Σὺν τούτοις προσθετοὶ καὶ οἶνοι τῆς Λέσβου, Κρήτης, Χίου, Ρόδου καὶ ὁ Μαρεώτης. Ὁ Χίος εἰκάζεται ὅτι ἦν ὁ τιμιώτερος κατὰ τὸν Δημήτριον, ὅστις κληθεὶς ἐμπροσθεν τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ νὰ ἀπολογηθῆ περὶ τῆς διαγωγῆς του εἶπεν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐλευθερίως ζῶ; καὶ γὰρ ἐταίραν ἔχω τὴν καλλίστην, καὶ ἀδικῶ οὐδένα καὶ πίνω Χίον οἶνον. Κατὰ τὸ χρώμα διηρεῖτο ὁ οἶνος εἰς μέλανα, λευκὸν καὶ κερρόν. Ὁ μέλας λέγεται ὅτι ἐκαλλιεργήθη, κατὰ τὸν Ἀθηναῖον εἰς τὴν Χίον. Ὁ ὀμομοπος δὲ φησι παρὰ Χίους πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον.—ὁ δὲ λευκὸς οἶνος ἀσθενῆς καὶ λεπτός, ὁ δὲ κερρὸς πέπτει ῥάφον ξηραντικὸς ὢν. Καθὼς τανῦν ἡ ἡλικία τοῦ οἴνου πολὺ τιμάται, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαί-

οις ὡς συνάγεται ἐκ τῶν γνωστῶν στίχων τοῦ Πινδάρου «αἰνεῖ δὲ παλαιὸν μὲν οἶνον, ἀνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων.» ἔτι δὲ ἐκ τῶν τοῦ Εὐβουλίδου παρ' Ἀθηναίων.

«Ἄτοπον δὲ τὸν μὲν οἶνον εὐδοκί-
(μεῖν αἰεῖ)
» Παρὰ ταῖς ἐταίραις τὸν παλαιὸν, ἀν-
(δρα δὲ)

» Μὴ τὸν παλαιὸν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον.»
Ὁ οἶνος ἐπίνετο μεμιγμένος ἢ μὲ θερμὸν ὕδωρ ἢ μὲ ψυχρὸν ὡς τε ἢ παρὰ Ῥωμαίους calda δὲν ἦτο παρ' αὐτοῖς μόνον συνήθης, διότι τὸ θερμὸν ὕδωρ μνημονεύεται καὶ ἐπὶ τῆς καθαρῶς ἑλληνικῆς ἐποχῆς. Ὅτε δὲ ἐπεθύμουν νὰ ἦνε πολὺ ψυχρὸς ὁ οἶνος τὸν ἐψύχαινον διὰ χιόνος· τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἔνθα ἐπαινοῦνται τὰ προτερήματα τοῦ ἀποζέσαντος καὶ ἐν χιόνι ψυχρανθέντος ὕδατος, ἀλλὰ καὶ τὰνάπαλιν ἐμβάλ- λοντες εἰς αὐτὸν τὸν οἶνον χιόνα. Εἰς ταύτην τὴν ὑπόνοιαν ἄγει ἡμᾶς ὁ σαρκαστικὸς ἀστεϊσμὸς τῆς Γναθαίνης ὃν ἀναφέρει ὁ Ἀθηναῖος.

» Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτὲ,
» Ψυχρόν γ' ἔφη, τάγγειτον ὦ Γνάθαιν' ἔχεις.
» Τῶν σῶν γὰρ, εἶπεν, ἐπιμελῶς, ὦ Δίφιλε,
Εἰς αὐτὸ γ' αἰεὶ δραμάτων ἐμβάλλομεν.»

Ὁ οἶνος λοιπὸν ἐπίνετο κεκραμένος μὲ ὕδωρ, ἢ δὲ πόσις αὐτοῦ ἀκράτου ἐθεωρεῖτο ὡς ἔθος βαρβαρικόν, μάλιστα ὁ Ζάλευκος εἶχε θέσει νόμον εἰς τοὺς Λοκρούς καθ' ὃν καὶ αὐτὸς ὁ νοσῶν ἀνέπειν ἀκρατον οἶνον ἀνευ παραγγελίας τοῦ ἱατροῦ ἐτιμωρεῖτο μὲ θάνατον. Ἐρευνῶντες ὅσον τὸ δυνατόν πορρωτέρω τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων τὸ περὶ πόσεως τοῦ κεκραμένου οἶνου ἔθος τῶν Ἑλλήνων, εὐρίσκομεν αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους κοινὸν ἢ ἀρχὴν του φθάνει μέχρι τοῦ Ἀμφικτυόνος, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Φιλόχορος παρ' Ἀθηναίων «Φιλόχορος δὲ φησὶν Ἀμφικτυόνα τὸν Ἀθηναίων Βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἶνου κρασιν, πρῶτον κερᾶσαι.» Ὑπῆρχε νό-

μος ρητῶς ἀπαγορεύων τοῦτο «ἐν συγχωρεῖται νὰ πίνουν ἀκρατον οἶνον εἰς τὰ συμπόσια» ὃν ὁ Σόλων ἐπεκύρωσε διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἐκ τῆς μέθης προερχόμενα ἄτοπα. Διὸ δὴ οἱ χαρίεντες Ἀθηναῖοι θέλοντες νὰ καθιερώσωσι τὴν τῆς κράσεως καλὴν συνήθειαν, ἰδρύσαντο ἱερὸν τῶν νυμφῶν πλησίον τοῦ θωμοῦ τοῦ Διονύσου, ἠλοῦντες διὰ τούτου ὅτι μαινόμενος θεὸς ἐτέρω θεῷ νήφοντι σωφρονίζεται κολαζόμενος. Συνεχωρεῖτο δὲ μόνον ἢ πόσις ἀκράτου οἶνου μετὰ τὸ τέλος τοῦ Συμποσίου· ἀλλὰ τόσον μόνον ὅσον νὰ τὸν γευθῶν πρὸς τιμὴν τοῦ ἀγαθοῦ Δαίμονος — τοῦ θεοῦ Βάκχου.

«Καὶ θεσμὸν ἔθετο Ἀμφικτυῶν, κατὰ τὸν Ἀθηναῖον, προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σίτα ἀκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ· τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὅπόσον ἕκαστος βούλεται προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σῶτῆρος ὄνομα· καὶ μνήμης ἔνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται». Πόσον δὲ ὕδωρ ἐνέχουν εἰς τὸν οἶνον δὲν ἦν ὠρισμένον· ἐκ τῶν περὶ κράσεως παραδιδόμενων τεκμαιρομεθα ὅτι οὐκ ἐπήνουν τὸ ἴσον ἴσῳ· τὸν δὲ τρία φέροντα ἄλλων δηλ. τὸ τριπλοῦν τοῦ ὕδατος, ἄλλοι μὲν ἐπήνουν, ἄλλοι δὲ ἐκάλουν ὑδαρῆ, συνήθως δ' ἐπήνουν τὸ διπλοῦν τοῦ ὕδατος· καθόλου δ' εἶπειν ἢ κρασις ἐγένετο ἀναλόγως μὲ τὴν νηφαλιότητα τῶν πινόντων. Ἡ κρᾶσις ἐγένετο κατ' ἀρχαῖον ἔθος εἰς ἀγγεῖον μεγαλύτερον ὅπερ ὠνομάζετο κρατῆρ, προὔκειτο δὲ ἐν ταῖς τραπέζαις ὡς καὶ αἱ ὑδρῖαι ἐν αἷς ἐμυλλάσσετο ὁ οἶνος, ἐκ τούτου δὲ τοῦ κρατῆρος ἤρουν τὸν οἶνον εἰς τὰ ποτήρια, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πρόκλος ὑπομνηματίζων τοῦ Ἡσιόδου τὰ ἔργα· «ὁ μὲν γὰρ κρατῆρ προὔκειτο κοινὸς ἐν ταῖς τραπέζαις· ἐκ δὲ τῆς οἰνοχόης ἀρβύμενοι ἔπινον οἱ συνδειπνοῦντες» διὰ τῆς οἰνοχόης ἢ τοῦ κυάθου ἢ διὰ φιαλῶν παιδες, οὓς ἐκάλουν

οἰνοχόους ἢ οἰνηροὺς θεράποντας· ἦσαν δὲ οὗτοι καλοὶ καὶ ὠρατοὶ καὶ καλῶς ἐνδεδυμένοι παῖδες καὶ δεδιδαγμένοι οἰνοχούοντες· νὰ προσφέρωσι τὴν φιάλην ἀκροῖς δακτύλοις, κατὰ τὸν Πολυδεύκην. Ἡ κρᾶσις τοῦ οἶνου εἰς τὸν κρατῆρα ἐπανελαμβάνετο τσάκις, δσάκις ἀπῆται ἢ πρὸς τὸ πίνειν ἐπιθυμία τῶν συμποσιαζόντων· τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ Ἀθηναίου ἔνθα ὁ Εὐβουλίδης εἰσάγων τὸν Διονύσον λέγοντα·

«Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκερκνύω τοῖς εὐφρονούσι· τὸν μὲν ὑγείας ἔνα, ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δὲ δεύτερον ἔρωτος ἡδονῆς· τὸν δὲ τρίτον δ' ὕψνου ὃν ἐκπίνοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι οἰκαδὲ βαδίζουσι· ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι ἡμέτερος ἐστ' ἀλλ' ὕβρεως· ὁ δὲ πέμπτος [βοῆς.]»

Πρὸς διεύθυνσιν τῶν συμποσίων κατὰ Πλάτωνα ἐξελέγετο εἰς τῶν συμποσίων ἀρχῶν τῆς πόσεως, καὶ συμποσιάρχος, καὶ θρασιεὺς, καὶ ἐπίταθμος ὀνομαζόμενος, εἰς οὗ τὰς διατάξεις ἔπρεπε νὰ ὑποτάσσωνται οἱ συμποσιζόντες ὅλοι. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ὡς τὸ πολὺ ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ἀστραγάλων, αἱ ἐπιταγαὶ τοῦ συμποσιάρχου ἐγένοντο εὐφροσύνης καὶ εὐδαιμονίας ἔνεκα, διὸ ἦσαν αὐτὰ πολλά εὐφρεῖς· π. χ. πολλάκις τοῦ γελοίου χάριν ὁ συμποσιάρχος ἐπέταττεν «ἄδειν ψελλοῖς, κατὰ Λουκιανόν, ἢ κτενίζεσθαι φαλακροῖς ἢ ἀσκωλιάζειν χλωοῖς», εἰδὲ ὁ ἐπιταττόμενος ἀπεποιεῖτο ἢ ἡδυνάτει νὰ ἐκτελέσῃ, ἐζημιούτο νὰ ἐκπῆν μέγα ποτήριον οἴνου· ὑπῆρχε καὶ ἄλλο εἶδος ζημίας, ὁ ἀδυνατῶν νὰ ἐκτελέσῃ ἐπιταγὰ τι νὰ ἐκπῆν ποτήριον οἴνου, οὐχὶ κατὰ μικρὸν, ἀλλὰ μιᾶ φορᾶ, ὁ τρόπος οὗτος ἐλέγετο ἀπρευσί ἢ ἀμύσσι πίνειν, καὶ τότε πάντες οἱ συμπόται ἐπευφύμουν αὐτὸν διὰ τῆς ἐκρωνήσεως ἰήσιας. Ἡ ἐξαιρετος ἐπιδειξιότης τῶν οἰνοχόων συνίστατο εἰς τὸν τρόπον τοῦ προσφέρειν τὸ ποτήριον, καὶ ὁ Γανυμήδης τῶν θεῶν ἔπρεπε νὰ διδχθῆ πρῶτον εἰς τὸν Ὀ-

λυμπον, κατὰ τὸν Λουκιανόν, τὸ «ὀρέγειν τὸν σκύρον». Πρὶν ἢ νὰ λάβῃ ἀρχὴν ὁ πότος συνεφέρον ἰδίᾳ οἱ συμπόται περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ συμποσίου ἢ τοῦ τρόπου τῆς πόσεως. Ὁ Παυσανίας ὅστις μετ' ἄλλων τινῶν συμποτῶν ἐκ τῶν χθελινῶν εἶχε κακῶς, ἐρωτᾷ παρὰ Πλάτωνι «τίνα τρόπον ἡδίστα πλώμεθα; Ἐγὼ μὲν οὖν λέγω ὑμῖν ὅτι τῷ ὄντι πάνυ χαλεπῶς ἔχω ὑπὸ τοῦ χθῆς πότου καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος, οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς· παρῆτε γὰρ χθῆς σκοπεῖσθαι οὖν τίμη τρέφω ἄν ὡς ρᾶστα πίνωμεν.» Συμφωνοῦσι δὲ «μὴ διὰ μέθης ποιεῖν τὴν ἐν τῷ παρόντι συνουσίαν, ἀλλ' οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονὴν καὶ πίνειν ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται, ἐπὶ ἀναγκῆς δὲ μηδὲν εἶναι.» Ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι δὲν ἔμενεν εἰς τὴν θέλησιν ἐκάστου νὰ πῆ ὅσον ἤθελεν, ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ συμποσιάρχου διαταγῆς, διὰ τῶν προπόσεων κτλ. ἠδύνατο καὶ νὰ καταναγκασθῆ εἰς οἰνοποσίαν. Ἐπῖνον δ' οὕτω. Ὁ ἀρχῶν τοῦ συμποσίου ἔπινε πρῶτος αὐτὸς ἐκ τοῦ ποτηρίου εἰς ὑγίαν τινὸς, εἶτα ἐνεχερῖριζε τὸ ποτήριον οὐχὶ εἰς ἐκείνον οὐ χάριν ἢ πρόποσις ἐγένετο ἀλλὰ πᾶσι τοῖς παρακεκλιμένοις ἐπέταττεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἕκαστον ἐν μέρει ἐπὶ δεξιὰ κύκλω ἐκπιεῖν. Κατόπιν ἔδιδε τὸ ποτήριον εἰς τὸν ἐπισημότατον τῶν ξένων, λέγων εἰς αὐτὸν τὸ «χαῖρε», ἢ «προπίνω σοι καλῶς,» εἰς ὃν ὁ δεχόμενος ἀπεκρίνετο, «λαμβάνω ἀπὸ σοῦ ἡδέως.»

(τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

Β ΒΙΘΟΥΛΑΚΑΣ.

Κατάραν πατρός ἢ μητρός ὁ πολυέλεος θεὸς πολλάκις παρακούει· ἀλλὰ κατάρω λαῶν κατὰ δυναστῶν, ταχέως ἢ βραδέως ἀναδίδει, γινόμενα πῦρ αἰθόμενον.

ΤΩ ΖΑΚΥΝΘΙΩ ΑΝΘΩΝΙ.

—Κατὰ τί διαφέρει ὁ ἀγριοςπρωτογενής ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν λεγόμενον σήμερον πεπολιτισμένον καὶ μορφωμένον;

—Διατὶ ἀντὶ νὰ γίνηται ἔρευνα πρὸς ἠθικοποίησιν καὶ ἀληθῆ πολιτισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιζητεῖται πᾶν ὅ,τι πρὸς τὴν καταστροφὴν του;

— Μὴ γὰρ ἐπλάσθη οὗτος ἀπὸ κοσμογονίας ἵνα ᾗ ἄξιος τοιαύτης τύχης;

ΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰν' Ἀληθεῖς, Ἀπέθανε;

Παρηγορία πρὸς τὸν ἐπιστήθιον φίλον μου * * ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς προσφιλεστάτης του συζύγου.

Ὅταν τὸ γέλοιο σιγαλά,
Στὰ χεῖλη πλανημένο,
Ἐπρόβαινε ἀφ' τὸ στήθος της,
Ἐπὶ εἶχε Οὐρανὸ κρυμμένο
Τάχα ἐφαντάσθης, δύστυχε,
Πῶς ξένα δύο στοιχεῖα,
Γῆ κι' Οὐρανός, ἐπικίχανε
Τῆ δόλλα σου εὐτυχία;

Ὅταν σ' ἐμάλονε γλυκά,
Καὶ σ' ἐσφιχτοφιλοῦσε,
Καὶ μ' ἔνα της ἀνάβλεμμα
Τὸν Κόσμον σου ἐξηγοῦσε
Τάχα ἐφαντάσθης, δύστυχε,
Πῶς μέσ' ἀφ' τὸ φιλί της,
Θὰ ἐσβένοντο ἀνέλπιστα
Καὶ βλέμμα καὶ πνοή της;

Μὴν ἔγυρε ν' ἀναπαυθῆ;
Ἥ μὴ λαγοκοιμᾶται;
Τὸν πόνο σου μὴ σκέπτεται,
Δύστυχε, καὶ λυπάται,
Κι' ἐμπερδεμένη μεταξὺ
Ἐρωτος καὶ Θανάτου,
Νὰ λύση αὐτὸ τὸ πρόβλημα
Δὲν δύναται ἐδῶ κάτω;

Μήπως μὲ τ' ὄνειρο μαζῆ,
Ἠτανήθη κ' ἡ ψυχὴ της;
Κι' ὁ Οὐρανός, ποῦ ἔκλινε
Ἐμπρὸς στὴν κεφαλὴ της,
Σ' ἐφθόνησε, κακότυχε,
Τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα,
Καὶ νὰ φωνάξῃ δὲν ἔμπορεῖ,
Πῶς Σ' ἀγαπᾷ ἀκόμη;

«Ἀπέθανε;» Πῶς ἔμπορεῖ; . . .
Ἐστὸ νοῦ μου δὲν ἐμβαίνει.
Προσθές νυφοῦλα ἔγεινε
Σεμνὸν ἄρωμαμένη.
Ἐχθές ἄν ῥόδο ἀνθίζε
Κ' ἐμάγευε ἄν κρῖνος. . .
Εἶν' ἀδελφοὶ τῆς εὐτυχίας
Οἱ στεναγμοὶ κι' ὁ θρήνος;

Μὴν παραδέρνης, μὴ θρηνηῖς,
Ἐλα νὰ τὴν ἰδοῦμε. . .
Ἐστὰ ἄσπρα της ἐνδύθηκε.
Στάσου ν' ἀφουγκρασθοῦμε. . .
Οὔτε πνοή, οὔτ' ὄνειρο
Τὸν ὕπνο της ταραῖει
Κι' ἀκόμη τὸ χαμόγελο
Στὰ χεῖλη της χαράζει!

«Ἀπέθανε!» ὦ συμφορὰ!
Δυστυχισμένη φίλε!
Ὁ ἔρωτας δὲν ἔσωσε
Κι' ὁ θάνατος τὴν πῆρε. . .
Ὡς ἱερὸ στὴ μνήμη σου
Τὸ μνήμα της ἄς μένει.
Εἶναι τ' ἀπίρρον μία στιγμή
Κάθε ζωὴ ποῦ σβένει.

X. ΡΟΥΣΙΑΝΟΣ.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ 5 Σεπτεμβρίου 1877.

Ο ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝΙ ἄγγελλει πᾶν βιβλίον οὗτινος ἀντικειμένου πέμπεται ἢ διευθύνσει

ΖΑΚΥΝΘΙΑ ΕΠΙΝΟΜΙΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1878

ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ φίλος «Υάκινθος», ὃν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἔσχον ἄλλοτε ἀφορμὴν νὰ γνωρίσωσιν, ἐκδίδει προσεχῶς ἀγγελίαν ἣν ἀπὸ τοῦδε συνιστῶμεν τοῖς φιλομούσοις ἡμῶν συνδρομηταῖς.

—MEMORIE BIOGRAFICHE intorno agl' ILLUSTRI CORCIRESI dalla caduta dell' impero Bisantino fino ai nostri giorni (1453—1877) Raccolte, illustrate e pubblicate per cura di S. G. V. De Biasi Corcirese. Dispensa VI.

CORFU. Tip. di G. Nacamuli editore. 1877 (prezzo cent 40 di fr)

Ὁ ἀκάματος φίλος ἡμῶν Κ.ος Δε-Βιάζης εἶνε ἄξιος πάσης ὑποστηρίξεως παρέχων τοῖς φιλομούσοις ἀνάγνωσμα ἄξιον μελέτης, οὗτινος τὴν ἀποκτισην θερμῶς συνιστῶμεν.

—ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ Κωμῳδία Μολιέρου, ἐμμέτρως καὶ ἐλευθέρως μεθερμηνευμένη μετὰ προσθήκης εἰσαγωγικῶν καὶ ἄλλων σημειώσεων ὑπὸ Ἰωάννου Γ. Φραγκιζ. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου ε.ε. τῆς «Πατρίδος» 1877, τιμᾶται φρ. 1 50. Τὴν ἐπιτυχῆ ταύτην μετάφρασιν συνιστῶμεν καὶ τοῖς ἐν πρωτοτύπῳ δυναμένοις ν' ἀναγνώσῃ τὴν ὡραίαν ταύτην κωμῳδίαν, διότι ἐξ αὐτῆς φανεροῦται ἡ ὁμολογουμένη τοῦ μεταφραστοῦ ἰκανότης.

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἄπαξ τοῦ μηνὸς ἐξ ὀκτώ σελίδων ἐπὶ ἀρίστου χάρτου μετὰ εἰκόνων.

Πληροφορίαι εἰς τὸ ὠφέλιμον τοῦτο περιοδικὸν ἀφορῶσαι δίδονται ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ Ζακυνθίου Ἀνθῶνος, ὅπου καὶ συνδρομηταὶ ἐγγράφονται.

ΟΡΦΕΥΣ ἡμερῆς θεατρικῆ ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ἐκδιδομένη ἐν Ἀθήναις καὶ ἐξ 8 σελ. συγκειμένη, ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ. Συνδρ. ἐτησ. προπληρ. φρ. 10. Τὴν ἀνωθι ἡμερῆδα Ἑλληνιστὶ καὶ Ἰταλιστὶ μετὰ πολλῆς χάριτος γραφομένην συνιστῶμεν τοῖς κ. κ. Συνδρομηταῖς ἡμῶν καὶ τοῖς περὶ τὰ θεατρικὰ ἀσχολουμένοις, ὡς ἀνάγνωσμα τερπνὸν ἅμα τε καὶ ὠφέλιμον ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας καὶ τῆς περὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης προσοχὴν ἣν ἡ σύνταξις αὐτῆς καταβάλλει. Ἐν ἐπιφυλλίδι αὐτῆς δημοσιεύεται ἰταλικὴ μετάφρασις τοῦ ὡραίου διηγήματος τοῦ κ. Λάμπρου Παναγιωτοπούλου «Οἱ δύο καλλιτέχναι» μέρος τοῦ ὁποῦ δημοσιεύθην ἐν τῷ «Ζακυνθίῳ Ἀνθῶνι» τοσοῦτον ἤρρεσε τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ «Ζακυνθίου Ἀνθῶνος».

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον ἐν τῇ προμετωπίδι τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ θεωρεῖται κλοπιμαῖον.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αί άφορῶσαι τὸ περιοδικὸν ἐπιστολαὶ δεόν νά ᾤσιν ἀπηλλαγμέναι ταχυδρ. τε-
λών καὶ νά ἐπιγράφωνται: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ «**ΖΑΚΥΝΘΙΟΥΣ**
ΛΗΘΩΝ».

Πᾶσα ἐπιστολὴ περιέχουσα χρήματα δεόν νά πέμπηται ἐπὶ συστάσει.

Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νά εἰδοποιῶσι δι' ἐπι-
στολῆς τὼν τὴν Διεύθυνσιν.

Οὐδεμίᾳ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αἰτήσεις ἄνευ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίᾳς συνδρομῆς λαμ-
βάνεται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ μηνὸς **ΙΟΥΛΙΟΥ** καὶ εἰναὶ ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

Τὸ φύλλον εἰς οὐδένα δίδεται πλὴν δωρεάν

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

πληρωτέα ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ ἀ. φυλλαδίου

EN ZAKYNΘΩ	φράγμα	8
» Τῆ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣῆ καὶ ταῖς ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ	»	9
» Τῶ ΕΞΩΤΕΡΙΚῶ	»	12

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ

Εν ΖΑΚΥΝΘῶ παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Ἰωάννῃ Γ. Τσακασιάνῳ (πλατεία «Ποιητοῦ.»

EN ΑΘΗΝΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Γ. Σδρίνια
τυπογράφῳ.

» ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ κ. Μ. Μπούκα.

» ΣΥΡῶ παρὰ τοῖς κ. κ. Σ. Δ. Μάτε-
ση δικηγόρῳ καὶ Ν. Γ. Νικολιάδῃ.

» ΠΑΤΡΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Δημ. Καλέκα.

» ΠΥΡΓῶ παρὰ τοῖς κ. κ. Ἦλ. Μα-
κρῆ καὶ Ν. Παρπαρίᾳ.

» ΦΙΔΙΑΤΡΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Δ. Κατσαρῶ.

» ΓΑΡΓΑΔΙΑΝΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Σπυρ.
Ἀναγνωστοπούλῳ.

« ΚΑΛΑΜΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Παύλῳ Γε
ωργουλοπούλῳ.

» ΚΕΡΚΥΡᾶ παρὰ τοῖς κκ. συντάκταις
τοῦ «Ἐπόπτου» καὶ Ι. Κάφ.

» ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ παρὰ τοῖς κ. κ. Π.
Δομενεγίνῃ καὶ Ι. Δ. Φωκᾷ

» ΔΕΥΚΑΔΙ παρὰ τῷ κ. Ἀγ. Καλκάνῃ.

» ΠΑΞΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Χαρ. Μουρίκῃ.

» ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ κ. Ἰω. Κ. Πα
πάδῃ, ἐν Σταυροδρομίῳ, (Passage Ori-
ental N. 40).

EN ΔΑΡΔΑΝΕΛΙΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Απ.
Οἰκονομίδῃ.

» ΣΜΥΡΝῆ παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ
περιοδικοῦ «Ὀμηροῦ»

» ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ κ. Α.
Τσακασιάνῳ.

» ΠΟΡΤ—ΣΑΙΤ. παρὰ τῷ κ. Ι. Βάρβα.

» ΚΑΒΑΛᾶ παρὰ τῷ κ. Ζ. Καλέντῃ.

» ΒΡΑΙΑΔ

» ΜΑΝΣΟΥΡᾶ παρὰ τῷ κ. Ι. Βασί-
λοπούλῳ.

» ΔΟΝΔΙΝῶ παρὰ τῷ κ. Χ. Ρουσσιάνῳ.

» ΛΙΒΕΡΠΟΥΛῆ παρὰ τοῖς κ. κ. Δ. Δ.
Κεφαλινῶ καὶ Χ. Ε. Ἀδάμ.

» ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Ἀντ. Πρόντῃ.

» ΜΑΣΣΑΔΙΑ παρὰ τῷ κ. Σ.. Στουπάδῃ.